

Vörösvári Újság

Werschwarer Zeitung

X. évf. 10. szám

2004. OKTÓBER

Ára: 150 Ft

Vásár téri iskolások az október 23-i fáklyás felvonuláson

Fotó: F. A.

Drága magyarok, ti csillagok az égitestek között
– s mindannyian költők a tett tragikus lírája által!

Jean Cocteau

Szeptember 24. GJU-fesztivál a kempingben

Szeptember 25. Szüreti felvonulás

Október 1. Koncert a Zenei világnap alkalmából

Október 2. Az idők világnapja

Október 9. A Speciális Otthon jubileumi műsora

Október 16. III. zenésztalálkozó a kempingben

Október 23. Megemlékezés nemzeti ünnepünkön

Október 23. „Pilisvörösvárért emlékmeseink:
*Drávecz Ferenc, Majerczyk Waldemár,
Mátrai Mátyás és Koós Ferenc*

Utazásaim egyik legfőbb tapasztalata volt, hogy van bor-ország és van pálinka-ország. Eszerint van bornép és pálinkanép. A bornépek genialisak, a pálinkanépek, ha nem is mind ateisták, de legalábbis hajlanak a bálványimádásra. A nagy bornépek a görögök, a dalmátok, a spanyolok, az etruszkok, az igazi borvidékeken az olaszok, a franciák és a magyarok. Ezeknek a népeknek ritkán vannak úgynevezett világtörténelmi becsüvégyaik, nem vették fejükbe, hogy a többi népet megváltsák, ha kell, puskatussal. A bor az absztrakciótól megóvjá őket.

A bornépek nem világtörténelmi, hanem aranykori hagyományban élnek. Ez a magatartás a bor egyik leglényegesebb alkotóelemének, az idillolajnak következménye. A bor-országok és a borvidékek mind idillikusak. Sétálj az arácsi és a csopaki szőlőkben, menj fel a Badacsonyra vagy a Szent György-hegyre, a Somlóról nem is szólva, barangolj a kiskőrösi vagy a csengődi kertek között, és minderről kétségtelen tapasztalatot fogsz tudni szerezni. A szőlőtáblák között lágy füves utak, mint csendes patakok folydogálnak. A pincék bejárata előtt hatalmas diófa, még a legforróbb nyárban is hűs. Olyan helyek, hogy az ember bárhol megállna, leülne, letelepedne, s azt mondaná: itt maradok. S esetleg anélkül, hogy észrevenné, ott érné el a halál.

Az ivásnak ugyanaz a törvénye, ami a szelemnek: bármikor, bárhol, bárhogyan. De itt is, ott is minden körülmény fontos. A bor természetéhez meg kell választani az évszakot és a napszakot. Van henyélő bor, kacér bor, mesélő bor, tragikus bor. A legnagyobb érzéketlenségre vall például kedélyes családi ebéden drámai bort inni. Ugyanilyen izléstelenség hivatalos lakomán parázna bort inni. Ha egyedül vagy és kint, mindig keress távlatot, a bor szereti a magasságot és a kilátást, és szeret

felülről nézni. Ha szobában vagy, előbb mindig teríts asztalodra kendőt. A barbár viaszos-vásznonról iszik, a szerencsétlen, de nem azért, mert nincs neki kendője, hanem azért, mert nincs szíve az iváshoz. Minden esetben előbb egyél, legalább néhány szem diót, mogyorót, vagy mandulát. Erre az olajos magra a bor íze kibontakozik. Késő ősszel asztalodon legyen mindig gesztenye, akár főve, akár sültve, akár valamilyen süteményben, és a még csipős újbort erre igyad. A krizantémről meg ne feledkezz! Lehet sárga, világoslila vagy fehér, mindig, de ott legyen. Gesztenye, krizantém és újbort. Jegyezd meg jól!

A borivásnak ugyan nincs műzsája, de ha nincs is, helyesen jó bort csak az tud inni, aki műzsai nevelésben részesült, állandóan költőket olvas, muzsikát legalább hallgat, ha maga nem is csinál, és képekben gyönyörködik. Ez az ember a helyes időpontot is meg tudja választani a munkára, a sétára, az alvásra, a beszélgetésre, az olvasásra, csak ez tudja, hogy szerelmet és bort bárhol, bármikor és bárhogyan.

Részletek Hamvas Béla „A bor filozófiája” című esszéjéből

JUHÁSZ GYULA

OKTÓBER

Szüret tüzei égnek,
Szólnak szüreti nóták
S a szőlőhegyek hátán
Venyige lombja pirkad
És megszépül csöndesen
Az egész mulandóság.

Szüret tüzei mellett
Próbáljunk melegedni,
Szüret nótái mellett,
Míg venyigelomb pirkad,
Próbáljuk meg csöndesen
A tavaszt elfeledni!

Enyém e dalos ősz most,
Enyém az őszi pompa,
Enyém e bús mosolygás.
Venyige lombja pirkad
És megszépülsz csöndesen
Bánat, nagy őszirózsa!

HÍREK RÖVIDEN

Gimnázium

Jó ütemben haladnak a gimnázium bővítési munkálatai. Áll már a fiúkollégium épülete, s a tornaterem szerkezeti építése is javában folyik. Úgy tűnik, a decemberi határidőt az építők be tudják tartani.

Elkészült a Szabadság úti óvoda

Utolsó simítások

Amint az várható volt, az előírt határidőn túl tudták csak befejezni az építők a Szabadság úti óvodát. Az óvodások várhatóan novemberben vehetik birtokukba a gyönyörűen megújult és kibővített épületet.

Nem a 10-es útra!

A Levegő Munkacsoport meghiúsíthatja a 10-es út elkerülő szakaszának megépítését. A környezetvédő szervezet ugyanis megfellebbezte az út építésére kiadott környezetvédelmi engedélyt.

(Lásd részletesebben a 11. és 12. oldalon lévő cikkeinkben.)

Megindulnak a kisajátítások

A város képviselő-testületének döntése értelmében hamarosan megindulhatnak a közcélú kisajátítások a tervezett szabadidő-központ területén. (Lásd Bruckner Katalin SRB-elnök cikkét a 10. oldalon.)

Fibernet kontra Önkormányzat

Eredménnyel kecsegtetnek a tárgyalások a Fibernet és az Önkormányzat között. Ha sikerül kompromisszumot kötni, hamarosan folytatódhat a kábeltévé-hálózat korszerűsítése a városban.

Halál a síneken

Két hónapon belül ketten követtek el úgy öngyilkosságot Pilisvörösváron, hogy a vonat elé léptek vagy feküdtek. Augusztus 24-én a Fő úti vasúti átjárónál egy pilisicsabai férfi lépett a vonat elé, október 1-jén pedig egy vörösvári fiatalember feküdt a sínekre a Görgey utcai átjárótól nem messze. Utóbbi szó szerint kettévágta a szerelvényt. Mindkét áldozatot a vörösvári tűzoltók emelték ki a kerekek alól.

* 50 *

Megalakulásának ötvenedik
évfordulóját ünnepli a

Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Táncegyüttes

a Közösségi Házban
2004. október 30-án 19 órai kezdettel.

A jubileumi műsorban fellépő
vendégek:

Peller Anna
Babarci Német Nemzetiségi
Táncegyüttes
Leányvári Német Nemzetiségi
Táncegyüttes
Leányvár Sramli
Pilisvörösvári Fúvózenekar
Fröhliches Kreis Cölbe (Németország)
Bravi Buam
Schwäbische Jungs

Október 23. Pilisvörösváron

Október 23-án, az 1956-os forradalom és szabadságharc kitörésének 48. évfordulóján Pilisvörösváron ünnepi műsorral, fáklyás felvonulással és koszorúzással emlékeztek meg a dicsőséges történelmi eseményekre és a hősökre.

Délután négy órakor a zeneiskola dísztermében a Himnusz hangjai után *Grószné Krupp Erzsébet* tartott ünnepi beszédet, majd a Községi Ház színjátszó szakköre és a zeneiskola tanárai adtak ünnepi műsort. Ezután került sor a „Pilisvörösvárért” emlékérmek átadására. Az emlékérmeket *Grószné Krupp Erzsébet* polgármester adta át *Majerczyk Waldemárnak*, *Mátrai Mátyásnak*, *Drávecz Ferencnek* és *Koós Ferencnek*.

A polgármester asszony ezután az ünnepelt tiszteletére pohárköszöntőt mondott a gimnázium aulájában.

Háromnegyed hatkor indult a gimnázium elől a fáklyás felvonulás. A menet a Szabadság út – Iskola utca – Hősök tere útvonalon haladt.

A téren az önkormányzatok, intézmények, pártok, egyesületek képviselői megkoszorúzták az 1956-os hősök emlékművét. Közreműködött a Német Nemzetiségi Fúvószenekar

A rendezvényt megtisztelte jelenlétével *Pesti Imréné*, az 1956 novemberében mártírhalt *Fedor Lajos* nővére.

Részletek Grószné Krupp Erzsébet ünnepi beszédéből

Tisztelt Ünneplő Közönség! Honfitársaim!

1989. június 15-én hatalmas tömeg gyűlt össze Budapesten, a Hősök terén, hogy leróják kegyeletüket az 1956-os forradalom és szabadságharc mártírjai előtt. Kétszáz ezer ember várakozott néma méltóságban Nagy Imre, Gimes Miklós, Losonczy Géza, Maléter Pál és Szilágyi József ravatalánál, hogy megadhassák számukra a végtiszteességet, amit az őket legyűrő, elitélő hazug, aljas és gyáva hatalom megtagadott. A képernyők előtt is sok millióan követték az eseményeket – köztük jómagam is. Az igazság pillanata volt ez. Az igazság, amely búvópatak-ként tört a felszínre és mindent elsöprő, megfellebbezhetetlen folyamám áradt ezen a kora nyári napon. Éreztem, tudtam, hogy olyasvalami történik, ami alapvetően megváltoztatja majd mind a magam, mind honfitársaim életét.

Ezen a megrendítő és egyben erőt, friss lendületet adó napon nemcsak a forradalom mártírjainak újratemetése, felemelése történt meg, hanem az igazság feloldozása, a hazugság trónfosztása is. Egy olyan elnyomó és népbutító rendszer sírját ásták meg a szónokok, amely alapvetően és félreérthetetlenül hazugságokra épült, s amely a lelkeket mértelyezte meg.

„Az igazság a lélek lényeges szükséglete, s ki-elégítésének már legkisebb gátlása is zsarnokság-gá válik” – mondta Lessing, német drámaíró.

Duplán is zsarnokságban élt ez az ország évtizedeken, majd két emberöltőn át. Elvették legnagyobb kincsét: szabadságát, és olcsó hazugságokkal mértelyezték, mérgezték meg a lelkét. „Hazudtak éjjel, hazudtak nappal, hazudtak minden hullámhosszon!”

De minden elhallgatott igazság méreggé vált. Minden hazugság szög volt a rendszer koporsójába. Egy társadalmat, egy országot nem lehet hazugságra építeni, mert az olyan mintha homokra építenék házat.

Az ötvenes évek nagy hazugsága a kommunizmus eszméje volt. Miközben egy Moszkva által irányított, autokratikus, barbár és paranoid

Grószné Krupp Erzsébet polgármester, Pesti Imréné, az 1956-ban mártírhalt Fedor Lajos nővére és Temesvári Anna, az önkormányzat oktatási bizottságának elnöke az október 23-i fáklyás felvonuláson

rendszer volt kibontakozóban, demokráciáról, szabadságról, haladó gondolatokról, jólétről és békéről harsogott hamis szövegek a hivatalos propaganda.

Tények és valóság még soha nem került oly elviselhetetlenül távol egymástól Magyarországon, mint a fojtóan és szégyenletesen hazug ötvenes években. Kialakult egy olyan közbeszéd, amelyben a szavak elvesztették eredeti jelentésüket, a mondatok nem a valódi gondolatokat tükrözték, s az igazság a sorok között, a ki nem mondott, le nem írt mondatokban, végig nem gondolt gondolatokban lapult meg gyáván.

De ezzel együtt nem csak a szavak, hanem az eszmék, erkölcsi normák, emberi értékek is leértékelődtek. Ebben a kifordult világban az emberek jó része elvesztette realitásérzékét, tetteik és gondolataik meghasonlottak egymással, eltompult igazságérzetük. Már nem tudták, mi a jó, mi a rossz, mi a fent és a lent. A hatalom agymosó-gépezete tökéletesen működött, s kezdte alámosni a társadalom alapjait is.

1956 októberében ezt a velejéig hazug diktatúrát, ostoba, embertelen rendszert, a kommunista eszmékből skizofrén módra összetákolta, s a félelem által működtetett rendszert söpörte el a népharag. S ahogy az a magyar történelemben oly sokszor már előfordult, mindez az ország függetlenségéért folytatott élethalálharcra párosult.

Dicső napok voltak ezek. Az ember ismét a magasba emelhette a fejét, teli tüdővel szívhata be a levegőt, szabadnak érezhette magát. A félelem, a rettegés, a mindennapok csengőfrásza elmúlt. A szavak jelentése visszatért, a gondolatok kiegyenesedtek. Az igazság, a becsület és a hűség ereje hatotta át ismét a társadalmat. A hatalomnak emberarca lett. A sötét erő vereséget szenvedett.

A sötét erő azonban sokkal hamarabb újraszervezte erőt, mintsem azt bárki is várta volna. November 4-én hazánkra zúdult a szovjet hadsereg, hogy eltörölje a magyar nép újra kivívott szabadságát.

Rövid, de hősi harc után a szabadságharc elbukott, s a győztes birodalom véresen megtörlölte egy kis nép lázadását.

Sokakat megölték, sokakat börtönbe zártak, még többeket megaláztak, zaklattak, lehetetlené tették életpályájukat, emberhez méltó életüket, családjuk boldogulását. A börtönbüntetésük után kiszabadult foglyokat a rendszerváltásig az ország ellenségének tartották.

A hazugság ismét alapvetéssé vált.

E korszak legfőbb hazugsága november 4-ének igazolásából, jogszerűségének bizonygatásából állt. Az MSZMP történészei minden tehetségüket latba vetve azon mesterkedtek, hogy a dicsőséges napok történetében megtalálják a fekete foltokat, a lincseléseket, közönséges gyilkosságokat, s alvilági alakokat állítottak reflektorfénybe, velük alacsonyították le a forradalom eszméjét. A forradalomból ellenforradalmat kreáltak, s több évtizedre száműzték a közbeszédből az 56-os forradalom és szabadságharc valódi, igazi történetét.

Nemzedékek nőttek úgy fel, hogy a XX. század legnagyobb magyar szabadságharcáról szinte semmit sem tudtak. S ha tudtak is róla valamit, azok féligazságok vagy rút ferdtések voltak.

Az elfojtott, megalázott igazság azonban néhány évtized múltán felszínre tört a társadalom mindahány rétegében. Inogni kezdett a talaj a hatalom képviselői alatt. A homokra épült ház repedezni kezdett, azaz a nyolcvanas évekre a kommunizmus általános válságával egy időben a kádárizmus is válságba jutott. Egyre hangosabban tért vissza a közbeszédbe az 56-os forradalom. Sorra jelentek meg az erről szóló szamizdatok, 1986-ban félig illegális körülmények között megrendezték az első tudományos konferenciát is, amely az események pontos leírását és kiváló okai feltárását tűzte ki céljául. Ahogy mélyült a válság, a reumás hatalom úgy volt kénytelen mindjobban engedni a szorításból. 1988 júniusában megalakult a Történelmi Igazságtétel Bizottsága, amely felhívásban követte a megtorlás áldozatainak teljes erkölcsi, politikai és jogi rehabilitálását, a kivégzettek méltó eltemetését.

A hatalom meghátrálásra kényszerült, és kénytelen-kelletlen megbízott egy történészekből álló munkacsoportot a kérdés megvizsgálására. E kutatások nyomán jelentette ki Pozsgay Imre a rádióban, hogy 1956-ban nem ellenforradalom, hanem népfelkelés zajlott.

A dolgok menetét ezután már nem lehetett megállítani.

Az 1956-os hősök újratemetése sokszerűen hatott az ország népére. A temetésen egy órán keresztül olvasták fel a harcokban elesettek és a megtorlások nyomán kivégzettek névsorát. Minden egyes név egy újabb szög volt a hatalom koporsójába.

A hazugság, amellyel az 56-os forradalom és szabadságharcot egyszer s mindenkorra el akarták temetni az emlékezetben, korrodálta a hatalom vértetéjét.

1989-re ez az örökkévalónak és megbonthatatlannak hitt vért szétesett és porba hullott.

Micsoda elégtétel a sorstól, hogy a legfelsőbb Bíróság ugyanazon a napon helyezte hatályon kívül Nagy Imre és pertársai halálos ítéletét, amikor Kádár János meghalt!

Emlékezzünk a hősökre, az igazság szószóira. Áldassék az ő nevük!

2004 „Pilisvörösvárért” emlékérmesei

Drávecz Ferenc

rendőr zászlós

1955. november 8-án született Mátészalkán. Munkáscsaládból származik. Általános iskolai tanulmányait Csengeren végezte el, ezt követően a mátészalkai Szakmunkásképző Iskolában szerzett villamos szerelői képesítést. Tíz évig dolgozott villanszerelőként, majd 1981 május 1-jétől a Belügyminisztérium alkalmazottja.

1982 óta teljesít hivatásos rendőri szolgálatot Pilisvörösvár területén, 1985-től helyi körzeti megbízottként látja el feladatát.

Szolgálati munkáját a lelkiismeretesség, törvényesség jellemzi, az állampolgárok biztonságérzetének emelése motiválja. Fontosnak tartja, így idejének jelentős részét fordítja arra, hogy a településen történő eseményekre azonnal reagálni tudjon, hogy azokat hatáson, rövid időn belül eredményesen oldhassa meg.

A bűncselekmények számának visszaszorításában, a felderítés eredményességében, a bűncselekmények megelőzésében jelentős szerepet vállal.

A Pilisvörösvári Rendőrőrs egyik legtapasztaltabb tagja, kiemelkedő személy- és helyismerettel rendelkezik. Feladatait mindig is lelkiismeretesen, példamutatóan látja el. Hivatásos szolgálata mellett 1995 óta aktívan segíti a Pilisvörösvári Polgárőr Egyesület munkáját.

Eredményes szakmai munkájának elismeréseként 1991-től 6 alkalommal kapitányságvezetői, 7 alkalommal megyei főkapitányi, 1 alkalommal országos rendőr-főkapitányi jutalomban részesült.

2001. március 1-jén a belügyminiszter sikeres felderítő munkája elismeréseképpen soron kívül előléptette.

Koós Ferenc

tanár, igazgatóhelyettes

1944. november 22-én született Kisterenyén. 1963-ban tett érettségi vizgát a pásztói Mikszáth Kálmán Gimnáziumban, majd 1968-ban biológia-földrajz szakos középiskolai tanári diplomát szerzett a szegedi József Attila Tudományegyetemen

1968. március 1-jén került a Pilisvörösvári Általános Iskolához, mint földrajz-biológia szakos tanár,

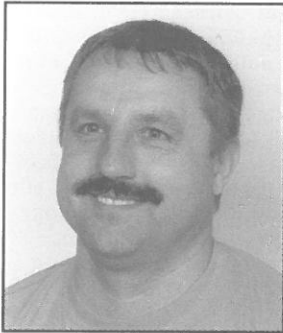
mely első és egyetlen munkahelye volt. Szakmai, pedagógiai felkészültsége kiváló, amit oktató-nevelő munkájában rendkívül jól kamatoztatott.

1973. március 1-jétől ez évi nyugdíjbavonulásáig igazgatóhelyettesként is tevékenykedett. E beosztásában jó szervezőkészségéről, átfogó lényeglátásáról és a feladatok gyors, pontos, szakszerű elvégzéséről tett tanúbizonyságot.

Tanítványaival türelmes, megértő volt. Képességeiknek megfelelően, differenciáltan foglalkozott velük. A gyermek szeretete, tisztelete pedagógiai hitvallásának alapja. A tanulókkal való bánásmódja és a hozzájuk való viszonya a következetességre, a határozott követelménytámasztásra és a gyermekek iránti szeretetre épült.

Szakmai és vezetői munkájában kiemelkedő az a több évtizedes tehetséggondozó és versenyszervező tevékenység, mellyel iskoláját országosan is ismertté, elismertté tette. Kiemelkedő feladatának tartotta az iskolai, területi, térségi és megyei tanulmányi versenyek szervezését, lebonyolítását.

Szakmai munkájának elismeréseként 1982-ben Kiváló munkáért kitüntetésben részesült.

Majerczyk Waldemár

vállalkozó

1961. július 22-én született a Krakko melletti Nasciszowában. Általános iskola befejezését követően tanulmányait építészeti technikumban folytatta. A szakközépiskola befejezését követően érdeklődése a kereskedelem és a vállalkozási tevékenység felé irányult.

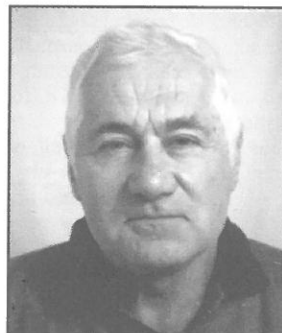
1986 óta él Magyarországon.

Ma már városunkat tekinti igazi otthonának.

1990-ben gyermeke édesanyjával közös kereskedelmi vállalkozást indított Pilisvörösváron. A megkezdett vállalkozás sikeresnek bizonyult, mely lehetővé tette, folyamatos bővítést. Az évek során több településre is kiterjesztette üzleti tevékenységét.

Sikeres vállalkozásának alapja a családi összefogás, a közös tevékenység, és a jó üzleti érzék. Jelenleg 45 fő részére biztosít munkát és megélhetést. Munkatársai, beosztottjai körében megbecsülésnek, tekintélynek örvend. Tervei között szerepel új munkahelyek létesítése, bővítése Pilisvörösváron.

Nyílt, őszinte, barátságos személyiség. Rendkívül segítőkész, közösségi ember. Kedvességével, nyitottságával őszinte emberi kapcsolatokat alakított ki úgy a városban, mint országos viszonylatban. Érdeklődése nem csak vállalkozása felé irányul, hanem figyelemmel kíséri a városban működő nevelési-oktatási, közművelődési intézmények, egyesületek és alapítványok tevékenységét, melyeknek az elmúlt években komoly anyagi és erkölcsi támogatást nyújtott. Hobbija többek között a sport, így számos sportrendezvényt is szponzorált. Lehetőségeihez mérten önzetlenül nyújt segítséget a rá-szorulóknak. Közösségi munkája, önzetlensége példaértékű.

Mátrai Máttyás

üvegcsiszoló kisiparos

Mirk Ádám és Botzheim Mária gyermekeként 1944. augusztus 4-én született Pilisvörösváron.

Édesapja kőművesmester volt, s Máttyás szerette volna követni a mesteriségét, ám édesapja elvitte barátjához, Pilczinger bácsihoz, aki üvegcsiszoló szakmunkás volt. Nála szerette meg ezt a szakmát, mely a rendkívüli kézügyesség mellett kreativitást is igényel. Ő vitte el

ipari iskolába, üvegcsiszoló tanulóknak, ahol a fizikai erőt követelő munkák mellett az alkotás örömét is megismerhette. A motívumokat, díszítéseket a különböző üvegtárgyakba – vázába, poharakba – készlet csiszolta. A technikát az idő múlásával továbbfejlesztette. Munkája a mai napig nagy örömet jelent a számára.

A szakmunkás-bizonyítvány megszerzése után tíz évig egy üvegipari szövetkezetben dolgozott. 1968-ban mestervizsgát szerzett, majd 1969-ben iparendélyét is kiváltotta. Családi háza szuterénjában és udvarán kezdte meg munkáját, majd az egyre nagyobb kereset kielégítése érdekében – 25 évvel ezelőtt – a Fő úton új és nagyobb műhelyt épített.

Életútját a szakma szeretete, tisztelete, az alkotóvágy jellemzi. Mindig jókedvű, szívesen segít másokon. Szakmai munkájával, pozitív emberi magatartásával kivívta a város lakosságának megbecsülését, szeretetét. Szinte nem is létezik olyan ház Pilisvörösváron, amely ne dicsérné keze munkáját. Az Iparosok Országos Szövetségétől kiváló kisiparos kitüntetésben részesült, 1981-ben bronz, majd 1998-ban aranykoszorús mesteri címet adományoztak számára.

35 év szolgáltató iparosként eltöltött idő után, 2004. augusztus 31-ével nyugdíjba vonult.

Szembesítés félidejében

Mi teljesült eddig a választási programból?

2002 októberének elején jelent meg az a választási kiadvány, amelyben Grószné Krupp Erzsébet polgármesterjelölt közzétette választási programját. A világosan, érthetően megfogalmazott elképzelések, a komfortosabb város kialakítására tett javaslatok elnyerték a választópolgárok többségének tetszését. Grószné Krupp Erzsébet a szavazatok 72 %-át kapta meg, és ezzel második ciklusát kezdhette meg polgármesterként.

Ennek pontosan két éve, a ciklus félidejében vagyunk tehát, eljött az ideje az eddig elért eredmények és a további tennivalók számbavételének. A Vörösvári Újság szembesítette Grószné Krupp Erzsébet polgármestert a választási kiadványában szereplő 32 programponntal.

Írásunkban vastag betűvel szedtük a választási kiadványban szereplő programpontokat, normál betűvel a polgármester asszony által most hozzáfűzötteteket.

• A 10-es út elkerülő szakaszának megépítését minden erővel szorgalmazni kell!

– Folyamatosan minden lehetséges fórumon az új 10-es út megépítése mellett érvelek. A Petőfi Rádió „Csúcsgalamb” című műsorában is megerősítettük az itt élők azon kívánságát, hogy mindenképpen épüljön meg az elkerülő út. Sem a személyforgalmat, sem az északnyugati iparterület teherforgalmát nem szabad tovább a városon keresztül engedni.

• A MÁV-val közösen kell megoldani a vasúti megállóhelyekhez kapcsolódó biztonságos P+R parkolókat. Vissza kell állítani fő időben a vonatokhoz csatlakozó buszjáratokat, ezzel is csökkentve a közúti forgalmat.

– A Pilisi-medence Kistérségi Önkormányzati Területfejlesztési Társulás folyamatosan pályázik állami támogatásért a térségben lévő megállóhelyek P+R parkolóinak kiépítésére. Reméljük, erőfeszítéseinket hamarosan siker koronázza. A Vasút utca leaszfaltozása is ehhez a programhoz kapcsolódik. Többször tárgyaltunk már a Volán illetékeseivel, illetve vállalkozókkal az állomásra indítandó buszjáratról, egyelőre azonban a megoldásig nem jutottunk el.

• A rendezési terv elkészítésével, széles körű megismertetésével ki kell jelölni a városi tereteket.

– A rendezési terv hamarosan elfogadásra kerül. A tervezők jelenleg az általunk kifogásolt hiányosságokat pótolják és kijavítják a hibákat a dokumentumban. Ez a terv világosan kijelöli a városközpontokat, városi tereteket a településen a jelenleginél nagyobb beépíthetőség és épületmagasság megengedésével.

• A város belső területén lévő feltáratlan területeket új utcák megnyitásával, gazdaságosan megépíthető infrastruktúrával tovább kell fejleszteni, és az itt élők számára lakótelkeket kell kialakítani.

– Polgáraink tapasztalhatták, hogy az elmúlt két évben az Önkormányzat kihasználatlan ingatlanjainak egy részén közművesített lakótelkeket alakított ki (pl. Klapka u.) az ehhez kapcsolódó utcákkal együtt. További utca-nyitások is tervbe vannak véve, így például a Pozsonyi utca mellett.

• Meg kell őrizni belterületi utak, járdák építésével, ésszerűen kialakított zöld-

felületek és parkolók építésével a kertvárosi arculatot.

– Úgy gondolom, hogy eddigi útépítéseink is mind ezt szolgálták. A legjobb példa erre a Szent Erzsébet utca, ahol az aszfaltnál barátságosabb, kisvárosiasabb viacolor útburkolat mellett mindenütt parkolókat is kialakítottunk, ugyanakkor a zöldfelület is megmaradt. A kertvárosi jelleg megőrzését szolgálta az a rendeletünk is, amelyben a földkábelek lefektetését írtuk elő az esztétikailag erősen kifogásolható légkábelrengteteg megszüntetése érdekében.

• Ösztönözni kell a ingatlanok tényleges rákötését a csatornahálózatra.

– Ezen a téren a törvények megváltozása is a szándékainkat segíti. A nemrég bevezetett talajterhelési díj ugyanis jelentős anyagi terheket ró azok számára, akik nem kötnek rá a csatornára. Azokkal szemben pedig, akik a hálózatot illegálisan vagy szabálytalanul használják, a két hónap moratórium lejárta után a Pilisvörösvári Vízművek Kft. fog erélyesen fellépni.

• Meg kell oldani az eddig elhanyagolt csapadékvíz-elvezetési problémákat.

– Útépítési programunk előrehaladtával folyamatosan megoldódnak a vízvezetési problémák is a városban, hiszen a legtöbb helyen úgy alakítjuk az útburkolatot, hogy az vezesse el az esővizet. Ahol ez nem elégséges, ott költségesebb műszaki megoldást kell alkalmaznunk. Erre a legjobb példa a Szent Erzsébet utca felújítása, ahol a város legkorszerűbb, öntisztító rendszerű, útburkolat alatt vezetett csapadékvíz-csatornáját építettük ki.

• A várost csúfító buszvárók tervszerű cseréje mellett szükség szerint új buszmegállókat kell építeni.

– A Képviselő-testület az elmúlt hónapban döntött arról, hogy fémcső-vázás polikarbonát autóbuszvárókat készített egy helyi céggel, annak adótervezése fejében.

• Hirdetőoszlop-program keretében a rendetlen, szabályozhatatlan reklámfelületek (pl. buszmegálló, telefonfülkék) kiváltására tisztán tartható, rendszeresen takarított, a város fontos útkereszteződéseihez, tereihez csatlakozó hirdetőoszlopokat kell elhelyezni.

– A Rumpold-Bicske Kft. a vele kötött szerződés alapján rendszeresen eltávolítja a busz-

megállóba, oszlopokra kitett plakátokat, hirdetőseket. Tárgyalásokat folytatok egy céggel hirdetőablak elhelyezéséről. Szándékomban áll a város minden választási körzetében felállítani egy-egy táblát.

• A gyalogos közlekedés biztonsága érdekében a zebrák, gyalogátkelőhelyek sűrítése, lehetőség szerint járdaszigetek építésével, az átkelés biztonságosságának megerősítésével.

– A nyár folyamán egyeztetünk a Fő úti ingatlanulajdonosokkal a parkolóhelyek, járdák és a zebrák kialakításáról. Nagyon szeretnénk mindezt jövő tavasszal megvalósítani, ebben számítunk a Pemák támogatására és pályázati pénzekre is.

• Utcajelző és irányítóablak elhelyezése a városba érkező vendégek, szükség esetén a mentők, a tűzoltóság és a rendőrség gyors tájékozódására.

– Az előbb már említett cég vállalta fém utcanévtáblák legyártását is tartozása fejében. Ehhez kapcsolódóan fontosnak tartom, hogy készüljön forgalomszabályozási terv az egész városra kiterjedően.

• Szakmailag indokolt és a városi cím elnyerésével is alátámasztott, pilisvörösvári székhelyű rendőrkapitányság létrehozása.

– Változatlanul indokoltnak tartom azt, hogy ennek a városnak rendőrkapitánysága legyen. A dolog sajnos nem tőlünk függ. Egyelőre a Belügyminisztériumnak nincsenek meg a pénzügyi forrásai a kapitányság létrehozására. Amennyiben ez a helyzet pozitív irányban megváltozik, mi biztosítani fogjuk a kapitányság számára a megfelelő építési telket.

• A város lakói biztonságérzetének növelése érdekében létre kell hozni az Önkormányzat közbiztonsági bizottságát, melynek tagjai szorosan együttműködnek a városban működő rendőrséggel, tűzoltóegyesülettel, polgárőrséggel, valamint az oktatási intézményeinkkel.

– Tapasztalatom szerint e szervezetek közötti együttműködés igen jónak mondható, s egyelőre nem a legégetőbb kérdés a közbiztonsági bizottság létrehozatala. Ennek ellenére természetesen nem tettem le arról, hogy a jövőben ne alakítsuk meg a bizottságot.

• Tovább fejlesztjük az idős és fogyatékos emberek ápolását szolgáló intézményrendszer.

– Az igényeket jelenleg ki tudjuk elégíteni a Napos Oldal Szociális Központ keretében. Meg kell azonban ragadnunk minden lehetőséget a szolgáltatások magasabb szintre emelésére.

• Szükség szerint bővítendő az Átmeneti Gondozóház és a fogyatékosok napközi otthonos ellátása.

• Szükség szerint bővítendő az idős, beteg, egyedülálló emberek házi gondozása, nappali ellátása.

– A bővítésekre egyelőre csak pályázati úton látok esélyt. Folyamatosan tárgyalok az intézmény vezetőjével is ez ügyben.

Folytatás:

A következő 16 programpontról novemberi számunkban nyilatkozik Grószné Krupp Erzsébet polgármester.

Partnerkapcsolati látogatás Gröbenzellben

Gröbenzell 1994-ben kötött hivatalos partnerkapcsolatot a franciaországi Garches városával. A 10 éves jubileum alkalmából október 8. és 10. között nagyszabású ünnepséget rendeztek, amelyre meghívták magyarországi testvérvárosuk, Pilisvörösvár polgármesterét, Grószné Krupp Erzsébetet is.

A rendezvényt sorozat október 8-án este a Polgárok Házában a Német-Francia Egyesület jubileumi estjével kezdődött, ahol gazdag folklórprogram várta a francia és magyar vendégeket.

Másnap vendéglátóik buszkirándulásra vitték a partnerkapcsolati küldöttsegeket, melynek keretében többek között megtekintették a bajor Versailles-nak nevezett herrenchiemsee-i kastélyt.

10-én délelőtt ökumenikus istentiszteleten vettek részt vendégek és vendéglátóik a St. Johann Baptist plébániatemplomban. A misén a könyörgést a három polgármester anyanyelvén olvasta fel.

Délelőtt 11 órakor kezdődött a hivatalos ünnepély a városházán a partnerkapcsolat megkötésének 10. évfordulója alkalmából. Az ünnepségen beszédet mondott *Dr. Bernd Rieder* gröbenzelli, *Jacques Gautier* garches-i és *Grószné Krupp Erzsébet* pilisvörösvári polgármester. A polgármesterek hangsúlyozták a partnerkapcsolatok növekvő fontosságát az egységesülő Európában. Egymás kultúrájának,

hagyományainak, nemzeti, nemzetiségi sajátosságainak és gondolkodásának megismerése elengedhetetlen ahhoz, hogy a közös Európa sikeres legyen.

Grószné Krupp Erzsébet polgármester beszédében elmondta, május 1-je óta már nem

Dr. Bernd Rieder, Jacques Gautier, Grószné Krupp Erzsébet és Dieter Rubenbauer

akadályozzák határok a partnerkapcsolatok ápolását Európában. Határok, falak már csak a szívekben vannak, ezeket is le kell dönteni ahhoz, hogy sandaságok, félelmek, előítéletek ne állhassanak közénk. Az egységesülő Európában nyitottnak kell lennünk egymás iránt.

Grószné Krupp Erzsébet a partnerkapcsolati látogatás alkalmával tolmácsolta városunk jókívánságait és el nem múló háláját *Dr. Bernd Rieder* polgármesternek, Pilisvörösvár díszpolgárának nyugdíjba vonulása alkalmából. *Dr. Bernd Rieder* még az év végéig látja el hivatalát a gröbenzelli városházán.

A polgármester asszony megismerkedett és tárgyalást folytatott Gröbenzell leendő polgármesterével, *Dieter Rubenbauer*ral. Gratulálva Dieter úrnak választási győzelméhez, reményét fejezte ki, hogy a Gröbenzell és Pilisvörösvár között 1990 óta fennálló partnerkapcsolat a továbbiakban is erősödni fog. A polgármester asszony meghívta *Dr. Bernd Rieder* és *Dieter Rubenbauer* urat hivatalos látogatásra Vörösvárra. A leköszönő és a leendő polgármester megköszönte a meghívást, amelynek 2005 januárjában tesznek eleget.

F. A.

Wahl des 1. Bürgermeisters in Gröbenzell am 26.09.2004

Der Gemeindevwahlausschuss hat in seiner Sitzung am 28.09.2004 folgendes Ergebnis der Wahl des 1. Bürgermeisters festgestellt.

Zahl der Stimmberechtigten: 15 101
Zahl der insgesamt abgegebenen gültigen Stimmen: 7925
Zahl der Personen, die gewählt haben: . 7858
Zahl der insgesamt abgegebenen ungültigen Stimmzettel: 67
Wahlbeteiligung in Prozent: 52,52

Es entfielen auf die einzelnen sich bewerbenden Personen:

Dieter Rubenbauer (CSU)
gültige Stimmen: . . . . . 4644 (59,10 %)

Franz Eichiner (SPD)
gültige Stimmen: . . . . . 3214 (40,90 %)

Der Gemeindevwahlausschuss hat festgestellt, dass Herr Dieter Rubenbauer mit 4644 gültigen Stimmen mehr als die Hälfte der abgegebenen gültigen Stimmen erhalten hat und damit zum 1. Bürgermeister gewählt ist.

Die gewählte Person hat das Amt wirksam angenommen.

Forrás: www.groebenzell.de

Vörösvári delegáció Gerstettenben

Városunk önkormányzata mint minden évben idén is meghívást kapott partnertelepülésüinktől, Gerstettenről a német újraegyesítés alkalmából rendezett ünnepségre. Delegációnk három napot töltött testvérvárosunkban. Mindhárom nap programokban gazdag volt. Vendéglátóinkkal és annak francia partnertelepülésének delegációjával megnéztük Stuttgartot, voltunk a Baden-Württembergi Parlamentben, a tartomány történelmi múzeumában, galériájában és a híres stuttgarti sörfesztiválon. Az ünnepélyes megemlékezésre vasárnap került sor, ahol beszédet mondott Gerstetten polgármestere, *Roland Polaschek* úr, aki méltatta a magyarokat és történelmi szerepünket, hiszen nélkülük – hangoztatta – nehezebben ment volna az újraegyesítés, továbbá köszöntötte hazánkat az Európai Unióban, kitartást és sok sikert kívánva. A beszédét az EU himnusza, az Örömhóda követte, majd a francia Cébazat polgármestere, *Bernard Auby* úr és a vörösváriakat képviselő *Bruckner Katalin* mondott rövid beszédet, melyben felhívta a figyelmet Németország nyugati és keleti országrészei között fennálló és szűnni nem akaró problémákra. Ezen probléma megoldásához türelmet, akaratot és sikert kívánt a vörösváriak nevében.

Gerstetten ismét ötösré vizsgázott vendéglátásból, szervezésből és precizitásból. Reméljük, mihamarabb viszonzhatjuk kedvességüket és legközelebb már Pilisvörösváron, még élőbbé tehetjük a két város közötti kapcsolatot.

A vörösvári delegáció tagjai

Regionális hírek

Emléktábla a hősöknek

A Magyar Rádió bejáratánál emléktáblát avattak az ötvenhatos harcok pilisicsabai katonaáldozatainak tiszteletére.

A VIII. Pilisicsabai Gépesített Ezred katonáit az '56-os forradalom kitörése után az elsők között rendelték Budapestre erősítésnek. Ők azonban áttáltak, vagy passzívan nézték a Rádió elfoglalását. Őt fiatal katona a Rádió előtti tűzharcban halt meg: Albecker Ru-

dolf honvéd, élt 21 évet, Bajkai János honvéd, élt 22 évet, Kőszegi Imre szakaszvezető, élt 26 évet, Králi József őrzető, élt 22 évet, Szabó Kázmér honvéd, élt 22 évet.

Keresztény kongresszus

A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége „A kereszténység megújítja a világot” címmel tartotta VI. Országos Kongresszusát 2004. október 15-16-án Pilisicsabán a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen.

Forrás: www.pilisinfo.hu

Közlemény

A Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Óvoda Gyermekéiért Alapítvány a 2002. évi személyi jövedelemadó 1%-ából befolyt összeget, 359.729,- Ft-ot az alábbiak vásárlására használta fel: játékokra, ábrázolási eszközökre, sportszerekre.

Minden támogatóknak köszönetet mondunk.

Majnek Pálné, a Kuratórium képviselője

Tájékoztató a Képviselő-testület határozatairól

*A Pilisvörösvárért emlékérmek odaítéléséről
Megkezdődnek a kisajátítások a Szabadidő-központ területén*

2004. szeptember 23.

rendes ülés

Határozatok: 175-201/2004. (IX. 23.) Kt. sz.

Felterjesztések kitüntetésekre

A Képviselő-testület határozott arról, hogy a Pest Megye Önkormányzatának Közgyűlése által alapított díjakra a következő személyeket terjeszti fel:

Nyáry Pál Díjra: *Tasnádi Tamásné* köztisztviselőt;

Arany János Pedagógiai Díjra: *Jákli Ferencné* és *Koós Varga Amanda* pedagógusokat;

Pest Megye Művészetéért Díjra: *Wenczl József* koreográfust;

Semmelweis Ignác Díjra: *Dr. Hidas István* háziorvost;

Szegényekért és Elesettekért Díjra: *Angeli Mártonnét*.

178-183/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozatok.

„Pilisvörösvárért” emlékérmek

A Képviselő-testület Pilisvörösvárért emlékérmeket adományozott

Majerczyk Waldemár részére kiemelkedő közönségi munkájának elismeréseként;

Mátrai Mátyás részére kiemelkedő közönségi munkájának elismeréseként;

Drávecz Ferenc részére a bűnmegelőzés érdekében kifejtett áldozatos munkájának elismeréseként;

Koós Ferenc részére kiemelkedő pedagógiai tevékenysége, magas fokú szakmai felkészültsége és az oktatás terén végzett több évtizedes áldozatos munkája elismeréseként.

184-187/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozatok.

Autóbuszvárók, utcanévtáblák

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy fémszerkezetű utcanévtáblákat, utcai szemégyűjtőket és autóbuszvárókat gyártat le a C International Kft-vel helyi adótarozása és kamatai összegének fejében.

A Kt. felhatalmazta a Polgármestert a kivitelezési szerződést megkötésére, továbbá arra, hogy a Cél Szerelő Kft-vel csődegyezséget kezdeményezzen a fennálló adóhátraléka ledolgozása ügyében fémszerkezetű utcanévtáblák, utcai szemégyűjtők, buszvárók elkészítésére.

188/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat – 15 igen szavazattal.

Döntések a Szabadidő-központtról

A megvalósíthatósági tanulmányról

A Képviselő-testület jóváhagyta a Szabadidő-központ megvalósíthatósági tanulmányát a következő módosításokkal:

– A multifunkcionális csarnok 1300 m²-re növelendő.

– A megvalósíthatósági tanulmány adjon választ arra, hogy van-e különbség a természetes, illetve a műfü között a bekerülési és a fenntartási költség tekintetében.

– Kerüljön a tanulmányban kidolgozásra az összes esetlegesen felmerülő zavaró jellegű hatás, ami a Szabadidőközpont meglévő lakókörnyezetbe való beilleszkedését nehezítené.

189/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat – 11 igen, 2 nem és 1 tartózkodás szavazattal.

A terület kisajátításáról

A Képviselő-testület közcélú létesítmények megvalósulásának érdekében elindítja a kisajátítási eljárást a 097-es táblán, melyen korábban elővásárlási jogot jegyzett be.

Ennek érdekében a Kt. felkérte a Polgármestert, hogy az ezzel kapcsolatos szükséges intézkedéseket tegye meg

190/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat – 10 igen és 5 nem szavazattal.

A szabályozási tervről

A Képviselő-testület felkérte Pilisvörösvár Város Polgármesteri Hivatalát, hogy a teljes 097-es táblának a szabályozási tervét készítsé döntésre elő.

191/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat – 11 igen, 3 nem és 1 tartózkodás szavazattal.

Döntések a Városgondnokságról

Megszüntető okirat

A Képviselő-testület elfogadta a Városgondnokság Megszüntető Okiratát, mely alapján a 96/1991. számú határozatával 1991. július 1-jén (a Költségvetési Üzem jogutódjaként) alapított intézményt 2004. július 30. napjával megszüntette.

192/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat – 13 igen, 1 nem szavazattal.

Bélyegzők érvénytelenítése

A Képviselő-testület 2004. július 30-ával – az intézmény megszüntetésének napjával – a „Pilisvörösvár Városgondnokság” feliratú összes bélyegzőjét érvénytelenítette.

193/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat – 13 igen és 1 nem szavazattal.

Alapító Okirat módosítása

A Képviselő-testület módosította Polgármesteri Hivatal Alapító Okiratát. A Városgondnokságtól átvett feladatok a Polgármesteri Hivatal Alapító Okiratába kerültek beépítésre.

194/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

Létszámleépítés elrendelése

A Képviselő-testület feladatainak racionálisabb ellátása érdekében az eddig a Városgondnokság keretében ellátott feladatait 2004. július 31-től a Pilisvörösvári Vízművek Kft.

közreműködésével koncessziós szerződési formában oldja meg. A fentiek miatt az intézmény megszüntetésének napjával, 2004. július 30-ával 12,75 fő létszámleépítést rendelt el.

11 közalkalmazott részére a Pilisvörösvári Vízművek Kft. a továbbfoglalkoztatást felajánlotta, közülük 6 fő a továbbfoglalkoztatást vállalta, 5 fő nem vállalta. 1 fő 2004. szeptember 30-ával előrehozott nyugdíjat kíván igénybe venni, egyúttal közalkalmazotti munkaviszonya megszüntetését kérte.

Pilisvörösvár Város Önkormányzata nyilatkozik arról, hogy költségvetési szerveinél a meglévő üres álláshelyeken, az előreláthatólag megüresedő álláshelyeken, vagy a tervezett álláshelyeken, illetve szervezeti változás, feladatátadás következtében az önkormányzat fenntartói körén kívüli munkáltatónál a Városgondnokság 1 hatórás részmunkaidős közalkalmazottja esetében a munkaviszonyban töltött idejük folytonosságának megszakítása nélküli foglalkoztatására nincs lehetőség.

A Képviselő-testület felkérte a polgármestert, hogy a Városgondnokság feladatainak racionálisabb ellátása miatt létszámleépítéshez nyújtson be pályázatot 5,75 fő részére.

195/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat – 14 igen szavazattal.

Oktatási határozatok

A Képviselő-testület 2009. szeptember 1-jéig szólóan jóváhagyta a Grádus Óvoda, a Német Nemzetiségi Óvoda és a Ligeti Cseperedő Óvoda nevelési programját.

196-198/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozatok – 11 igen és 2 tartózkodás szavazattal.

A Képviselő-testület jóváhagyta a Német Nemzetiségi Általános Iskola pedagógiai programját és helyi tantervét a 2004. szeptember 1. és 2012. szeptember 1. közötti időszakra. A Kt. felkérte az intézmény vezetőjét, hogy a hatályos jogszabályok alapján biztosítsa a kötelező testnevelési órákat.

Pilisvörösvár Város Önkormányzata biztosítja a közoktatási törvényben kötelezően meghatározott időkeretet a pedagógiai program és helyi tanterv végrehajtásához. A program végrehajtásához szükséges, hiányzó tárgyi eszközöket az önkormányzat a 239/2003. (XII. 11.) Kt. sz. határozat alapján biztosítja.

199/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat – 11 igen és 2 tartózkodás szavazattal.

A Képviselő-testület jóváhagyta a Templom Téri Általános Iskola pedagógiai programját és helyi tantervét a 2004. szeptember 1. és 2012. szeptember 1. közötti időszakra.

Pilisvörösvár Város Önkormányzata biztosítja a közoktatási törvényben kötelezően meghatározott időkeretet a pedagógiai program és helyi tanterv végrehajtásához.

A program végrehajtásához szükséges, hiányzó tárgyi eszközöket az önkormányzat a 240/2003. (XII. 11.) Kt. sz. határozat alapján biztosítja.

200/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat – 11 igen és 2 tartózkodás szavazattal.

A Képviselő-testület jóváhagyta a Cziffra György Zeneiskola és Művészeti Iskola (Cziffra György Alapfokú Művészetoktatási Intézmény) programját 2009. szeptember 1-jéig az alábbiak szerint:

Pilisvörösvár Város Önkormányzata az Alapító okiratban szereplő alaptevékenységek gyakorlásának feltételeit Pilisvörösvár műkö-

Tallózás a szeptember 23-i képviselő-testületi ülés felvilágosítás-kérései között

Bruckner Katalin képviselő felhívta a műszaki osztály figyelmét arra, hogy a városban több helyen ki vannak dőlve a forgalomirányító táblák, többek között az iskolák környékén is, ahol így elég veszélyes a közlekedés.

Falics Jánosné képviselő kifogásolta, hogy a Fő úton lévő járdák szegélyei töredeztettek, és a gyalogátkelőhelyek felfestése mindeztől nem történt meg. Feltette a kérdést: milyen nyomást gyakorolhatnának a Pemákra, hogy végre történjen valami a biztonságos közlekedés érdekében.

Grószné Krupp Erzsébet polgármester elmondta: megkérte a Pemák illetékeseit, hogy vizsgálják fölül az útpadkákat és a körforgalmi csomópontot. Időközben hivatalosan is megtörtént a Szabadság utca és a Szent Erzsébet utca cseréje. Főúttá és köztúttá vált a Szabadság út, önkormányzati úttá pedig a Szent Erzsébet utca. Megérkezett az a kiegészítő megállapodás is, amelyben a Pemák vállalja 2005. évre a Szabadság út aszfaltszönyegezését és az árkok rendbetételét. A zebrákkal kapcsolatban annyi történt, hogy augusztus elején a 10-es úton lakókat levélben kérték meg a parkolási lehetőségek egyeztetésére. A Pemáknak az volt a szakmai véleménye, hogy egy ilyen ütéspályát munkát akkor lehet rendes körülmények között megvalósítani, hogy ha a lakók ezzel egyetértenek, és a véleményüket nem az építkezés közben nyilvánítják ki.

Kárpáti János képviselő szövegezte, hogy augusztusban az utépítésekkel szembe fordított szánt törmelék a nehéz teherautók a Tüzoltó utcán keresztül szállították el, és eközben tönkretették az utca egy részét. A képviselő úr kérte, a Vörösvári Újságban jelenjen meg, hogy mikor lesz a Tüzoltó utca helyreállítva.

Grószné Krupp Erzsébet polgármester elmondta: megtekintette a besüllyedt útszakaszt, és úgy gondolja, hogy a probléma nem csak az út minőségéből eredhet. A besüllyedt szakaszok ugyanis a csatorna nyomvonalában vannak, ezért a probléma valószínűleg onnan származhat.

Zbrás Pálné képviselő bejelentette, hogy a Szent Erzsébet utca folytatásánál Piliasszántó felé az árokban bűzös folyadék folyik. Kérte, hogy vizsgálják meg, kit terhel ezért a felelősség.

Grószné Krupp Erzsébet polgármester válaszában elmondta, hogy az árkokban folyó bűzös folyadék problémájával a lakók személyesen is megkeresték őt. Nem csak a nyitott árkokból, hanem a fedett árkokból és a csatornavíz összefolyókból is bűzlik a csatornaszag. Tükrözéssel meg fogják állapítani, hogy ki az, aki a csapadékvíz-csatornába engedi a vizet.

Sax László, az NNKÖ elnöke ismét szövegezte, hogy a Takarékszövetkezet mellett lévő lépcső nem a szabványnak megfelelően készült. Ismételtén kérte a benzinkúttól induló

járda megépítésének folytatását is. A Görgye utca lakosok nevében kérte, hogy az utépítések idején ott felhalmozott törmelék legyen teljes mértékben eltakarítva.

Grószné Krupp Erzsébet polgármester tájékoztatásul elmondta, hogy a Hulladékgyűjtési törvény szerint az újrahasznosítható hulladék tulajdonosának komoly kötelezettségei vannak. Építési törmelék nem lehet szeméttelenen lerakni. Az önkormányzat a saját területén gyűjtötte az újrahasznosításig a beton- és aszfalttörmelék. A lerakott hulladékot megőrölték és a parkolók alapjának építésénél felhasználták. A polgármester asszony szerint a Vörösvári Újságban is közzé kellene tenni a hulladékok kezelésére vonatkozó törvényt, hogy a lakosság is megismerhesse az abban foglaltakat.

Dr. Ujvári Hedvig képviselő elmondta: sokan megkeresték őt a Szabadság utcai óvoda beruházásával kapcsolatban. Kérte ezért a város vezetőit, hogy az óvoda beruházásának részletes költségvetését jelentessék meg a Vörösvári Újságban.

Szakszon József alpolgármester kérte, hogy a Szent Erzsébet utcában szerezzenek érvényt a már kint lévő sebesség- és súlykorlátozó tábláknak megfelelően. Elmondta továbbá, hogy több alkalommal keresték őt fel a Szabadság úti és a Lócsei utcai lakosok a Kábel-tévé minőségével kapcsolatban. A Fibernet Kft. és az önkormányzat között olyan jogi problémák vannak, melyek nem teszik lehetővé a kábelek kicserélését. Kérte a polgármester asszonyt, hogy tűzze napirendre a témát.

Összeállította: F. A.

dési területén – a meghatározott tanulói létszám alapján – a közoktatási törvény és a 27/1998. (VI. 10.) MKM rendeletben meghatározott órakeret alapján biztosítja.

A Kt. felkérte az intézmény vezetőjét, hogy Ember Csaba szakértő által javasolt módosításokat a pedagógiai programban végezze el 2004. szeptember 30-ig, valamint, hogy a Szervezeti és Működési Szabályzat mellékleteként dolgozzon ki egységes felvételi vizsgaszabályzatot 2004. december 15-ig.

201/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat – 11 igen és 2 tartózkodás szavazattal.

Egyéb határozatok:

175/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat Pándi József, a Város gondnokság vezetője munkaviszonyának megszüntetéséről. 176/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat lakbérhátralékról. 177/2004. (IX. 23.) Kt. sz. határozat ebtartás-lakbérkapcsolatos fellebbezésről.

2004. október 5.

rendkívüli ülés

Határozatok: 202-208/2004. (X. 5.)
Rendeletek: 13-14/2004. (X. 7.)

Pályázat táborfelújításra

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy részt vesz a Balatonfenyvesi Ifjúsági Tábor felújítását célzó, a Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium, valamint a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium által meghirdetett pályázaton, és biztosítja a pályázathoz szükséges 3,3 millió Ft önrészt a Német Nemzetiségi Általános Iskola bővítésének pályázati önrésze terhére.

202/2004. (X. 05.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

I. féléves beszámoló

A Képviselő-testület elfogadta az Önkormányzat 2004. év I. félévi gazdálkodásáról szóló beszámolót – a 173/2004. sz. előterjesztésben foglaltak szerint.

203/2004. (X. 05.) Kt. sz. határozat – 8 igen, 1 nem és 4 tartózkodás szavazattal.

Alapító okirat jóváhagyása

A Képviselő-testület jóváhagyta a Duna-Vértes Köze Hulladékgyűjtési Társulás alapító okiratát

204/2004. (X. 05.) Kt. sz. határozat – 13 igen szavazattal.

Talajterhelési díj

A Képviselő-testület rendeletet alkotott a talajterhelési díjról.

13/2004. (X. 7.) sz. rendelet 13 igen szavazattal.

Megjegyzés: A rendelet szövegét lásd mellékletünkben.

Aljegyzői állaspályázat

A Képviselő-testület a 67/2004. (III. 25.) Kt. sz. határozatával meghirdetett aljegyzői pályázatot eredménytelennek nyilvánítja, ezzel egyidejűleg az aljegyzői állásra vonatkozó pályázati kiírást az előterjesztésben foglalt hirdetéstervezettel elfogadja, és felkéri a jegyzőt, hogy a pályázat meghirdetéséről gondoskodjon.

A Kt. úgy határozott, hogy a pályázati ki-

írás a Belügyi Közlönyön kívül egyéb újságban ne jelenjen meg.

205/2004. (X. 05.) Kt. sz. határozat 11 igen, 1 nem és 1 tartózkodás szavazattal.

Hulladékgyűjtési terv

A Képviselő-testület hozzájárult a települési hulladékgyűjtési terv kistérségi szinten történő elkészítéséhez, és az ajánlattevők közül a Zöld Övezet Kft. ajánlatát támogatja, valamint a megbízást követően a Pilisvörösvárra jutó lakosság szám szerinti tervezési költség-hányadot biztosítja.

207/2004. (X. 05.) Kt. sz. határozat - 10 igen szavazattal.

Környezetvédelmi terv

A Képviselő-testület hozzájárult a települési környezetvédelmi terv kistérségi szinten történő elkészítéséhez, és az ajánlattevők közül az ÉKE Kft. ajánlatát támogatja, valamint a megbízást követően a Pilisvörösvárra jutó lakosság szám szerinti tervezési költség-hányadot biztosítja.

208/2004. (X. 05.) Kt. sz. határozat - 10 igen szavazattal.

Egyéb döntések:

206/2004. (X. 05.) Kt. sz. határozat a Vértes Food Kft. közterület-használati fellebbezéséről. 14/2004. (X. 07.) Kt. sz. rendelet a közbeszerzési eljárás kérdéseiről szóló 7/1996. (VII. 04.) Kt. sz. rendelet hatályon kívül helyezéséről.

Összeállítottuk a Képviselő-testület üléseinek előterjesztései és jegyzőkönyvei alapján

Visszavonhatatlanul: lesz sportkomplexum!

Fontos és a város jövőbeni életét nagyban meghatározó döntést hozott meg a képviselő-testület a legutóbbi ülésén. A bizonytalanságnak ezzel vége, hiszen a testület elfogadta azt az előterjesztést, melyben a sportkomplexum megvalósítása érdekében elindítja a kisajátítási eljárást a 097-es dűlőben. Ezzel a testület visszavonhatatlanul eldöntötte, hogy meg fogja valósítani a szabadidő-központot, méghozzá a korábban meghatározott helyen.

De mit is jelent a kisajátítás? A kisajátítás azt jelenti, hogy az önkormányzat a jelenlegi mezőgazdasági területre igényt tart és a korábban meghatározott 700 Ft-os nm árat kifizeti a tulajdonosnak. (Itt szeretném jelezni, hogy ma Pilisvörösváron 300 Ft-os nm árat fizetnek ki négyzetméterenként a mezőgazdasági területekért. Tehát a 700 Ft-os nm ár a piaci érték felett van.) Nem elveszünk a tulajdonosoktól, hanem a város megvásárolja tőlük egy kiemelt, minden vörösvárit érintő közcél érdekében.

Miért kellett elindítanunk a kisajátítási eljárást? Önkormányzatunk már jövőre pályázni szeretne a leendő létesítményekre, ehhez engedélyezett építési tervek kellene. Ilyen tervet

csak akkor tudunk készíttetni, ha a Pilisvörösvár tulajdonában van az egész terület. Tehát hiába tervezetjük meg a létesítményt, ha nincs az egész terület az önkormányzat tulajdonában.

Korábban a tulajdonosokat a Polgármesteri Hivatal megkereste, többen azért nem akarták eladni, mert nem hitték el, hogy ott sportkomplexum lesz, de voltak olyanok is, akik abban reménykedtek, hogy majd valamikor ott belterület lesz. Ezzel az önkormányzati határozattal minden jelenlegi tulajdonos biztos lehet abban, hogy ott nem lesz építési terület és a sportkomplexum is meg fog valósulni.

A kisajátítási eljárás elindításával időt szeretnénk nyerni, hiszen az eljárás közigazgatási része egy éven belül lezáródhat, így 2005-ben elkezdődhet a beruházások elindítása és reményeim szerint már 2006-ban a vörösváriaknak nem kell Budapestre járniuk, ha üszni, sportolni akarnak.

Ha kérdésük, véleményük van, szívesen állok mindenkinek a rendelkezésére, akár személyesen is.

Bruckner Katalin

a Sport és Rekreációs Bizottság elnöke
Mobil: 06-30-854-57-41

A Pilisvörösvári Vízművek Kft. elérhetősége

Vízvonal: 06-40-247-247

A Vízvonal munkatársai munkanapokon 7.00 órától 19.00 óráig fogadják az Önök hívását.

Ügyfélszolgálati iroda

1134 Budapest, Váci út 23-27.
Levél cím: 1396 Budapest Pf.: 491.
Fax: 06 40 247 742
E-mail: vizvonal@vizmuvek.hu

Az Ügyfélszolgálati irodában hétfőtől péntekig, a hét minden munkanapján 8.00 - 17.00 óra között helyben történő és azonnali ügyintézésrel állnak az ügyfelek rendelkezésére.

Dugulás esetén a vörösvári szennyvíztisztító-telep is közvetlenül hívható a **332-150-es** telefonszámon.

A telep vezetője Nánási Antal.

A vízművek lakossági fóruma

„Mintha csak egy műtrágyagyár működne a városban, akkora foszfátmennyiséget mérünk a szennyvízben” – hangzott el a meglepő kijelentés azon a lakossági fórumon, amit a Fővárosi Vízművek rendezett szeptember 29-én a Közösségi Házban. A vízügyi szakemberek szavaiból kitűnt, komoly gondokat jelent az Pilisvörösváron, hogy a szennyvíz az országos átlagnál jóval töményebb és rengeteg mérgező anyagot tartalmaz. A Fővárosi Vízművek Rt. 100%-os tulajdonában álló Pilisvörösvári Vízművek Kft. határozott lépéseket tesz a jövőben annak érdekében, hogy a tisztítóműből kibocsátott biológiai, és vegyi úton megtisztított, de az előírtnál rosszabb értékeket mutató szennyvíz után ne kelljen súlyos bírságokat fizetnie a városnak.

A fórumot Grósné Krupp Erzsébet polgármester asszony nyitotta meg, aki a koncessziós pályázat kiírásától a Pilisvörösvári Vízművek Kft. megalakulásáig felvázolta azt a folyamatot, amelynek eredményeképpen a szennyvízcsatorna-hálózatának és a szennyvíztisztító-telepnek a működtetését húsz évre a Pilisvörösvári Vízművek Kft. vette át az azóta már megszűnt Város-gondnokságtól. A polgármester asszony reményét fejezte ki, hogy a környezetvédelmi előírásoknak minden tekintetben megfelelően fog működni a tisztítórendszer és mind a lakosság, mind az önkormányzat jól együtt tud majd működni a szolgáltatóval.

Bencze Tamás, a Pilisvörösvári Vízművek Kft. ügyvezetője biztosította a megjelent érdeklődőket arról, hogy a szolgáltatóváltás nem jelenti a csatornadíjak megemelését, mivel az önkormányzat a vízművekkel kötött szerződésben

maximálta az emelés mindenkor mértékét. Eszerint a csatornadíj nem változhat a fogyasztói árnindexnél nagyobb mértékben. A legtöbb településen a csatornadíj sokkal magasabb, mint Pilisvörösváron. (A szennyvízdíj nálunk jelenleg 142 Ft + áfa köbméterenként. Sajnos az idén

már nem 12, hanem 15 %-os árával kell számolnunk, tehát 1 m³ szennyvíz után 163,3 Ft-ot kell fizetni.)

Bencze Tamás kérte a lakosság együttműködését annak érdekében, hogy a szennyvíztisztító-műbe beérkező és az onnan kibocsátott víz minősége az előírt határértékeknek megfelelő legyen. Felhívta a figyelmet arra, hogy a környezetterhelési díj esetében az idei évben a teljes díjtétel 30%-át, jövőre már az 50%-át, 2007-ben pedig már a teljes díjat ráterhelik a fogyasztókra a jogszabálynak megfelelően. Ha nem lesz megfelelő a kibocsátott szennyvíz minősége, a környezetterhelési díj meghaladhatja a csatornadíj összegét. (A kommunális bebocsátók jelenleg 12 Ft, a nem kommunális bebocsátók 81 Ft környezetterhelési díjat fizetnek 1 m³ szennyvíz után.)

Horváthné Böröcz Anna osztályvezető asszony az ügyfélszolgálatról tartott tájékoztatót, amelyet egyrészt a 06-40-247-247-es a helyi tari-

fával hívható telefonszámon lehet elérni, másrészt személyesen lehet felkeresni a Vízművek Váci úti székházában. (1134 Budapest, Váci út 23-27.)

Pintér Beatrix, a Vízművek környezetvédelmi csoportjának munkatársa elmondta, hogy Pilisvörösváron a szennyvíz töménysége az utóbbi 10 évben a duplájára nőtt. – Mérgező anyagokat, háztartási zsírt, olajat, veszélyes hulladékokat nem lehet beleönteni a lefolyóba – hangsúlyozta az előadó. Sajnos a helyi tapasztalatok szerint a szolgáltatást igénybe vevők rengeteg olyan anyagot juttatnak be a hálózatba, amelyek túlterhelik és károsítják a szennyvíztisztító-művet. Ételhulladék, szemét, zsír, étolaj és fardolaj(!) kerül a csatornába. Ezek az anyagok igen veszélyesek a biológiai tisztítást végző mikroorganizmusokra, amelyek ezen anyagok hatására elpusztulnak, így a tisztítás hatékonysága jelentősen romlik. Gyakran fordul elő dugulás is a csatornahálózatban. Ennek legfőbb oka az, hogy sokan illegálisan bevezették a csapadékvizet a rendszerbe és a bemosott homok, hordalék eltömíti a csatornát. A szennyvíztisztítóban a fentiek miatt állandóan a határérték fölötti értékeket mérnek, s nem egyszer kellett már több millió forintos büntetést fizetni. Ráadásul a tervezett jogszabályok, valamint az Európai Unió irányelveinek megfelelően 2015-ig folyamatosan nő a bírság összege.

Az önkormányzat a bírságokat minden évben kifizette, anélkül, hogy a lakosságra, vagy a nem kommunális bebocsátókra hárította volna a büntetést. Ez a gyakorlat a továbbiakban nem folytatható. A Pilisvörösvári Vízművek Kft. a lakosság érdekében fokozottan ellenőrizni fogja a csatornarendszerbe kerülő szennyvíz minőségét, az illegális csatornarakótéseket, valamint az illegális csapadékvíz bebocsátást, és a bírságokat áthárítja azokra a károsanyag-bebocsátókra, akik a szennyvíztisztító-mű túlterhelését okozzák.

F. A.

Csúcsforgalom Vörösváron

A Petőfi Rádió Csúcsforgalom című műsorát szeptember 24-én Pilisvörösvárról, a Spar parkolójából közvetítették. A műsor készítői jól kipécézték maguknak a helyszínt: a délutáni csúcsforgalomban lassan araszoló kocsisorok félóránként feltorlód-
tak a vasúti átjárónál; a türelmetlen autósoknak sokszor még az ellenvonatot is ki kellett várniuk. Fékesikorgás, túlkölés, berregő motorok, szitkozódás, benzingöz... Lantos Gábor műsorvezető hitetlenkedve nézett kollégájára, Bánki Gyulára: – Te, Gyula, én nem emlékszem, hogy a műsorban valaha is tapasztaltunk volna ilyen mostoha körülményeket... – Én sem emlékszem – mondja fejesóválva Bánki Gyula –, ez tényleg csúcsforgalom a javából!

A péntek délután 5 és 6 óra között közvetített műsorban megszólalt Grósné Krupp Erzsébet polgármester, aki röviden felvázolta városunk közlekedési helyzetét, hangsúlyozva, hogy az itt lakók számára egyre súlyosabb gondokat okoz a 10-es út elviselhetetlen forgalma. A polgármester asszony ezúttal is bírálta a Levegő Munkacsoport tevékenységét, mivel ez a környezetvédő szervezet akadályokat gördít az út megépítése elé. Duma Viktor, a Pemák műszaki igazgatóhelyettese a megépítendő új úttal, Bozsó Zoltán rendőr ezredes a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság közbiztonsági igazgatója, főkapitány-helyettes a jelenlegi 10-es úttal kapcsolatos kérdésekre válaszolt.

Az alábbiakban a műsorban elhangzottakból idézünk.

– Évek óta hallunk már a 10-es út elkerülő szakaszának megépítéséről. Miért megy ez ilyen lassan? Miért tart ilyen soká, amíg egy gondolatból aszfaltcsík lesz? – kérdezi Lantos Gábor Duma Viktortól.

– Tudomásul kell vennünk, hogy az infrastrukturális beruházások rendkívül drágák. A

szándék, az akarat általában megvan, az anyagi lehetőségek nem. Másik gátló tényező, hogy a hosszú előkészítés alatt a környezet fejlődik és változnak az igények, új szempontok merülnek fel, amelyeket az érintettek érvényesíteni szeretnének az útépités során. Emiatt a terveket gyakran át kell dolgozni. Hosszú idő után mostanra jutottunk el addig, hogy az el-

Grósné Krupp Erzsébet polgármester nyilatkozik a Csúcsforgalom riporterének, Lantos Gábornak

kerülő első szakaszával – az ürömi csomóponttól Pilisvörösvárig tartó résszel – kapcsolatban minden önkormányzattal megegyeztünk. Sajnos most egy környezetvédő szervezet akadályozza az engedélyezési eljárást. Valóban védeni kell a környezetünket, és ma már az útépitések során rendkívüli módon megszervezzük a környezetbe való beavatkozást, az optimális megoldásokat keresve. Megértjük a környezetvédők érveit, de mi azt mondjuk: nemcsak környezetvédelmi, hanem embervédelmi csoportokat is létre kellene hoznia a lakosság-

nak, hogy az ő érdekeiket is hangsúlyozottan és erőteljesen tudják érvényesíteni az engedélyezési eljárás során.

– Polgármester asszony, nem próbált egyezkedni a környezetvédekkel? – fordul a műsorvezető Grósné Krupp Erzsébethez.

– Készséggel egyezkedünk bárkivel, ahogy – nevezzük néven – a Levegő Munkacsoporttal is, ha azzal eredményt lehet elérni. Ugyanakkor sérelmezem azt, hogy ma szinte bárki beavatkozhat az engedélyezési eljárásba, pedig véleményem szerint közvetlenül a lakosságot kell megkérdezni:

mondják el ők, akik itt élnek: mi lenne nekik a jó. Az országban az elmúlt évtizedekben 100 kilométer-számra épültek településeket elkerülő utak, ahol pedig a forgalom meg sem közelítette azt, ami Vörösváron nap mint nap folyik. Nálunk pedig mindig valamilyen akadálya van az út megépülésének.

– Igaz, hogy 2007-re elkészül az út? – kérdi Lantos Gábor a Pemák képviselőjétől.

– Terveink szerint a teljes elkerülő szakaszt – a fővárostól a 117-es kesztölci útig – 2007-re átadjuk – hangzik az egyértelmű válasz.

– Rendőri szempontból ez az út szinte kezelhetetlen... – jegyzi meg Lantos Gábor Bozsó Zoltánhoz fordulva.

– Sajnos évek óta folyamatosan nő a forgalom ezen az úton, naponta 25000-nél is több autó halad át a városon, és ez szám valószínűleg tovább fog nőni, hiszen egyre többen költöznek ki az agglomerációba.

– Egy balesetnél, úgy tudom, sokszor messziről érkezik a rendőri segítség?

– Ha csak anyagi kárral járt a baleset, a helyi kollégák foglalkoznak az ügyvel, ha személyi sérülés is történik, meg kell várni a Budaörsről érkező helyszínélőket. Változás ebben akkor remélhető, ha Pilisvörösváron esetleg nagyobb rendőri egység lesz, illetve megépül a rendőrkapitányság... A 10-es út egyébként nem tartozik a nagyon rossz baleseti statisztikával rendelkező utak közé.

– Talán azért is, mivel itt nem lehet száguldozni...

– Valóban, ez is közrejátszik ebben...

Grósné Krupp Erzsébet polgármester zárószavában felkérte a Csúcsforgalom munkatársait, hogy 2007-ben, az új út átadása után jöjjenek el ismét Vörösvárra, s közvetítsék innen műsorukat... Lantos Gábor és Bánki Gyula örömmel elfogadták a meghívást.

Mi, vörösváriak alig várjuk már azt a műsort... A város apraja-nagyja csüggeni fog a rádióon...

F. A.

A TŰZOLTÓSÁG HÍREI

15 éles bevetés négy hét alatt

Az elmúlt időszakban 8 esetben tűzhoz, 6 esetben közlekedési balesethez riasztották a vörösvári tűzoltókat. Egy alkalommal pedig

egy sérült ember elszállításához kértek segítséget a mentők, akit a szűk csigalépcső nem tudtak levinni a mentőautóhoz.

A tüzek nagy részét a száraz időjárás okozta: avar, tarló gyulladt ki.

Sajnos három épülettűz is volt az elmúlt időszakban. A Bocskai utcában és a Szent Erzsébet utcában melléképületekben keletkezett

tűz. Mindkét helyszínen jelentős szerepük volt a lakóknak is a tűzoltásban, az ő hathatós közreműködésük nélkül a nagyobb károk keletkeztek volna a tűz miatt. (Fotó: John Gábor.)

Október 5-én a Bányakápolna utca egyik négylakásos társasházában keletkezett tűz, melynek következtében e ház egyik szobája kiégett. A tűzoltók feltételezik, hogy a tüzet ágyban való dohányzás okozhatta. A tűz miatt szerencsére senki sem sérült meg.

Nem mondhatják viszont ezt el annak a balesetnek a szenvedő alanyai, amely október 15-én történt Piliscsaba és Pilisvörösvár között a 10-es úton. Egy Csaba felől érkező személygépkocsi kisodródott az útról, majd a pályatestre visszatérve felborult. A gépkocsivezető kirepült a járnúból, utasa pedig maga mászott ki a roncsból. Mindketten súlyosan megsérültek.

Az elmúlt hetek legtragikusabb eseménye az október 1-jei vasúti gázolás volt. A vélhetően öngyilkossági szándékból a sínekre feküdt fiatal férfi kettévágott testét a vörösvári tűzoltók emelték ki a vonat kerekei alól.

Összeállítottuk Kovács Zsolt tűzoltóparancsnok tájékoztatása alapján

Felhívás

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium 2004. október 1-jétől feloldotta a tűzgyújtási tilalmat. A zártkertekben, és a kijelölt tűzrakó helyeken ismét lehet tüzet gyújtani.

Tűzoltóság, Pilisvörösvár

Fellebbezés az új 10-es út megépítése ellen

Fellebbezést nyújtott be a Levegő Munkacsoport az Országos Környezet- és Vízügyi Főfelügyelőséghez a 10-es úttal párhuzamos új út első szakasza megépítésének környezetvédelmi engedélye ellen. A környezetvédő szervezet szerint „az út tovább növelné a levegő szennyezettségét és jelentős természetkárosítást okozna. A térség közlekedése is romlana, hiszen a kétszer két sávós új út és a kétszer egy sávós régi 10-es út is a kétszer egy sávós Bécsi útba torkolna, még a jelenleginél is elviselhetlenebb forgalmi dugókat okozva.” A Levegő Munkacsoport nehezményezi, hogy a környezetvédelmi hatástanulmány a jogszabályi előírásokkal ellentétben nem vizsgálta meg az egyéb lehetőségeket. A környezetvédők szerint nyilvánvaló, hogy a közlekedési és környezeti problémákat a tömegközlekedés - elsősorban az esztergomi vasútvonal - fejlesztésével lehet csak megoldani.

Szerkesztőségünk telefonon megkereste Lukács András, a Levegő Munkacsoport elnökét, aki megerősítve az előbbieket a fellebbezés indokairól a következőket mondta:

– Az új út megépítése nagy mértékben károsítaná a természetet a Pilisben. Az új út további forgalmat gerjesztene, rávezetné a még nagyobb forgalmat a bécsi útra. A megoldás nem a rendkívül költséges és természetkárosító út megépítése, hanem a tömegközlekedés

fejlesztése, annak érdekében, hogy a vasút, illetve az autóbuszok minél több olyan utast be tudjanak hozni Budapestre, aki jelenleg személyautóval jár be. A vasút fejlesztéséhez szükséges a pálya és a Duna-híd felújítása, a

Ha leeresztik a sorompót, pillanatok alatt rengeteg kocsit torlódik össze a 10-esen

teljes vonal villamosítása, illetve kétvágányúsítása, az állomások korszerűsítése és új szerelvények beszerzése. Ezt 20 milliárd forintból meg lehetne oldani, miközben az elkerülő út teljes kiépítése megközelíti a 100 milliárd forintot.

– Vörösvárnak jelentős gondot okoz a városban átzúduló teherautó-forgalom. A legkülönbözőbb anyagokkal megpakolt szállítójárművek, kamionok veszélyeztetik nap mint nap lakóinak életét, különösen az iskolába igyekvő gyerekeket. A Volánbusz vagy a MÁV esetleges fejlesztései – bár üdvözlendőek lennének – nem oldanák meg ezt a súlyos problémát.

– Ha az önkormányzatok nem engedélyezték volna raktárbázisok építését, a teherautó-forgalom is elviselhetőbb szinten lenne. A forgalom korlátozása érdekében útdíjat kellene bevezetni.

– A Levegő Munkacsoport meg fogja fellebbezni az új 10-es út vörösvári szakaszának környezetvédelmi engedélyezését is?

– Igen, és reméljük sikerül is megvívóznunk az útpépítést.

– Nem gondolnak arra, hogy az elkerülő út megépítésének megakadályozásával sok tízezer ember érdekét sértik, s jelentős haragot zúdítanak magukra?

– Az utóbbi évtizedekben nagyon sokan kiköltöztek a fővárosból az agglomerációba. A lakóparkokból nap mint nap ingázók ezrei kelnek útra Budapestre. A forgalom Budapest sűrűn lakó területei felé tart, ahol már ma is rendkívül súlyos a környezet szennyezése, és az utak sem bővíthetők. A város lassan lakhatatlanná válik. A Levegő Munkacsoport ezért mindent megtesz a természet és az élhető város megővéskéért.

F. A.

Részletek a Levegő Munkacsoport fellebbezéséből

– Tekintettel arra, hogy a környezetvédelmi törvény alapján semmilyen környezeti beavatkozás nem ronthatja a meglévő környezeti állapotot, sőt, azt javítania kell, ezért a VIBRO-COMP Kft. 2003.06. havi előzetes környezeti tanulmányában is említett „kismértékű levegőminőség-romlással kell számolni” (43. old.) megjegyzés alapján úgy látjuk, hogy a budapesti friss levegő utánpótlást biztosító ÉNy-i - DK-i elhelyezkedésű medencében fokozott levegőtisztaság-védelmi intézkedésekre van szükség. A határozatban említett, „a levegőtisztasági határértékek betartatóságát elősegítő, szükség esetén telepítendő védelmi létesítmények”-re utalást nem tartjuk elegendőnek a környezeti állapot tovább romlásának megakadályozásához. Szükségesnek tartjuk Budapest még megmaradt tüdejének védelme érdekében a 21/2001.(II.14.) Korm. rendeletben meghatározott határértékeknél szigorúbb határértékek meghatározását, és az ehhez tartozó védelmi intézkedések, létesítmények körének és mértékének pontosabb meghatározását követelményszinten.

– A tárgyi létesítmény környezetvédelmi engedélyt megadó Határozat olyan előzetes környezeti tanulmány alapján született, mely nem vizsgálja a probléma megoldásának alternatíváit, mely miatt a létesítményt szükségnek tartja. Ez jelentős hiányosság a hatásvizsgálatról szóló Korm. rendelet szerint. A közúti hálózat kapacitásának fejlesztése nem az egyetlen megoldás a jelenlegi 10-es úton

létrejövő gépjármű-torlódásokra. Elemző forgalomszámálással bizonyítható, hogy még a közúti tömegközlekedés fejlesztésével és igénybevitelével is jelentős kapacitás szabadulna fel a jelenlegi 10-es úton, lehetővé téve valamennyi ott közlekedő jármű optimális sebességgel való haladását. Ha megtörténne a tervezett 2x2 sávós új 10-es út megvalósítása – amely kiszolgálja az agglomerációban elburjánzó lakópark-beruházásokat –, annak megnövekvő forgalma is Budapest közigazgatási határán belül a Bécsi útba és a csatlakozó, kapacitásnövelésre alkalmatlan budapesti úthálózatba torkolna. Tehát nemhogy megoldaná, hanem növelné a problémát, kiszolgálva és tovább gerjesztve egy mindenképpen káros tendenciát.

A környezetvédelmi engedélyt megadó Határozatnak a 10-es út kapacitásának fejlesztését – akár a meglévő, akár bármilyen új nyomvonalon – az esztergomi vasútvonal és északi vasúti híd nagykapacitású elővárosi vasút szerepének megfelelő fejlesztéséhez kell kötnie, olyan kikötéssel, hogy először a vasúti fejlesztések kell megvalósulnia, és annak beüzemelése után végzendő forgalmi elemzéshez kötni, hogy egyáltalán szükséges-e a térségben közúti kapacitás fejlesztés.

Tisztelt Főfelügyelőség!

Kérjük, hogy fenti indokaink mérlegelésével szíveskedjenek a Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi Felügyelőség tárgyi Határozatát, mellyel megadta a környezetvédelmi engedélyt a 10-es főút 11,2 - 15,2 km szakasz fejlesztéséhez, hatályon kívül helyezni, illetve megsemmisíteni.

Forrás: www.levego.hu

A helyi környezetvédők is ellenzik az elkerülő utat

A Pilisvörösvári Környezetvédő és Természetbarát Egyesületet a Levegő Munkacsoport tagszervezeteként szintén ellenzi a Pilisvörösvárt elkerülő új út megépítését. Sajtosi János, az egyesület elnöke lapunk számára elmondta, egyetértene azzal, hogy a Levegő Munkacsoport megfellebbezte a 10-es útra kiadott környezetvédelmi engedélyt. Az elkerülő út nem oldana meg semmit, csak rontana a helyzeten. A Pilisvörösvári Környezetvédő és Természetbarát Egyesület is a tömegközlekedés, elsősorban a vasút fejlesztésében látja a megoldást.

Sajtosi János szerint tisztában vannak azzal, hogy a 10-es út megépítésének ellenzése népszerűtlen ma Pilisvörösváron, de nekik a természet védelme érdekében a népszerűtlen döntéseket is vállalniuk kell. Véleményükkel nincsenek egyedül a kistérségben, a Pilisi Civil Fórum ugyanis szintén ellenzi az elkerülő út megépítését.

F. A.

Írisz-Fotó

– íriszelemzés

– gyógynövény-szaktanácsadás

Pilisvörösvár, Közösségi Ház

Tel.: 06-20-3359-309

Radar(ön)kontroll

Sebességmérő táblával a gyorsajtás ellen

82 km/órás sebességgel száguld egy személygépkocsi a Szabadság úton a gimnázium utáni egyenes szakaszon, a megengedett 50 helyett. Kétszáz méterrel edőbb, már csak 40 km/óra a sebessége. Ebben a tempóban halad tovább a Szabadságliget felé. Ahogy a többi jármű is, amely ezen a napon, október 7-én ezen az úton jár.

Vajon miért vették le a gázzól a lábukat egytől-egyig, kivétel nélkül a járművezetők? Talán a rendőröktől ijedtek meg, s a büntetés-től félve vették vissza a sebességet a KRESZ által előírt érték alá? Aligha, a rendőrök, Koczka Gábor őrnagy, őrsparancsnok és helyettese, Péczely Csaba főhadnagy ugyanis a fák közé húzódtak, nem láthatták őket.

Találgatás helyett íme a válasz:

Egy elektronikus tábla áll az út szélén: SEBESSÉGE ... km/h felirattal. Ez a számítógéppel vezérelt, sebességekijelző radarberendezés több száz méterrel észleli a közeledő járműveket és jól láthatóan megjeleníti a kijelzőn az értékeket. Az autósok 150-200 méterrel tudják elolvasni a táblán látható sebességértéket. A tapasztalatok szerint a sebességátart túllépő sofőrök ilyenkor a villogó kijelző miatt jelentős pszichológiai hatás éri, aminek következtében visszavesz a tempóból. Az autóval kommunikáló berendezés a megengedett sebesség elérésekor abbahagyja a villogást és folyamatosan jelzi ki a gépkocsi sebességét.

A készülékkel nem végezhető joghatással járó sebességmérés Magyarországon, ennek

ellenére mindenütt kiváló eredményeket értek el vele, ahol kipróbálták: jelentős mértékben lelassult a forgalom, megszűnt a gyorsajtás. Ez azért is figyelemre méltó, mivel egyes adatok szerint Magyarországon a gyorsajtás há-

A sebességmérő tábla ezt az autóst is lassításra készítette

romszor annyi emberéletet olt ki, mint az Európai Unió fejlettebb országaiban. Ha a műszer egy-egy útszakaszon már betöltötte hivatását, könnyen áthelyezhető máshová és át is programozható.

Az október 7-én Pilisvörösváron kipróbált Visasis 3000 márkájú készüléket Németországban gyártják, s az egyik legkorszerűbb 2003-as fejlesztésű termék Európában. Hazai forgalmazója a solymári Com-

positio Ruman Kft. A cég a környéken már szinte mindenütt tesztelte a sebességmérő táblát, igen kedvező tapasztalatokkal.

A cég szeretné ezt a Nyugat-Európában már jól ismert önkontrollra készülő készüléket Magyarországon meghonosítani, ennek érdekében bemutatókat tartanak, illetve teszt példányt biztosítanak az érdeklődő önkormányzatoknak, polgárőrségeknek, rendőrkapitányságoknak.

Rumán Sándor, a cég ügyvezetője elmondta, ez a műszer alkalmas arra, hogy a legveszélyeztetettebb útszakaszokon jogkövető magatartásra készítse a járművezetőket. Ideális megoldás az önkormányzatok számára a településen belüli közlekedési helyzet javítására. Az ára is elérhető, egy készülék ára kb. 1,5 millió forint. A Budaörsi Önkormányzat két fix telepítésű készüléket vásárolt tőlük, s ennek köszönhetően azokon az útszakaszokon, ahová a táblákat kihelyezték, 37 kilométerre csökkent a járművek átlagsebessége.

Koczka Gábor őrnagy igen elégedett volt a Szabadság úti bemutató eredményével. Reményét fejezte ki, hogy a vörösvári önkormányzat is megfontolja egy ilyen készülék beszerzését. Különösen hatásos lenne, ha ezt a Szabadság út most tesztelt, bevezető részén állítanák fel, mert közlekedési szempontból ez Pilisvörösvár egyik legveszélyesebb útszakasza.

F. A.

További információk:
<http://www.ruman.hu/>
<http://traffipax.info/tech.php>

Rendőrségi hírek

Szeptember 16-án a JET benzinkútnál húszezer forint értékben megtankolt, majd angolnan távozott egy autós.

Egy Fő úti zöldszeges boltban ellopták egy vevő pénztárcáját. A lopási kár 30 ezer forint.

17-én reggel teherautó gyalogost gázolt a Fő úton. A baleset szenvedő alanyát, egy idős hölgyet súlyos sérülésekkel vitték kórházba. A baleset körülményeit a Budaörsi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztálya vizsgálja.

Este egy Fő út mellett parkoló nyitott (!) személygépkocsiból irattárca tűnt el, irattárcával és 17 ezer forint készpénzzel.

22-én a Báthory utcában telefonpóznát döntött ki egy teherautó. A rendőrség szerint a teherautó sofőrje feltételezhetően nem az út-és látási viszonyoknak megfelelően vezetett.

25-én a Szabadság út és a Vörösmarty utca kereszteződésében történt személyi sérüléses közlekedési baleset.

A Fő úton 200 ezer forint értékű italt loptak el egy söröző raktárából.

Október 1-je fekete napként vonul be a hónap bűnügyi és közlekedési krónikájába, mivel aznap egyszerre négy baleset is történt és kora reggel mind a 10-es úton, mind a vasútvonalon megbénult a közlekedés.

Hajnalban a Görgy utcai vasúti átjárótól Budapest felé egy-kétszáz méterre egy sínre fekvő férfit vágott ketté a vonat. A baleset

helyszínelése miatt szünetelt a forgalom Pilisvörösvár és Solymár között.

A baleset körülményeit a Budaörsi Rendőrkapitányság állami vizsgálati eljárás keretében vizsgálja. A haláleset okaiként a rendőrség nem zárja ki az öngyilkosságot sem.

A rendőrség október 6-áig nem tudta megállapítani az elhunyt férfi személyazonosságát. Aznap azonban bejelentés érkezett A. E. pilisvörösvári lakos eltűnéséről. A rendőrség ezek után megállapította, hogy A. E. azonos az elhunyt fiatal férfival.

Ugyancsak kora reggel a 10-es úton a körforgalomtól Budapest felé 2-300 méterre két személygépkocsi ütközött össze frontálisan. A balesetet, amelynek egy súlyos sérültje volt, feltételezhetően szabálytalan előzés okozta.

Délután két személygépkocsi ütközött össze a Fő úton. A baleset következtében csak anyagi kár keletkezett.

Este a Petőfi utca-Akácfa utca kereszteződésében futott egymásnak két autó. Szerencsére ez a baleset sem járt személyi sérüléssel. (Ezen a helyen már több hasonló baleset történt, a legutóbbinak súlyos sérültje is volt!)

2-án anyagi kárral járó baleset történt a Fő úton. Ezúttal is két gépkocsi ütközött egymásnak.

3-án a járőrszolgálat előállított a Széchenyi utcai piacról egy budapesti lakost, aki zárjegy nélküli cigarettát árult. Az illető ellen a Vám-és Pénzügyőrség folytat eljárást.

Egy Szabadság úti családi ház udvaráról két segédmotor-kerékpárt loptak el 400 ezer forint értékben.

4-én a vasútállomás parkolójában ismeretlen tettes feltört egy személygépkocsit. A lopási kár 40 ezer, a rongálási kár 60 ezer forint.

5-én hivatlan látogatók akartak behatolni egy Piliscsabai utcai hétfévi házba, rongálási kárt okozva.

6-án korán reggel tűz ütött ki egy Piliscsaba felé haladó kamion motorterében. Az eset a Fő úton, a Városi Könyvtár előtt történt. A műszaki mentés következtében három órán keresztül le volt zárva a fél útpálya.

8-án éjjel a Szabadság úton egy Pilisszántó irányából érkező személygépkocsi nekirohant három parkoló járműnek. A rendőrség feltételezése szerint ittas vezetés okozta a balesetet.

Aznap két lopás is történt: a Puskin utcából elloptak egy viacolorral teli raklapot 30 ezer forint értékben, egy Fő úti bútorboltból pedig egy 100 000 forint értékű mobiltelefont.

Az elmúlt időszak feltűnően sok közúti balesete miatt is arra kérjük az autósokat, hogy fokozottan ügyeljenek az utakon, vezessenek mindig az út- és időjárási viszonyoknak megfelelően – különösen arra való tekintettel, hogy megszapornak a nyirkos, csapadékos, ködös napok. Figyeljenek arra is, hogy az autó téli felkészítését időben oldják meg, a nyári gumikat cseréljék jobban tapadó téliekre.

Összeállítottuk Péczely Csaba rendőr főhadnagy, őrsparancsnok-helyettes tájékoztatása alapján

Az idősek nemzetközi napján

*Hisz szép ez az élet
Fogytig, ha kíméled
Azt ami maradt;
Csak az ősz fordultán,
Leveleid hulltán
Ne kívánj nyarat.*

*Bár füstbe reményid, –
S egeden felényit
Sincs már fel a nap:
Ami derüs, élvezd,
Boruját meg széleszd:
Légy te vitorabb.*

Az öregedő Arany János írta ezeket a sorokat „Mindvégig” című versében. A költő a tőle megszokott bölcsességgel ír az öregségről, elfogadva az elfogadhatatlant, megbékélve a sorssal, s derűsen szemlélve életének őszét.

„Nem jó megöregedni” – mondják időseink, hátuk mögött életnyi munkával, tapasztalattal, küszködéssel, aggódással és csalódással. De amikor ezt mondják, akkor sem magukra gondolnak, hanem utó-

Grószné Krupp Erzsébet polgármester köszönti Papp Józsefet, városunk legidősebb férfi lakóját

daikra, arra intve őket, ne fecsérelik el napjaikat, s alkotó munkával, tevékenyen és hasznosan éljék életüket, s hiú reményekért, pillanatnyi örömekért ne taszítják el maguktól a pillészárnú boldogságot.

Az idős emberekben ez a legtisztelretméltóbb: az önzetlenség, az utódok iránt érzett felelősség. Akkor boldogok igazán, ha gyermekeiket, unokáikat annak látják. Egy gyermekmosoly többet ér nekik minden pénznél, karátnál. Ők már tudják az élet kulcsszavát, legfőbb parancsszavát, amire mi a mindennapos rohanásban, pénzkeresésben szinte ügyet sem vetünk. Ez a szó: szeretet. Alfája és ómegája az emberiségnek. Értelme és titka törékeny és küzdelmes létünknek.

Gyermekmosolyokban, szép szavakban, énekszóban és táncokban bővelkedett az a délután, október 2-án a kultúrházban, amelyen városunk idős polgárait köszöntötték az Idősek világnapja alkal-

Peller Anna remek hangulatot teremtett az idősek körében

mából. Tiszteletéről és háláról szolt ez a műsor, amely szemmel láthatólag örömmel, boldogsággal töltötte el a közönség soraiban helyet foglaló idős embereket.

A színpadon elsőként „A lusta kisrigó” című mesejátékot láthatta a közönség a Vásár téri kisiskolások előadásában, majd a Rákóczi utcai óvodások műsora következett. Az idősek emberek nagy szeretettel fogadták a produkciókat, mindenkinek mosolyt csalt az arcára a gyerekek kedvesége, bája, üdesége és szeretetre méltó huncutsága.

Grószné Krupp Erzsébet ünnepi beszédében elmondta: az idősek segítségére, tapasztalatára, önzetlenségére mindig számíthatunk a családban, és ezért el nem múló hálával tartozunk nekik. Beszédé-

Szüreti bál a Naposban

Október 8-án szüreti bált rendeztek a Napos Otthon Szociális Központban. A bálra vendégeket is hívtak, akik szép számmal meg is jelentek.

Az intézmény vezetője, Erzsike, majd a klubvezető, Katika köszöntötte a megjelenteket. Utána felolvasás következett, majd Petrán Erzsike mondott egy szép verset, amit a vendégek tapsal köszöntek meg. Ezután a klub tagjai előadtak egy jelenetet, ami nagy sikert aratott.

Ébéd után a kisbíró dobpergéssel jelezte a bál kezdetét. A kisbíró magyarul adta elő monológját, Szedlák Erzsike pedig németül.

Megkezdődött a tánc, a zenészek buzgón húzták a talpalávalót.

A kisbírónak nem volt dolga, mert a szőlőt senki sem lopta.

A vendégek igen jól érezték magukat, rop-ták a lábukat, ahogy csak tudták. János Katiká-

nek végén dr. Réthy Zoltán „Meggyómon nektek” című versét olvasta fel.

Kedves szokás, hogy az idősek napján évről évre felköszöntik városunk legidősebb polgárait. Demény Károlyné idén decemberben lesz 99 éves, ő városunk legidősebb lakója. Egészségügyi okokból nem tudott eljönni az ünnepségre, ezért Grószné Krupp Erzsébet személyesen kereste fel őt a Szent Erzsébet Otthonban, hogy átadhassa jókívánságait. Az urak között a „korelnök” a 96 éves Papp József, akit a polgármester asszony egy pompázatos virágcsokorral köszöntött fel.

Az idén először a Speciális Otthon, a Napos Oldal Szociális Központ és a Nyugdíjasok Klubja időseit is köszöntötték: Seres Jánosné (82 éves – Speciális Otthon), Pesák Mária (93 éves – Napos Oldal Szociális Központ), Kutas Jánost (90 éves – Napos Oldal Szociális Központ) és Hasenfratz Jánost (83 éves – Nyugdíjasok Klubja).

Nagy tetszést aratott az idősek körében Peller Annának és leányának a műsora, akik olyan hangulatot keltek, hogy néhányan a nézők közül még táncra is per-dültek a végén.

Az idősek napi műsort a Templom Téri Általános Iskola néptáncgyüttese és a Kolibri táncgyüttes zárta.

Reméljük, idős polgáraink jól érezték magukat az önkormányzat és a Közösségi Ház által szervezett ünnepségen, és sikerült – Arany János szavaival – vitorabbá tenni őket ezen a derűs, október eleji napon. Kívánunk nekik jó egészséget, továbbbi gondtalan, szeretetben töltött nyugdíjas éveket.

Fogarasy Attila

val olyan sikkesen táncolt, mintha jégpályán lettek volna.

A szünetben Pannika egy szép verset mondott. Ezután egy kis poén következett: Pannikát jól „elverték”, mivel válogatott a kérékben. Később mégis „hozzáment” egy legényhez.

Amikor a vendégek szedelőzködni kezdtek, a zenészek tust húztak nekik. Így ért véget a szüreti mulatság.

Remélem, e szép ünnep emléke megmarad mindenkiben.

Köszönet azoknak, akik ezt a szép ünnepet megszervezték nekünk, és köszönet azoknak, akik munkájukkal hozzásegítettek sikeréhez. Köszönet jár a konyhás llonkának is, aki fáradságot nem ismer és mindig mosolyog ránk.

Magam és klubtársaim nevében nagyon szépen köszönöm:

Ziegner Antalné – Annus néni

Minden ember fontos

A Speciális Otthon nyílt napja

Ötödik alkalommal rendezett nyílt napot a Speciális Otthon október 9-én a Közösségi Házban. A jubileumi rendezvényen az otthon lakói mellett felléptek a Napos Oldal Szociális Központ, a bélapátfalvai Módszertani Otthon és a Kispesti Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona lakói is. A műsort a zeneiskola és a Pilisszentiváni Német Nemzetiségi Táncegyüttes színesítette. Közreműködött a Start Duó.

Szolári Sándorné, a Speciális Otthon vezetője köszöntőjében hangsúlyozta, rendkívül fontos ez a rendezvény az otthon lakói számára, hogy mindenkinek megmutathassák: hogyan élnek, mire mennek együtt, közös erővel és hogy mennyire fontos törődni embertársainkkal, odafigyelni egymásra és segíteni egymást minden körülmények között.

A műsorban fellépők tanúsították, hogy kivétel nélkül minden ember fontos, s bár kinek-kinek különböző mértékben vannak fogyatékoságai, mindenkinek megvannak a sajátos értékei is. El kell fogadnunk mindenkit olyanak, amilyen, s meg kell tudnunk látni a jót másokban.

Mindezt a legszebben a műsorban elhangzott egyik példázatban fogalmazódott meg:

„Kinában egy vízhozódónak volt két nagy cserépedénye. Annak a botnak egy-egy végén lógtak, amit a nyakában hordott. Az egyik edényen volt egy repedés, míg a másik tökéletes volt és mindig egy teljes adag vizet szállított.

A pataktól a házig tartó hosszú séta végén

A Speciális Otthon lakói a színpadon

a megrepedt edény már csak félig volt vízzel. Két teljes évig ez így ment, minden nap a vízhozódó már csak másfél edény vizet szállított vissza a házba. Természetesen a tökéletes edény büszke volt a teljesítményére, hisz töké-

letesen csinálta. De a szegény törött cserépp szégyellte a tökéletlenségét, és nyomorultnak érezte magát, hogy csak félannyit tudott teljesíteni. A két év keserűség után egyik nap megszólította a vízhozódót a pataknál.

– Szégyellem magam, mert a víz szívárogo egész úton hazafelé.

A vízhozódó így válaszolt a cserépnek:

– Észrevetted, hogy az ösvényen virágok csak a te oldaladon nyílnak, s a másik cserép oldalán nem? Ez azért van így, mert én mindig tudtam a fogyatékoságodról, és virágmagot szórtam az ösvénynek erre az oldalára. Minden nap te locsoltad őket, amíg visszasétáltunk. Két éve leszedem ezeket a gyönyörű virágokat, hogy az asztal díszítem velük. Ha nem lennél olyan, amilyen vagy, akkor ez a gyönyörűség nem ragyogná be a házamat.”

Aki megérti ezt a példázatot, megérti azokat az értelmi fogyatékos embertársainkat is, akik oly lelkesen készültek a nyílt napon bemutatott műsorukra, akik oly lelkesen tapsoltak egymás produkcióit látva, s akik – ugyanúgy, ahogy mindenki – oly hön vágnak a játék öröme, a sikerre, a tapsra, s a boldogságra.

F. A.

Elhunyt dr. Rubányi István

Sokan megdöbbenek, amikor megtudták, hogy 2004. október 5-én, 58 éves korában elhunyt dr. Rubányi István. Ismét elveszítettünk egy jó embert! Bár a vörösvári közéletben nem volt aktívan jelen, úgy érezzük, mégis meghatározó, köztisztviselőben álló személyiség volt. Rengeteg barátja volt, sokan ismerték, tisztelték. Közvetlenség, segítőkészség, emberségség jellemezte. Édesanyjáról olyan tisztelettel és szeretettel beszélt, amelyet manapság csak ritkán hall az ember. Kollégájának és barátjának, Szabó Péternek az emlékbeszéde tökéletesen tükrözi, milyen ember is volt ő valójában.

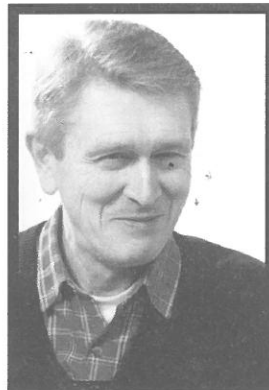
Tisztelt Emlékező Gyülekezet,
Kedves Barátaim!

Emlékezni jöttünk, Rubányi István kollégáinkra, a volt Metalimpexnél és a Bálintfy és Társai Ügyvédi Irodánál velünk dolgozó kollégáinkra és barátunkra. Én csaknem 28 éve ismerem őt, ez annak az élettartamnak kb. fele, melyet számára az Úr megadott, 28 szép izgalmas és termékeny évet töltöttünk együtt és ezért ezekről az évekről fogok emlékezni.

De milyen élet is volt ez? Mi úgy ismertük meg őt és úgy szerettük meg őt, mint egy cselekvő, energiával, humorral teli fiút, aki az egyetemi évek után már egy nagy küzdelmet, egy hősi harcot megvívott és diadalmasan került a mélység felett. Ezután a cselekvés, a termékeny munka, még több tanulás és tudatos építkezés következett. Elvégezte a Külkereskedelmi Főiskolát is, hogy gazdasági ismereteit javítsa, fejlesztette nyelvtudását, fél Európát beutazta, megismert rengeteg európai várost, ezekben képviselte vállalatát és ügyfeleit. Előfordult, hogy együttesen láttunk el feladatokat, mindig elmélyülten és komolyan fogta

fel azt a feladatot, melyet teljesítenie kellett és lelkiismeretesen, pontosan hajtotta végre.

Teljes életet élt: volt benne munka, vitalitás, tanulás és sok humor. Én most humorérzékéről is mondanék pár szót. A humorérzék az élet egyik nagy ajándéka, amely lehet mások gyengeségének, esendőségének megmutatása is, sokszor hallunk ilyet. Pista humora azonban

nem ilyen volt, hanem ő az élet és környezetünk sok furcsaságát, ellentmondását mutatta fel, és ebbe egy leheletnyi öngúnyt kevert – talán ez a humor legemberségesebb, legszelídesebb fajtája. Számunkra talán az egyik legnagyobb ajándék az, amit e humor által tőle kaptunk. Ha csak ezt kaptuk volna, máris gazdagabbak lettünk volna általa. De kaptuk tőle a megjelenés és a viselkedés, a modor eleganciáját és azt, hogy mindenkinek felett önmagunkkal szemben van elsősorban kötelezettségünk.

Van még egy tulajdonság, amelyet Önöknek, Nektek, kedves Barátaim meg kell emléktennem: ez a sajátos diszkréció, zárkózottság,

amely őt olyan megbízhatóvá, kiszámíthatóvá, komolyá tette, ez a megbízhatóság minden szakmai és magánkapcsolatát megemésztette.

Áll itt egy kereszt Pilisvörösváron, mely minket keresztény gyökereinkre, Krisztus szenvedéseire emlékeztet – ezt Pista egyik elődje állította. Nemrégem említette, hogy ezt a keresztet kijavíttatta és így megerősítette ősei hitét. Tudom, hogy a jövőben lesz utam, mely e kereszthez elvezet. Az útról, melynek most tanúi vagyunk egy Kosztolányi-versrészlet jut eszembe:

„Egy szürke honba tér a föld fia:
Nézzetek – ez a nagy tragédia,
A legsötétebb, a mindennapos,
A szürke életnek komédiája –
Tekintsetek kacagva, sírva rája!”

Így őrzünk meg, Pista, finom eleganciáddal, humoroddal, komoly zárkózottságoddal – nem kell nekünk fényképet kirakni irodánkba, benne lesznek napjainkban – így búcsúzunk Tőled. Nyugodj békében!

Szomorú hírek

A Vörösvári Újság szeptemberi számában két örömteli eseményről számoltam be: Preszl Mária és Halmschláger Róbert aranylakodalmáról és a megújult „főkeresztről” a temetőben. Az újság éppen a nyomdában volt, amikor eljutott hozzám a szomorú hír, hogy Preszl Mária, Mici néni váratlanul meghalt. Alighogy megjelent az újság, kaptam a következő rossz hírt: meghalt Rubányi István. Szinte hihetetlen, hogy alig egy hónapja még mindkettejükkel vidáman elbeszélgettünk: Mici nénival a múltat idéztük fel, István pedig lelkesen számolt be a temetőben található főkereszt felújítási munkálatairól. Családjuknak, rokoniaknak, barátainak ezúton szeretném a magam és a szerkesztőség nevében őszinte részvételem kifejezni.

Sax Ibolya

Körkép tanévnyitó után

Gimnázium, szakképző iskola

Szokásos tanév eleji körképünk második részében középszintű oktatási intézményeink (gimnázium, szakképző iskola) helyzetéről adunk tájékoztatást.

NÉMET NEMZETISÉGI GIMNÁZIUM, KÖZGAZDASÁGI SZAKKÖZÉPISKOLA ÉS KOLLÉGIUM

A július 1-je óta az Országos Német Önkormányzat fenntartásában működő intézményben összesen 496 diák kezdte meg tanulmányait az új tanévben. Az októberi statisztika szerint a nappali tagozaton 408-an, az esti tagozaton 88-an tanulnak. Az iskolának 11 gimnáziumi, 5 szakközépfiskolai és 3 esti tagozatos osztálya van. A kollégiumban jelenleg 33-an laknak.

Új képzési forma ebben az évben a nyelvi előkészítő osztály (korábban 0. évfolyamnak nevezték). Ennek bevezetésére azért volt szükség, mert az iskolába jelentkezettek egy részének nyelvtudása nem volt elegendő a kétnyelvű képzéshez. A nyelvi előkészítő osztályban 24 tanuló sajátítja el a német nyelvet.

A 13. évfolyamon idegenforgalmi ügyintéző, valamint marketing- és reklámügyintéző képzés folyik, mind a kettő két nyelven.

Új foglalkozás a tanulásmódszertan, melyet a 7-10. évfolyamon vezettek be. Más iskolák tapasztalata alapján tömbösítve tanítják.

Az iskola pedagógiai munkájában hangsúlyozott szerepet kap a minőségirányítási program megvalósítása. Ennek két kulcsfolyamata a nemzetiségi létre való felkészítés és a szervezeti kultúra fejlesztése.

A tantestület engedélyezett létszáma 46 fő, ebből 3 kollégiumi nevelő, egy pedig könyvtáros tanár. Vincze Beatrix személyében szeptembertől új (harmadik) igazgatóhelyettese van az intézménynek.

Címzett támogatásból a nyár folyamán a tetőtérben 3 tanterem, 1 nyelvi labor és egy előadóterem épült, valamint bővült az ebédlő. Ugyanakkor két tantermet át kellett adniuk a zeneiskolának.

A gimnázium épülő tornaterme

Az iskola fejlesztése keretében még a tanév során elkészül a tornaterem és az öltözőhelyiségekkel, valamint a fiúkollégium. (A kollégium az iskola nevében is helyet kapott. Lásd alcímünket – a szerk.)

Az újonnan épült rész berendezése jelentős anyagi erőforrást igényel. Ugyanakkor szükség lenne az épület többi részében is festésre, több teremben a berendezés is felújításra szorul. Az elmúlt évben valamennyi terembe audiovizuális eszközökkel felszerelt szekrény került. Vadonatúj gépekkel teljesen felújították az egyik informatika tantermet is.

Dr. Guth Zoltán igazgató szerint tévedés azt

hinni, hogy a fenntartóváltással az intézmény kiszakadt a városból. Legfontosabb feladatuk ugyanis a nemzetiségi nyelv, kultúra és identitás erősítése, és ez az ország legnagyobb német nemzetiségi településén az eddigieknél szervezettebb együttműködést feltételez. Az autotóm helyzet pozitív energiákat szabadíthat fel a közösség építésében, mivel az iskola már nem függ pillanatnyi részérdekektől.

– Amikor július 1-jén az Országos Német Önkormányzat átvett minket, arra biztattak minket, hogy legyünk kreatívak – mondja dr. Guth Zoltán igazgató. – Mi ehhez tartjuk magunkat, és most, hogy országos beiskolázású pozícióba kerültünk, szeretnénk minél nagyobb energiákat koncentrálni és kisugározni környezetünkre is. Az Országos Német Önkormányzattal együtt egyelőre még csak tanuljuk azt az új szerepet, ami a fenntartóváltás hozott a számunkra. Elmondhatom, hogy az együttműködésünk kooperatív, kölcsönös és rugalmas.

MUTTNYÁNSZKY ÁDÁM SZAKKÉPZŐ ISKOLA

A második tanév óta a Pest Megyei Önkormányzat fenntartásában működő iskolának jelenleg 217 tanulója van. Ebben a tanévben a következő négy szakmát oktatják: élelmiszer- és vegyiáru-kereskedő, asztalos, épületburkoló és kőműves. A legtöbben az épületburkoló szakmát sajátítják el. Évfolyamonként 2-2 osztály van. A 9. évfolyamon 66 tanuló kezdte meg tanulmányait. A lemorzsolódások miatt az iskola vezetése szeretne jövőre három 9. osztályt indítani.

A tantestület létszáma 17. Jelenleg három üres álláshelyük van.

Az oktatás szerkezetében változást jelent, hogy azok az asztalos és épületburkoló tanulók, akik jövőre lépnek be a 11. évfolyamra, már a 13. évfolyamot is el kell végezniük, tehát összesen öt éven keresztül járnak majd az iskolába.

Pest Megye Közgyűlése jóváhagyta a B épület lapos tetejének felújítását mintegy kétmillió forint költségvetéssel.

A nyár óta itt működő nevelési tanácsadó helyiségeinek kialakításában az iskola diákjai is részt vettek. Ebben a tanévben szeretnének saját erőből egy orvosi szobát is kialakítani. A fenntartótól csak az anyagköltségre kértek pénzt (100 ezer forintot).

Balázs László igazgató szerint az intézmény kiegyensúlyozottan működik, jó a hangulat, jó a kapcsolat az új fenntartójukkal. A megyei önkormányzat igyekszik eleget tenni kéréseiknek, és a szükséges felújításokat is magára vállalja. A pedagógusoknak is több a keresetük, mint korábban.

F. A.

Hírek röviden

Svájci vendégek

Szeptember 28-án a svájci Uzvil fúvószenekar adott nagy sikerű hangversenyt a zeneiskolában. A fiatalokból álló együttes főleg könnyűzenei átiratokat, slágereket adott elő.

A német egység napja a gimnáziumban

A gimnázium német munkaközössége plakátversenyt hirdetett október 3-a, a német egység napja alkalmából. Az elkészült művekből kiállítást rendeztek az aulában. Az első három helyezett könyvjutalomban részesült.

(Felvételünkön a plakátverseny egyik legizgalmasabb alkotása látható, amely a berlini falat imitálja, szögesdróttal a tetején.)

„A kultúra ágai”

A Templom Téri Általános Iskola a Comenius program keretén belül október 16-ától 13 külföldi pedagógust látott vendégül. Az észak-írországi, norvég, spanyol, német és lengyel igazgatók és tanárok ismerkedtek az iskola pedagógiai munkájával és előkészítették a Branches of Cultura című projectet, amelynek magyar neve: A kultúra ágai.

A project célja, hogy az együttműködő hét európai iskola diákjai megismerjék egymás kultúráját, szokásait és hogy megtapasztalják, mit jelent európainak lenni. A project a Szent András-nap köré kapcsolódó lengyel népszokások megismerésével veszi kezdetét.

Látogatás Dél-Tirolban

A gimnázium tantestülete november első napjaiban Dél-Tirolban tesz tanulmányi kirándulást. A tanárok megismerkednek az olaszországi német kisebbség életével, szokásaival, és ellátogatnak egy ottani középiskolába is.

Köszönet az 1 %-ért

A pilisvörösvári Német Nemzetiségi Általános Iskola Közösen Gyermekeinkért Alapítványának (2085 Pilisvörösvár Vásár tér 1.) kuratóriuma és az iskola tantestülete úton köszöni az adófizetők támogatását.

Egyben tájékoztatásul közli, hogy a 2001. évi adóbevallásnál az Alapítvány számlájára juttatott adófizetői 1 %-ot, összesen 616.204 Ft-ot az iskola oktatási eszközök vásárlására használta fel.

III. zenésztalálkozó a kempingben

Október 16-án harmadik alkalommal rendezték meg a vörösvári zenészek találkozóját a Halastó Kempingben. A résztvevő 11 zenekar ingyen, jótékonyági célból lépett közönség elé, a bevételt az Értelmileg Sérültek Napközi Otthonának (Napos Oldal Szociális Központ) és Cziffra György Zeneiskola és Művészeti Iskolának felajánlva.

A találkozózt a zeneiskola Ifjúsági Fúvószenekara nyitotta meg

A találkozózt a zeneiskola két zenei formációja: a Kisfúvós Zenekar és az Ifjúsági Fúvószenekar nyitotta meg, majd a Német Nemzetiségi Fúvószenekar következett. Ezután lépett fel a kibővült Tennessee Dreams countryzenekart, melynek

oszlopos tagjai a zeneiskola tanárai. A színpadot a továbbiakban a kisparkit vették át: a Schwäbische Jungs, a Pilischer Schramli, a Lustige Spatzen, az Ungarndeutsche Jungs, a Mondschein Kapelle, a Bravi Buam és az Ex-Roller.

A zenészek hajnalig szórakoztatták a közönséget, jó hangulatban, remek muzsikával teltek el az órák. (Csak a hangosításra volt némi panasz.)

Hoós Sándor, a Zeneiskola igazgatója köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik munkájukkal, felajánlásukkal vagy részvételükkel támogatták a rendezvényt, amelynek bevételé 660 ezer forint volt.

F. A.

Japan est a zeneiskolában

Pompázatos kimonókba öltözött szép arcú hölgyek, egzotikus hangszerek, egy ősi, távoli kultúrát hordozó különös hangzású zene fogadta az október 1-jei bérletes koncert közönségét a zeneiskolában.

Tadako Imaji és barátai már többször jártak Vörösváron. Mostani koncertjükön a tradicionális japán zene és hangszerek játszották a főszerepet, nagy sikert aratva. (Amikor európai hangszereken, európai zenét szólaltattak meg, mérsékeltebb volt a művészi színvonal és az érdeklődés.)

A kotó a citerához hasonló hangszer

A hagyományos japán hangszerek közül láthattuk és hallhattuk a kotót és a shamisent (ejtsd: samzen). Mindkettő pengetős hangszer. A kotó vízszintesen elhelyezett, két méter hosszú 13 húros instrumentum, kicsit hasonlít a citerához. Sokféle hangolása ismert.

A shamisen három húros hangszer, leginkább egy meg-

hosszabbított nyakú bendzsóhoz hasonlít. A hagyományos kabuki színházak előadásain fontos szerepet játszik.

Az előadás sikeréhez a hallottakon kívül nagy mértékben hozzájárult a japán művészek utánozhatatlan bája, kedvessége és meg-megcsillanó humora.

F. A.

Új szerepben

Az oktatáskutatók szerint az iskolák kb. 5%-ában folyik kísérlet és tényleges változás. Úgy gondoljuk, hogy mi is közéjük tartozunk.

Kevés szó esett mostanáig az iskola belső változásairól és a belső megújulásunk érdekében tett lépésekről. Komolyan vettük és végigszenvetjük minőségbiztosítási rendszerünk elkészítését, alapjaiban átdolgoztuk Pedagógiai programunkat, szembesültünk speciális helyzetünkéből adódó gyenge pontjainkkal. Hiányzik a városi oktatási stratégia, a „Bildungszentrum”-ra vonatkozó elképzelés, a kéttannyelvű nemzetiségi általános iskolai oktatási háttér. Nehézséget jelent a vegyes profilú képzésnek egységisége, a tantárgyak német nyelven történő tanítása, a tanulólétszám hirtelen növekedése, annak következményei és a fenti problémákra tudatosan reagáló tanári kap kialakítása.

Fontos előrelépés, hogy felismertük a problémáinkat, és folyamatosan, célirányosan tudunk reagálni.

Az egész tantestület új metodikai továbbképzésen vett részt. Belföldi és nemzetközi továbbképzéseken veszünk részt folyamatosan. Tapasztalt, új kollégákkal egészült ki az alapvetően fiatal, tehetséges tantestület. Az utolsó három évben 24 új kolléga integrálódott a tantestületbe. Előtérbe került a külső megmértetés, versenyeken való részvétel. Rangos versenyeken nemzetközi és országos első helyezést értek el a taníroda tanulói, két színházi csoportunk nagyszerű szereplésének köszönhetően országosan ismertté vált iskolánk. Sportsportaink megyei és országos versenyeken értek el eredményeket.

Kialakulóban van egy hatékony, hét fős vezetői team. Megtanultunk csapatban gondolkodni, dolgozni és nyerni. Közel negyven sikeres pályázaton vettünk részt, megdupláztuk a szakképzési bevételünket – 50 millió Ft szakképzés és ugyanennyi pályázati pénz épült be az infrastruktúrába és az oktatásba. Megújultak a tantermek, a tanári és munkaközösségi dolgozósobák, a könyvtár, a színházterem.

Két sarkalatos pontja volt a 2001-ben kialakított stratégiai nagy fejlesztési tervünknek. Pályázatunkban megfogalmaztuk a gimnáziumi profil mellett a gazdasági profil kialakítását, amely országos érdeklődésre tarthat számot. A másik kitűzött cél a fenntartóváltás volt, amely megfelelő anyagi és szellemi hátteret biztosít elképzeléseinkhez.

2003 januárjától veszni látszott hároméves munkánk: a város vezetése nem támogatta pályázatunk beadását és akkreditált két éves szakképzésünket. A reménytelen helyzetben áprilistól a képviselőtestület döntő többsége – 10-12 fő – egész évben folyamatosan kiállt a gimnázium mellett (a pályázat beadása, a gazdasági önállóság megőrzése, az átadás támogatása ügyében). Ezúton is külön köszönet érte! Miután ismertté vált, hogy eredményesen pályáztunk, és nyertünk 350 millió forintot, melyhez az önrészt az iskola biztosította, kirekesztődünk a projekt lebonyolításának minden részletéből. Sajnáljuk, mert kölcsönös együttműködés és bizalom esetén komoly forrásokat tudunk volna még mozgósítani a fejlesztés érdekében. „Értünk nélkülünk!”

A felmerülő aktuális problémák – az önkormányzati vezetés kb. 36 millió forintos követelése az Országos Német Önkormányzat felé, a tisztázatlan Sodexo-szerződés, a színházterem használatát körüli hercehurca – kezelhetőek.

Az iskola továbbra is a város tulajdonában marad, de a fenntartás minimum tíz évre átke-

rült a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatához, amely az OM-mel kötött szerződés értelmében 100%-os finanszírozást biztosít – évi több tízmillió forinttal tehermentesítve a város gazdálkodását. Az Önkormányzat egy közel félmilliárd forinttal felújított és gazdagodott intézményt vesz át.

Bár átkerültünk az országos önkormányzat fenntartásába, úgy gondoljuk, hogy városunk és német kisebbségünk érdekében többet tehetünk így. Mindannyiunk sikere ez, örüljünk együtt!

Dr. Guth Zoltán
igazgató

Hirdetés

Matematika korrepetálást vállal nagy gyakorlattal Kovács László. Tel.: 30-972-7285

Ingyenes hangverseny

2004. október 30-án 19 órakor
a Máriaremetei Bazilikában

Mozart: Requiem

Előadja a Carmine Celebrat
Kórus és Zenekar

Szólisták: Zádori Mária, Schöck Atala,
Szerekován János, Moldvay József

Vezényel: Zimányi István

Lyukasóra

„Mit csináljak, ha az örület renddől fajul?”
Sándor György

Megkezdődött, s már javában tart az új tanév, elhangoztak s mára el is felejtődtek a tanévnyitó beszédek, szülők és diákok túlestek a tanszer- és tankönyvvásárlás megpróbáltatásain, s az ősz derekára sok családban a költségvetés mínuszba fordult a tanévkezdet terhei miatt.

A pedagógusok permanens szorongással vették tudomásul a szeptemberben menetrendszerűen megérkező tanügyi változásokat, jelen esetben a liberális oktatáspolitikai új csodafegyverét: a szöveges értékelést és a buktatási moratóriumot, a vastkos kötetű duzzadt naplót (egy tanulóra nyolc oldal jut), és az adminisztráció egyéb vadhajtságait. Vélhetően az elsős tanító nének eddig krónikus unalomban szenvedhettek, amiért is a találmány miniszter kitalálta, hogy nem ám oda-firkantunk egy kettést a naplóba, hosszú esszét kell írni róla, hogy az a szegény kölyök miért is szabotálta el az órát, milyen lelki problémák okozhatták, hogy a padtársa orrát belemártogatta a vajas kenyérbe és vajon mi motiválhatta őt abban, hogy a matekfüzetéből origami kiállítást hajtogasson.

A középiskolákban a kétszintű érettségi stresszeli a diákokat és a tanárokat, a mostani végzősök nagy tapsifületek növesztettek és a homlokukra tetováltatták: Kísérlet! Nálunk a családban annyi haszna máris volt a dolognak, hogy jól összeveztem a fiammal, akinek azt mondtam, a továbbtanulása érdekében emelt szintű érettségit tegyen és pontum, mire ő: az osztályfőnök szerint tők fölösleges, az egyetemre simán be fog jutni anélkül is, az egész egy nagy kamu. És dafke nem jelentkezett emelt szintű érettségi-re. Majd meglátjuk, mondotta volt erre Teire-sziász is.

Szóval jól belementünk az idej tanévbe:

„Új tanév, új reform, új egyenköpeny, új fagyaltmérgezés” – állapította meg lakonikusan Sándor György humoralista 1985-ös Lyukasóra című „agylemezén”.

Akkor még sem ő, sem a legpesszimistább iskolaigazgatók nem tudhatták, hogy a reformok java még csak azután kezdődik. A rendszerváltás után a négyezent változó politikai kurzusok intézkedései, elképzelései rétegesen rakódtak le a magyar oktatásügyben, a halandó, meztlábás pedagógus számára szinte áttekinthetlenné az egész rendszert. (Vö: „s lerakódik, mint a guanó, keményen, vastagon.” J. A.) Igazgatóinknak külön pedagógiai-paleontológiai tréninget lehetne szervezni annak érdekében, hogy biztosan felismerjék, hogy egy érvényben lévő rendelet, utasítás, eljárás mód, ajánlás melyik politikai kurzus lenyomata.

Hozzászólásomban tudományos fordulatot véve ezután röviden és hősiesen felvázolnám a liberális és a konzervatív kurzusok egymásra épülésének (vagy inkább egymásra torlódásának) csillagrendszerét.

Tehát: kezdetben vala a NAT, azaz a Nemzeti Alaptanterv (1996), ami alapjaiban változtatta meg a világ folyását. A lelkes tantestületek Pedagógiai programot, és rengeteg munkával Helyi tantervet készítettek, megfogalmazták Küldetés-tudatukat, örültek annak, hogy nagyon sok fontos kérdésben szabadon dönthettek, saját elképzeléseik szerint oktathatták a diákokat. Még a tantárgyakat is maguk határozhatták meg az egyes műveltségterületeken belül.

1998-ban a konzervatívok kerültek ismét hatalomra, és a NAT-ot félreprecökölték. A tanártársadalom új terminus technicushoz kellett hogy hozzászokjék: a kerettantervhez.

A kerettanterv szigorúsága válasz volt a NAT liberalizmusára. Az iskolák újra elővették az előző években fáradságos munkával, de lelkesen megalkotott dokumentumokat, és – immár kevésbé lelkesen – újra átdolgozták a Kerettanterv ver-diktjeinek megfelelően.

Új elemként került bele az iskolák életébe a minőségbiztosítás, ami megint csak rengeteg munkát adott az iskoláknak. A rutinosabb iskola-vezetők ekkor már arra bázizoztak, hogy rendben van, szövmötöljünk egy kicsit a minőségbiztosítással, ha már muszáj, de nem kell megeröltetni magunkat, mert aztán jön a kurzusváltás és az egészet úgyis lapátra teszik.

2002-ben menetrendszerűen meg is történt a váltás, és az oktatási minisztérium – hogy hogy nem – ismét a liberálisok kezébe került. A minőségbiztosítást azonban nem került lapátra, hanem IMIP (Intézményi Minőségirányítási Program) néven továbbvirult. A szövmötölő igazgatók meg duplán bosszankodhattak: muszáj volt végre nekifogniuk a minőségbiztosítás bevezetéséhez, miközben – ahogy ez lenni szokott – újra át kellett dolgozni a Pedagógiai programot (szakmai becézéssel: Pepót) és a Helyi tantervet, mivel-hogy főnixmadárként újraéledt a négy évvel korábban eltemetett NAT.

2003-ban megpróbálták a kerettanterveket csereszabatosá tenni – csökkentett kerettanterv néven –, sokak szerint nem sok sikerrel, 2004-ben azután újtára indult a NAT 2.

A NAT 2-vel eltöröltetett a Kerettanterv kötelezősége és a tanártársadalom előtt ismét széles horizontok nyíltak meg a szabadelvűség kék egén.

„Új oktatási kurzus, új dokumentumok” címszó alatt a minisztérium sok új fejezetet talált ki a Pepóhoz, így például a környezetnevelési és az egészségnevelési programot, amik nevükben – szó se róla – piszok jól hangzanak. (Míután az iskolák rohammunkában elkészítették az új dokumentumokat és a szigorú határidőre leadták a fenntartóknak, a minisztérium megküldte az elkészítésükhöz szükséges segédanyagokat.)

A pedagógusok szerint amúgy a NAT2 elveivel nincs is semmi bajuk (a képességek fejlesztésére helyeződik a hangsúly, a lexikális tudás hátterbe szorul), a kivitelezés viszont egyelőre katasztrofálisan tűnik.

Így például a már említett első osztályos napló, amely rengeteg pluszfeladatot ad a tanító nének és esszéírói tehetséget vár el tőlük.

Az elmúlt hetekben lezajlott kormányválság újabb kételyeket ébresztett a pedagógustársadalomban a liberális modell életképességével kapcsolatban, és sokan már most a „Kerettanterv 2”-ről beszélnek, az újabb konzervatív fordulatot sejtve.

A liberális és konzervatív kurzusok váltakozása következtében az elmúlt tanévben olyan érdekes helyzet állt elő, hogy az általános iskolákban négyféle tanterv alapján tanultak a diákok.

Márti néni vasdiplomája

Margittai Józsefné – Márti néni 1939-ben szerezte meg diplomáját a kecskeméti Horthy Miklós Református Tanítóképző Intézetben. Kérésére az ekkor visszacsatolt erdélyi Hargitán kezdte meg tanítói munkáját. Ott ismerkedett meg későbbi férjével, akit a háború után Pilisvörösvárra helyezték református lelkésznek. Így telepedtek le a közszegben. Öt gyermeket neveltek.

Márti néni 1956-tól 1973-ig a Templom Téri Általános Iskolában tanított. Tanítványai a mai napig is szeretettel gondolnak kedves tanító nénijükre, aki már fiatalon nagy elhivatottságot érzett a pedagógus pályára iránt, s akinek a családja mellett a tanítás töltötte ki az életét.

Pedagógia munkája elismeréseképpen 1989-ben Aranydiplomát, 1999-ben Gyémántdiplomát kapott. Az idén az esztergomi Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskolán átvehette a Vasdiplomát, követve Nagy Piroska tanítónőt és dr. Rübl János tanár urat.

Grósné Krupp Erzsébet polgármester gratulál Margittai Józsefnének

A Vasdiplomához gratulálunk, és hosszú, egészségben eltöltött további nyugdíjas éveket kívánunk!

A méltatás elhangzott az október 23-i ünnepélyen, a zeneiskola dísztermében.

Íme:

1. o. csökkentett kerettanterv
2. o. kerettanterv
3. o. kerettanterv
4. o. NAT
5. o. csökkentett kerettanterv
6. o. kerettanterv
7. o. kerettanterv
8. o. régi tanterv

Az idej helyzet:

1. o. NAT2
2. o. csökkentett kerettanterv
3. o. kerettanterv
4. o. kerettanterv
5. o. csökkentett kerettanterv
6. o. csökkentett kerettanterv
7. o. kerettanterv
8. o. kerettanterv

Nemzetiségi iskolákban még tovább bonyolítja a helyzetet, hogy a kurzusváltásokat követően 1-2 évvel jelennek meg a nemzetiségi irányelvek, amelyek alapján a tanterveket át kell dolgozni az iskoláknak.

A fentieket összefoglalva tanulságként megint csak Sándor György szavai kívánkoznak ide: „A hülyeség, ha nem is szilofonozik, foszforeszkál.”

Jó munkát, jó tanulást kívánok!

Hajrá tanárok, hajrá diákok, hajrá Magyarországnak!

- egy sokat tapasztalt vörösvári pedagógus -

**Óriási hétvégi akciók
november 1-jétől december 19-ig**

Nyitva szombaton és
vasárnap is 9-13-ig.

- Tesztvezetés
- Kedvező akciós ajánlatok minden modellre

Solymár-Szalay Kft.

2083 Solymár, Sport u. 1506/1
Tel. 26/560-910, 560-920, 360-333,
360-256 Fax: 26/560-911

Riasztórendszerek
kiépítése távfelügyelettel

2850 Ft + áfa havdíjjal
Riasztás esetén kiszállási
díj nélkül

24 órás távfelügyelet

Kivonuló fegyveres akciószolgálat!

Ingyenes árajánlat, szaktanácsadás!

Megbízható referenciákkal!

Tel:
06-30/960-7065

Web:
www.b-angel.hu

P. A. R. D. O. X

Szeretettel várja kedves Vásárlóit a

Bon-Bon Bolt!

Ajánlatunk: különleges bonbonok (50 g-1150 g-ig), italok (aranypezsgő 23 krt arannyal), teák, szivarok, ajándéktárgyak, bonboncsokrok.

Ezenkívül: ajándécsomagok és kosarak

Decembri előzetesként: Mikulászsomagok, szaloncukrok.

Nagy tételben is!

Névre szóló italcímkezést készítünk.

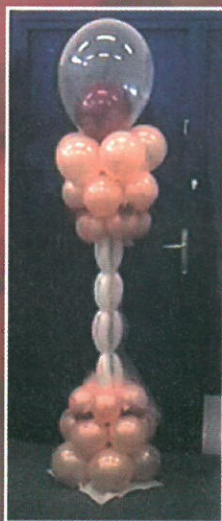
(cégek részére egyaránt!)

Az év minden ünnepére mesés szép léggömb, ill. papírdekorációt készítünk Önnek és szeretteinek!

(léggömboszlopot, girlandot, gyöngyfűzért, esküvői kaput, szív-, harangfűzért, gyerekzsúrra léggömbvirágot, bohócot.)

Katalógus és fotók segítik döntését és természetesen kikérheti véleményünket!

Cím: **Bon-Bon Bolt**
2085 Pilisvörösvár, Fő út 22.
Tel.: 06-20-496-9927

**OPTIKA
REZSNÁK**

**Tökéletes látást szeretne közelre,
távolra és a köztes távolságokra
egyaránt?**

A megoldást a multifokális szemüveglencse jelenti, melyre november 15-ig 30% kedvezményt biztosítunk a Rezsna Óptikában! **+ingyenes szemvizsgálat!**

Bejelentkezés: Rezsna Óptika
Pilisvörösvár, Szent János u. 3.
tel.: 06-26-330-314
(a Fedász klinikán)

Szüreti felvonulás 2004

Fotók: Fogarasy Attila

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY

Október

(részlet)

Már hát elérkezett a víg október is,
 Mely után sóhajtott Bakhus ezerszer is.
 Itt van a víg szüret, s mustos kádja körül
 A szüretelőknek víg tábora örül.
 Melybe hordogatja a megért szőlőket,
 Víg tánccal s lármával nyomja benne őket.
 Kellemes zúgással omlanak cseppjeik,
 Jó kedvvel biztatnak zavaros leveik.
 A sajtó örvendő lármával csikorog,
 Oldalán a piros nektár zúgva csorog.
 A lucskos parasztnok szurtos képpel járnak,
 Néki, nékimennek a tele sajtárnak.
 Az ideit szűrik, isszák a tavalyit,
 Jövő esztendőre tartják majd a mait.
 Az újnak örülnek, s ótól kurjongatnak,
 Mert markokba teljes kulacsot forgatnak.

Deine lieben Leute / Csefefest ist heute!
 Kommt mit uns, / Löscht den Durst!

Zu feiern, tanzen, schlucken den Wein,
 Müsst ihr abends im Kulturhaus sein!
 Aber Vorsicht dass ihr heimfindet,
 Nicht im Strassengraben ausbindet!

Wir möchten die Arbeit heute lassen,
 Keinen Tropfen Wasser saufen!

Den Ochsen gibt das Wasser kraft,
 Den Menschen feiner Lebensaft,
 Darum trinkt der Weischarer Wein,
 Dass er kein Ochse sollte sein!

Meine Gurgel will auch nicht trocken sein,
 Marsch mit ihm ins Loch hinein!

Ami szem-szájnak ingere – gasztronómiai rovat

Receptek a GAZDAKÖR VENDÉGLŐ ajánlásával

Karfiollevés

Hozzávalók:

60 dkg tisztított karfiol, 20 dkg sárgarépa, 10 dkg fehérrépa, 5 dkg vaj, 5 dkg liszt, 1 csomag petrezselyemzöld, só, őrölt bors, tejföl, 2 db tojás és ehhez annyi liszt, hogy sűrű, de folyós tésztát kapjunk.

Elkészítés:

A megtisztított karfiolt és a karkára vágott zöldséget feltesszük főni, sóval és borssal. Amikor szinte puha, készítünk egy vajas rántást, ezzel besűrítjük. Ha forr, belecsurgatjuk a liszttel elkevert tojásokat, ez lesz a betét.

Vigyázzunk, hogy ne egy helyre öntsük, és csak oda, ahol forr a leves. Így lesz gusztusos a tészta. A tejfölt csak akkor öntsük bele, ha mindenki szereti, ellenkező esetben kíméljük mellé.

A tálalás előtti pillanatokban szórjuk bele az apróra vágott petrezselyemzöldet. Ezzel a levestel lassan búcsúzhatunk az ideai friss ízekről.

Kaliforniai csirkemell

Hozzávalók: 60 dkg csirkemell filé, 2 db kaliforniai paprika, 8 szelet bacon szalonna, 20 dkg lilahagyma, szárnyas fűszer, 10 dkg trappistasajt, olaj, só

Elkészítés:

A csirkemelleket egy szeletben hagyjuk személyenként, kiklopfoljuk, szárnyas fűszerrel, sóval meghintjük, és rátesszük a csikokra vágott lilahagymát és a kaliforniai paprikát. Félbe hajtjuk, betekerjük a szalonnacsíkokkal, megtűzzük hústüvel, és forró olajban lassan kisütjük. Köretnek rizst és tejszínes fokhagymás burgonyát adjunk. Ez úgy készül, hogy a cikkekre vágott burgonyát megsütjük, serpenyőben fokhagymát pirítunk, felöntjük tejszínnel, felforraljuk és belefogatjuk a sült burgonyát. Egy kicsit hagyjuk ázni, így finomabb lesz. A tányérra tesszük e kétféle köretből, a húst pedig ferdén félbe vágjuk és töltelekkel felfelé mellé rakjuk. A hús két végéhez kevés reszelt sajtot szórunk díszítésképpen.

Tejbegríz golyók

(aszalt gyümölcsökkel puncs mártásban)

Hozzávalók: 1 l tej, 25 dkg búzadara, kevés fahéj, ebből kevés tejbegrízt készítünk. 25 dkg zsemlemorzsa, 10 dkg szezámmag, olaj a sütéshez, 3 db tojássárgája, 1 db főzhető puncs-krémpor

Elkészítés:

Ha a tejbegríz kihűlt, belekeverjük a tojások sárgáját az apróra vágott aszalt gyümölcsökkel és a rumot. Vizes kézzel kisebb gombócokat formálunk, amiket belehempergetünk a zsemlemaggal összekevert zsemlemorzsaiba. A forró olajban kisütjük, majd lecsepegtetjük. Közben elkészítjük a puncsmártást a krémporból úgy, hogy egy kicsit jobban hígítjuk és a rumot is elhasználjuk. (Nem isszuk meg!) Ha mindkettő kész, a gombócokat beleállítjuk a mártásba és tálaljuk.

Vigyázat, érdemes többet készíteni, mert nagyon fogyl!

Születésnap meglepetés a Gazdakör vendéglőben!!!

Ebben az évben ünnepeljük vendéglőnk nyitását 11. és felújításunk 1. évfordulóját. Ebből az alkalomból szeretnénk megajándékozni kedves vendégeinket, akik nélkül most nem tudnánk ünnepelni.

November 11-től (Márton napjától) 11 napon át 11 % kedvezményt adunk a fizetendő számla végösszegéből. További meglepetések is várhatók!

Az újság olvasóinak a következő 11 kérdésre kell helyesen válaszolniuk és a helyes megfejtők között 3 darab 3000 és egy darab 2000 (összesen 11 000) forint értékű ételfogyasztást sorsolunk ki. (Beküldési határidő: november 11.)

- 1) Melyik évben nyitottuk meg a Gazdakör vendéglőt?
- 2) Van-e szünnepje a vendéglőnek?
- 3) Milyen színű abrosz volt a régi vendéglőben?
- 4) Bővült-e az étlap az újrainyitáskor?
- 5) Mivel van töltve a Szepi bácsi kedvence?
- 6) Van-e vendéglőnknek honlapja?
- 7) Jár-e befőtt a rokforttal töltött pulykamellhez?
- 8) Melyik évben újítottuk fel vendéglőnket?
- 9) Milyen húsból készül a Böske mama apróhúsa?
- 10) Hány darab túrógombóc jár egy adagba?
- 11) Melyik újságban jelennek meg receptjeink?

Egy telefon (06-26-334-304) és az ünnep alkalmából egy-egy kérdésben segítünk is, ha elakad.

2085 Pilisvörösvár Dózsa Gy. u.110/a
Tel/fax:06-26-334-304 Mobil: 06-20-93-42-808

A Csomorikától Izabelláig

Szőlőtermesztés filoxéra előtt és után Vörösváron

A Garancs-hegy oldalában, a csobánkai keresztől nem messze vadszőlő indája gyűrűzik. Egykoron ezen a helyen volt a szőlőskertünk. Otelló, Nova termett itt, néhány hordónyi gyöngye bort adva a családnak. – Több volt vele a gond, mint a haszon. Fel is hagytunk a műveléssel, s átadtuk Csobánkának, ahogy előbb-utóbb a többi tulajdonos is – meséli apám.

A Garancstól a Ziribáron át a Placskáig húzódó szőlőkerteknek ma már alig van nyomuk. Itt-ott néhány elvadult tőkén még látni egy-egy fűrtöt, s le is csipegetik az arra kirándulók. Ez azonban már csak halvány emléke az egykori gazdag szüreteknek, amikor a tehetősebb vörösvári gazdáknak még mind volt szőlőjük a Hosszú-hegy alatt. Ez volt a legnagyobb és legjobb szőlőtermő terület. Egy vörösvári mondás szerint amelyik gazdának nem volt itt birtoka, annak a lánya pártában maradt.

Manhertz Márton így írt erről Határjárás című versében:

*Kinek nem volt Garancson
Vagy Placskában szőlője,
S a Sima-dűlőben bármilyen kicsi is,
De szántóföldje,
Az előtte és utána is
A nagyparasztnál bérbe arat.
Lánya pedig száz évig – bármily szép volt,
Pártában maradt.*

Arról, hogy ezt az eredetileg Csobánkához tartozó területet mikor vették birtokukba a vörösváriak, egy 1711-ben Csobánkán készült összeírás tanúskodik: „...kevés a mezőgazdaságilag hasznosítható terület, mert a vörösváriak és a szántóiak elvették”. A csobánkai földesúr ugyanis a kurucokkal tartott és a labancbarát vörösváriak feljogosítva érezték magukat a terület-szerzésre.

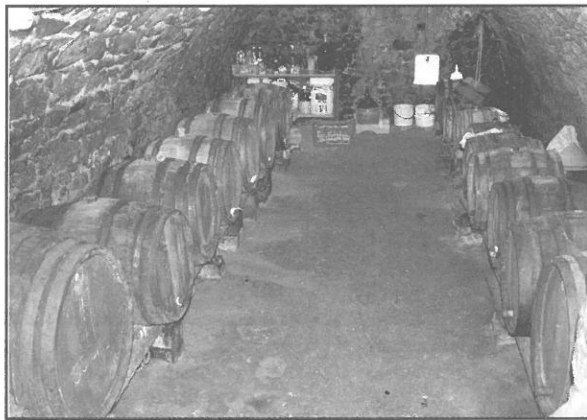
A XX. század közepéig összefüggő szőlőterület volt ez a vidék. Fénykorát a XIX. század végén, a filoxerajárvány előtt élte. Ekkoriban a vörösvári határnak jó része szőlőültetvény volt, ami meghatározta a lakosság életformáját és gazdasági alapjait.

A XIX. század végén Magyarország bor-nagyhatalomnak számított évi 30 millió akós (kb. 15 millió hektoliteres) termésével, amely majdnem megegyezett Franciaországéval.

1875-ben azonban Magyarországra is behurcolták a szőlő legveszedelmesebb ellenségét a filoxérát, magyarul: szőlőgyökértetűt. Ez kártékony, falánk kis állatka a levéltetvek családjába tartozik. Amerikából terjedt át Európába az 1860-as évek végén és néhány év alatt szinte egész Nyugat-Európában kipusztította a szőlőket a kötött talajú területeken. Magyarországon is komoly erőfeszítéseket tettek a járvány megfékezésére, szénkénegezéssel, a filoxérával fertőzött szőlők kiirtásával próbálkoztak, a filoxérának ellenálló amerikai szőlőfajtákra oltottak. Ennek ellenére két évtized alatt az ország szőlőtermő területei 120 ezer hektárral csökkentek. A homoki szőlők aránya jelentősen megnőtt, mivel a kvarctartalmú homoktalajon a filoxéra nem tud megélni, ezért ezek

a szőlők nem szenvedtek károsodást.

– Egykoron a mi környékünk is a Budai borvidékhez tartozott, nemcsak Borosjenő, amely nevében is jelzi, hogy mivel foglalkoztak ott az emberek, hanem Vörösvár is – meséli Pekó József kertészmérnök, kiváló borász. – A Placska, a Ziribár, a Garancs agyagos lejtőin zamatos szőlőt érleltek a nyarak. A szőlőtermesztés jelentőségére abból is következtetni tudunk, hogy hatalmas pincék és prégépek maradtak az utókorra. Nemcsak a nagygazdák-

nak volt szőlője, hanem minden családnak. Persze, sokan csak a saját szükségleteikre termeltek...

– *Aztán a filoxéra elvitte az egészséget...* – vélem én.

– Nem az egészséget, a faluban és az Őr-hegy környékén, a későbbi zártkertekben a homokos talajon megmaradtak az eredeti fajták. Azokat nem bántotta a gyökértetű. A mi szőlőnk is átvészelte a járványt. A házunk kertjében lévő tökéket még a nagyapám ültette. Az itteni fajtákból következtettek arra, hogy a Garancson, a Placskán milyen fajtákat termeszthettek 120-150 évvel ezelőtt.

– *Melyek ezek?*

– Csomorika, Rakszőlő, Budai zöld, Pozsonyi fehér, Mézes fehér...

– *Szép nevük van. Soha nem is próbálták meg visszatelepíteni ezekkel a vörösváriak az elpusztult szőlőket?*

– Inkább oltás nélküli, úgynevezett direkt termő, amerikai fajtákat ültettek: Otellót, Kékszőlőt, Novát, piros és fehér Delavárit, Elvirát, Izabellát, ezekkel nem tudott elbánni a filoxéra.

– *Mi lehet az oka, hogy a későbbiekben a homoki szőlőkben is ezek a fajták terjedtek el, főleg az Otelló és a Nova?*

– Ezek a fajták nemcsak a filoxérának, de a peronoszpórának is jobban ellenállnak, igénytelenebbek, kevesebb törődést igényelnek. A vörösváriaknak pedig egyre kevesebb idejük volt a szőlőművelésre, mivel a mezőgazdasági helyett a fiatalok más, jövedelmezőbb munkát kerestek maguknak. 1895-ben megépült a vasút, néhány évvel később megkezdte a termelést a szénbánya. Egyre többen jártak be Budapestre dolgozni vagy helyezkedtek el a bányánál. A szőlőskertekbe már csak az idősebbek jártak ki. Amikor ők kihaltak, már nem volt, aki gondozza az ültetvényeket.

A hatvanas évek végén az utolsó szőlőket is odahagyták a Placskán és a Garancson, a zártkerteket pedig eladogatták pesti víkendeseknek...

A szőlőtermesztés fénykora immár öt emberöltő óta végetért Vörösváron. A legtöbb család ma már csak az emlékeit őrzi azoknak az időseknek, amikor még volt lent a pincében néhány hordónyi saját bora. Két évtizede már, hogy mi is kivágtuk a nagymama néhány sor Otelló és Nova szőlőjét a kertben. Kellott a hely ultiak, háznak, garázsoknak.

Bort persze ma is jó néhányan érlelnek az őstől örökölt pincékben, de ezek legtöbbször vásárolt szőlőből készül. Igazi szőlősgazda ma már kevés van. Ilyenkor ősszel azonban, amikor mustszag és a prégépek hangja tölti be a levegőt, úgy érzi az ember, hogy ismét az ősei nyomát tapodja a szőlőtőkék között, miközben édes nedű gyöngyözik a degeszre tömött puttyonáról...

F. A.

Felvételeinkről:

Felső képünkön egy ún. „bálványprés” látható a Pacsirta utcában. A Peller család birtokában lévő kb. 5 méter hosszú és 2 méter magas monstrumot a felirata szerint 1881-ben készítette Josef Braun. A prés ma is tökéletesen működik.

A bálványprés legfontosabb alkatrésze a gerenda, amely többmázsás kővel felszerelve sajtolta ki a mustot. A nevének onnan kapta, hogy gerendája gyakran bálványfából (más néven: cecetfából) készült.

Ezeket a XVIII-XIX. században készült fa-préseket a magyarok a borvidéki községekben „Rákóczi-présnek” nevezték.

Alsó képünkön: a Peller család pincéje.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat hírei

A Német Nemzetiségi Önkormányzat az elmúlt időszakban négy ülést tartott:

2004. 07. 09-i ülésén (jelen voltak *Manhertz Mártonné, Müller Márton, Sax Ibolya, Sax László*) a következő határozatokat hozta meg:

– Elfogadta az óvodák és az iskolák nevelési, ill. oktatási és minőségbiztosítási programját.

– Az önkormányzat leselejtezett számítógépét a Heimatvereinek ajándékozta.

– A Ligeti Cseperedő Óvoda német nemzetiségi munkaközössége által 2004. június 14-18. között megrendezett szakmai, módszertani és nyelvi továbbképzést 30 000.- Ft-tal támogatta.

– A Német Nemzetiségi Általános Iskola és a Templom Téri Általános Iskola 3-3 tanulója a német nemzetiségi területen nyújtott kimagasló teljesítményért könyvjutalomban részesítette. A diákok a „Die Geschichte und Volkskunde der Gemeinde Werischwar” c. könyvet kaptak összesen 10.080.- Ft értékben.

Az ülésen az önkormányzat tagjai foglalkoztak a pilisvörösvári falumúzeummal és úgy döntöttek, hogy a „Hagyományörző Egyesület” 2004. évi támogatását egy adott célra adják ki. (Például: regisztrálás, rendrakás, felújítás vagy kiállítás megrendezése.)

Ezért 2004. augusztus 6-án egy tágabb körben újra találkoztak a falumúzeumban.

A jelenlévők (*Bogár Erika, Gromon Andrásné, Keszthelyi László, Müller Márton, Sax Ibolya, Sax László és Temesvári Anna*) elmondták észrevételeiket, javaslataikat a múzeummal kapcsolatban, majd arra az elhatározásra jutottak, hogy szakemberre bízzák a múzeum jelenlegi állapotának felmérését. *Jakabné Heller Anna*, a Magyarországi Német Tájházak Szövetségének elnöke szeptember 16-án megnézte a tájházat, és megígérte, hogy szakmai véleményét október folyamán eljuttatja az önkormányzat számára.

A Német Nemzetiségi Önkormányzat 2004. 09. 29-i ülésének (jelen voltak az önkormányzat részéről *Manhertz Mártonné* – az ülés első részén –, *Sax Ibolya, Sax László* és a meghívott intézmény- és egyesületvezetők többsége) fő témája a 2004-es Pilisvörösvári Nemzetiségi Napok programja volt. Az ülés végén hosszas beszélgetés alakult ki a vörösvári nemzetiségi étellel kapcsolatban, melynek során a jelenlévők a következő észrevételeket tették:

Többen megjegyezték, hogy Vörösváron sajátos jelenség az, hogy egy-egy ember vagy egyesület kisajátít magának bizonyos dolgokat, más ezek közelébe nem enged, utána pedig csak az ún. „schimpfölest” lehet hallani, hogy senki nem segít neki. Meg kellene találni annak módját, hogy hogyan lehetne a szemmel láthatóan kevés taggal működő egyesületekben (lásd „Heimatverein” és „Hagyományörző Egyesület”) a tagság létszámát növelni, olyan programokat vagy feladatokat találni, amelyben sokan érdekeltek és szívesen vesznek részt benne.

A szüreti felvonulással kapcsolatban a következők hangzottak el:

A felvonulás tartalma, értelme évről évre halványodik. A szervezőknek fel kellene tenniük a kérdést, hogy mi a céljuk a felvonulással és bállal, és ennek ismeretében megszervezni a rendezvényt.

A felvonuláson résztvevő csoportok sorrendjével sem értett mindenki egyet. Javaslat: a felvonulás legyen rövidebb, de tartalmasabb. A felvonuló csoportok a város egy-egy pontján rövid kis műsort adhatnának elő, ahelyett, hogy némán végigvonulnának az utcákon. Továbbá többen stílustalannak tartották, hogy a felvonulás végén a felvonulóknak dobozos sört osztogattak egy személyautó csomagtartójából. Javaslat: a Vásár téren a szürethez illő standok lehetnének, ahol bort vagy mustot vá-

sárolhatnának vörösvári boros gazdáktól mind a felvonulók, mind pedig a nézők. Némi népi étel (pogácsa, percc, zsíros kenyér) árusítása is jó lenne. A bálon pedig a kisbíró szerepet továbbra is folytatni kellene, és valahogy el kellene érni, hogy a Kultúrházban is legyenek vendégek, ne mindenki a kempingbe menjen. Szégyen, hogy egy olyan országosan és külföldön is elismert zenekar, mint a Bravi Buam bálján alig néhány ember lézeng. Nem biztos, hogy ez csak a kultúrház mellékhelységei szörnyű állapotának és a házban működő felvétel gyenge minőségének köszönhető.

Ezen kívül felmerült a Falumúzeum ügye is, de Sax László elnök úr tájékoztatta a jelenlévőket, hogy az önkormányzat ez ügyben már tett néhány lépést, kezdeményezést. Továbbá jelezte azt is, hogy a Német Nemzetiségi Önkormányzatnak az egyesületi rendezvények megszervezésébe nincs beleszólása.

Az önkormányzat legutóbbi ülésére 2004. október 8-án került sor. A jelenlévők (*Müller Márton, Neubrandt István, Sax László, Sax Ibolya*) a következő fontosabb határozatok hozták:

– A Német Nemzetiségi Táncscsoport 50 éves jubileumi rendezvényének támogatása 300.000.- Ft-tal.

– A Hagyományörző Egyesület célzott támogatása a Falumúzeum állományának regisztrálása céljából 450.000.- Ft-tal.

– Amikor a Német Nemzetiségi Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola 2002-ben benyújtotta intézménybővítési pályázatát, az akkori Német Nemzetiségi Önkormányzat (több környező település kisebbségi önkormányzatával együtt) 300.000.- Ft támogatást ajánlott fel, hogy ezzel is hozzájáruljon a pályázat sikeréhez. 2003-ban az újonnan megválasztott testület is biztosította az intézményt afelől, hogy amennyiben a pályázat sikeres lesz, támogatni fogja a beruházást. Ezt a 300.000.- Ft-os támogatást a gimnázium most ténylegesen megkapja egyik tantermének rendezésére.

– A Gradus Egyesület pótköltségvetési kérelmét és tanulmányi támogatási igényét az önkormányzat elutasította.

Német Nemzetiségi Önkormányzat

Meghívó

az északi régió német nemzetiségi kultúrcsoportjainak gálaműsorára

Einladung zur fünften Kulturgala der Ungarndeutschen Kulturgruppen der Region Nord

2004. november 21-én, vasárnap 15 órakor kerül megrendezésre Pilisscabán a Mezőgazdasági és Erdészeti Szakközépiskola Tornacsarnokában (József A. u. 2.) az Északi Régió Német Nemzetiségi Kultúrcsoportjainak Gálaműsora.

Fellépők:

Pilisszentiváni Vegyeskórus, Keil Ernő Zenekar, Budapest, Ceglédberceli Asszonykórus, Pilisscabai Ifjúsági Táncscsoport, a Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Fúvószenekar, a megalakulásának 50 éves jubileumát ünneplő Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Táncscsoport, Dunabogdányi Sváb Zenekar.

A Gála keretében kerül sor a régió által alapított megyei kitüntetések átadására.

Köszönet mindenkinek!

A Heimatverein nevében köszönetet mondunk a szüreti felvonulás és bál minden résztvevőjének:

a lovasoknak, a hintósoknak, az óvodásoknak, az iskolásoknak, a gimnázium tanárainak és diákjainak, a Német Nemzetiségi Vegyes Kórus tagjainak, a tűzoltóknak, a polgárőröknek, a Speciális Otthon lakóinak, a zenekaroknak, a nemzetiségi táncosoknak, a Fivérek.

Köszönjük a Kertbarátok Köre tagjainak a borkóstoló megszervezését.

Köszönjük minden vállalkozónak a támogatását. Köszönjük a Pest Megyei Önkormányzat támogatását, amit pályázat útján nyertünk el.

Remélem, a felvonulás és a bál mindenkinek tetszett és a jövőben is támogatják rendezvényünket. Egyesületünk minden tagja sokat dolgozik azért, hogy rendezvényeink színvonalasak és sikeresek legyenek.

Manhertz Mártonné, a Heimatverein elnöke

Kulturtreffen der GJU in Werischwar

Die Gemeinschaft Junger Ungarndeutscher (GJU) ist eine Landesorganisation der ungarndeutschen Jugend, die am 31. Dezember 1989 im Lenau-Haus, in Pécs von 50 Jugendlichen gegründet wurde. Ihre Ziele sind, die Lage der ungarndeutschen Minderheit zu verbessern, ihre Sprache, Traditionen und Kultur zu pflegen, die den späteren Generationen weiterzugeben, das ungarndeutsche Identitätsbewusstsein zu verstärken und die Assimilation so wie möglich zu verlangsamen. Die Organisation hat noch vor, mit in- und ausländischen Jugendorganisationen Kontakte aufzunehmen, sich der Europäischen Union zu nähern, die Jugendlichen zu aktivisieren, sie zur Demokratie zu erziehen, ihnen positive menschliche Werte zu übermitteln, und die Möglichkeit eines tätigen Gemeinschaftslebens zu schaffen.

Mit den Programmen und Veranstaltungen möchte die Organisation diese Ziele verwirklichen. Die zentralen Programme sind ziemlich vielfältig, so z. B. Kinder-, Jugend-, Tanz- und Sprachlager, Ausflüge, Kulturabende, Wettbewerbe, Sprachkurse, Diskussionsabende, Ausstellungen und Bewerbungen. Mit diesen Veranstaltungen haben sie vor, die Zielsetzun-

gen, die deutsche Sprache und die Lage unserer Minderheit bekannt zu machen und die Jugendlichen zu einer Gemeinschaft zu formen.

Die Teilnehmer des Kulturtreffens im Festumzug

Am Wochenende vom 24-26. September hat das erste Kulturtreffen der GJU in Werischwar stattgefunden. Zu diesem Anlass wurden Tanzgruppen aus Harast/Dunaharaszti,

Werischwar, Taksony/Tax, Schambek/Zsámbék, Nadasch/Mecseknádasd és Ofala/Ófalu eingeladen. Außer den Tänzern waren auch GJU-ler aus Bonnhard/Bonyhád und Schomberg/Somberek dabei. Ziel des Treffens war, dass sich die Tanzgruppen und damit auch die Freundeskreise besser kennen lernen.

Am ersten Abend zeigten die Teilnehmer im Camping ihr Können. Jede Gruppe trug jeweils drei Tänze in wunderschönen Trachten vor. Nach dem Auftritt hatten sie dann bis spät in die Nacht die Möglichkeit, einander näher kennen zu lernen und bei ungarndeutscher Musik gemeinsam zu feiern.

Am nächsten Tag beteiligten sich dann die Jugendlichen am Weinlesefest und schlossen sich dem Festumzug der örtlichen Vereine und Kulturgruppen an. Nach dem langen und fröhlichen „Spaziergang“ hatten die Tänzer abends einen weiteren Auftritt und konnten sich nachher auf dem traditionellen Weinleseball weiter amüsieren.

Hoffentlich haben auch einige Jugendliche aus Werischwar Lust bekommen, dieser Landesorganisation beizutreten und später eventuell auch in Werischwar einen Freundeskreis zu gründen.

Ibolya Sax

Német Tájházak I. Országos Találkozója

2004. október 9-én Himesházán került megrendezésre a Német Tájházak Első Országos Találkozója. Magyarországon 320 tájház működik, melyből több mint ötven tájház vagy helytörténeti gyűjtemény német.

A találkozón Pilisvörösvárról hárman vettek részt: *Bogár Erika*, a helyi gimnázium tanára, *Gromon Andrásné*, a Hagyományörző Egyesület elnöke, és jómagam a Német Nemzetiségi Önkormányzat tagjaként.

Az egész napos programon az előadóktól számos hasznos információt hallottunk a tájházak létrehozásáról, berendezéséről, működtetéséről, illetve a múzeumpedagógiáról és a népismeret tanításának módszertanáról. Megtudtuk, hogy az első és legfontosabb kérdés egy tájház esetében – ha az épület már megvan – tisztázni, hogy ki az épület tulajdonosa (önkormányzat, alapítvány, egyesület, magántulajdon). Ezután következik az épület régi állapotnak megfelelő helyrehozása. A megnyitás után pedig a házat őrizni, gondozni kell.

Több szempontból is elengedhetetlen, hogy a múzeum működési engedéllyel rendelkezzen. Ehhez viszont a tárgyak nyilvántartásba vétele és beletárolása szükséges. Továbbá kell hozzá rendszeres költségvetés és látogathatóság. Nem árt, ha a múzeumnak van egy kis propagandája is: tábla, nyitvatartási rend, írásos dokumentáció, múzeumvezető. Alapvető dolog a koncepció és a hitelesség kérdése.

Dr. Füzes Endre, a Magyarországi Tájházak Szövetségének elnöke előadásában a múzeum berendezéséről a következők hangzottak el: tudnunk kell, hogy a tájház milyen kort és szociális réteget képvisel, hiszen ennek megfelelően kell berendezni. A helytörténeti jellegű anyagokat (fotók) célszerű nem a lakóházban elhelyezni, hanem valamelyik másik épületben, mint például a kocsiszín vagy a mű-

hely. Ezek tematikus kiállítások berendezésére is alkalmasak. Ezen kívül nem mindegy az sem, hogy mit helyezünk el az udvarban, és hogy hogyan néz ki a porta. Itt azt is szem előtt lehet tartani, hogy egy tájház mindenféle kulturális rendezvény gerjesztője lehet, hiszen az udvar és a melléképületek általában kitűnően alkalmasak rendezvények befogadására.

Lantosné dr. Imre Mária néprajzkutató a tárgyak beszédessé tételét hangsúlyozta, hiszen a látogatók számára az is érdekesség, ha az adott tárgyak életéről (mikor kaptuk, kitől, mi a funkciója) tudunk nekik mesélni.

Szó volt az élményszerű múzeumpedagógiai foglalkozásokról is, melynek mottója a következő: „Fedezd fel, próbáld ki, éld át!”. A pedagógusok munkáját eredményesebbé teheti, ha a diákokat tudatosan felkészítik egy-egy tájház látogatás előtt, esetleg konkrét feladatokat adnak nekik (pl. kérdőív), melyeket a múzeumban kell megoldaniuk.

A helytörténeti gyűjtemények általában mindenhol egy-egy buzgó vezető lelkes szervező munkája eredményeként jönnek létre.

30 éves a solymári asszonykórus

A Solymári Hagyományörző Asszonykórus 2004. október 17-én ünnepelte megalakulásának harmincadik évfordulóját. Ez alkalomból a Kórus egy szép ünnepi műsort rendezett a solymári Művelődési Házban. A jubileumi koncert mellett elhangzottak a délután során megjelentésszámok, a kórus „rejtett tehetségei” jödlit és duókat énekeltek, az unokák, dédunokák pedig mondókákkal, énekekkel lepték meg az asz-

Fenntartásukhoz azonban a pénzen kívül a közösségi akarat, de főleg a közösség szervező munkája szükséges, hiszen egy ember nem tud a karbantartásról (textíliák cseréléséről, mosásáról, tárgyak átrendezéséről, a ház „felöltöztetéséről”, a porta rendben tartásáról), a megfelelő propagandáról, a modern technika alkalmazásáról, a látogatók fogadásáról stb. gondoskodni.

A pilisvörösvári falumúzeum sok mindenben megfelel a felsorolt elvárásoknak, de a megnyitása óta (1993) rengeteg tennivaló halmozódott fel. Összefogással, a Hagyományörző Egyesület újjáalakításával talán nálunk sem reménytelen a helyzet. Bizom benne, hogy akadnak még olyan vállalkozó szellemű személyek, akik szívesen vesznek részt elméleti és gyakorlati tájházi műhely továbbképzéseken, és az itt megszerzett tudásukat a múzeumi teendőik szakszerű ellátásában is kamatoztatni fogják.

A magyarországi német tájházak egyik szép példája a himesházi tájház, melynek tiszaszobájában a következő feliratot találtam: „Was Mütterlein mir einst beschert, halt' ich in diesem Schranke wert.”

Sax Ibolya

szonykórust és a szép számú közönséget. A kitűnően megszervezett műsor közben felvillant egy-egy videóklip, fotóbevigás, amelyek a kórus életének jelentősebb eseményeit, legszebb pillanatait elevenítették fel.

Az évforduló alkalmából a kórustagok összeállítottak egy képiállítást és megjelentettek egy kiadványt is az elmúlt harminc évről.

Hagyományörző munkájukhoz további sok szép sikert és jó egészséget kívánunk nekik!

Sax Ibolya

Die Geschichte der Friedhöfe in Werischwar

Der Friedhof bezeichnete ursprünglich den Vorhof der Kirche, der mit kirchlicher Weihe zur Begräbnisstätte wurde. Der Friedhof wurde an das Wort Frieden angelehnt, weil der Begräbnisplatz als ein Ort des Friedens empfunden wurde.

In den ersten Zeiten wurden die Toten auch in Werischwar in der unmittelbaren Nähe der Kirche, im Kirchhof begraben. Diese Form der Beerdigung ist heute noch in vielen deutschen und österreichischen Ortschaften der Fall. Neben den örtlichen Eigentümlichkeiten richteten sich aber die Lage und das Aussehen der Friedhöfe und die Beerdigungsbräuche auch nach staatlichen und kirchlichen Verordnungen. In den nächsten Absätzen werden die Wichtigsten behandelt.

In Ungarn wurde die Lage des Friedhofs zum ersten Mal durch eine Verordnung im Jahre 1775 geregelt. Demnach sollten die Friedhöfe, die sich in der Nähe der Häuser und der Kirchen der Städte und Dörfer befanden, an den Rand der Siedlungen versetzt werden. Die nicht zugleich verstorbenen Familienmitglieder durften nicht in ein gemeinsames Grab beigesetzt werden. Diese Verordnung konnte aber nur langsam vollzogen werden. Es dauerte bis zum Ende des 19. Jahrhunderts.

1876 wurde eine noch wesentlichere Regelung herausgegeben. So durfte man auf dem Friedhof um die Kirche die Toten nur mit der Erlaubnis der zuständigen Behörde begraben. Außerdem wurde auch auf das Aussehen eines Friedhofs Bezug genommen. Nämlich: um die Gräber herum musste man einen kleinen Weg bauen und die Gräber in Reihen ordnen.

In den verschiedenen Ortschaften wurde die Verlegung der Friedhöfe aus dem bewohnten Teil bis 1970 beendet.

DER ALTE FRIEDHOF

In Werischwar gab es mehrere Friedhöfe. Angeblich erfolgte die Beerdigung der Toten bis zum Jahre 1775 auf dem Kirchhof. Danach wurde ein Friedhof an einem unbewohnten Teil von Werischwar, entlang der internationalen Hauptstraße eröffnet. Dies befand sich ganz genau an

der rechten und linken Seite der heutigen Solymár Gasse. Es war vorgeschrieben, dass der Friedhof mit Graben und Hecke umzäunt werden muss.

Dieser Friedhof wurde in zwei Teile, in einen älteren und in einen neueren geteilt. Laut der kirchlichen Dokumente wurde seit 1868 nur ein Viertel des älteren Friedhofs zu weiteren Bestattungen benutzt. In diesem Teil hörte man mit der Beerdigung

im Jahre 1892 auf. Im vorhin genannten größeren Teil gab es viele ungepflegte Grabstätten und auffällige Grabsteine, einige

wurden sogar weggetragen. Der Friedhof war auch nicht umzäunt, also der Friedhofscharakter bestand mit der Zeit nicht mehr. Außerdem geht aus den verschiedenen Meldungen hervor, dass der sich im vernachlässigten Zustand befindende Friedhof das Bild der Gemeinde verdarb. So beschäftigte sich das Kirchenamt mit der Liquidierung dessen.

Im neueren Teil beerdigte man die Toten dagegen bis zum 1. November 1923. In diesem neuen Friedhof pflegte man die Gräber Jahrzehnte lang.

Viele erinnern sich noch daran, dass Landstreicher nachts regelmäßig Kisten und Körbe von dem Postwagen, der auf der Wiener Hauptstraße fuhr, abschnitten. Diese Kisten und Körbe schleppten sie

dann auf den Friedhof an der Straße, und versteckten sie in alten, eingefallenen Gräften. In der Nacht oder am nächsten Tag schafften die Diebe die Waren dann weg. Die dadurch zugrundegegangene Gruft des Arztes Dr. József Lux, war sogar noch in den 30er Jahren zu sehen.

Anfang der 30er Jahre wurde in einem Teil des alten Friedhofs der Friedhofscharakter aufgehoben und das Gebiet zum Abwirtschaften versteigert und parzelliert. Die gefundenen Knochen sollten gesammelt und im neuen Friedhof an der Csobánkaer Straße in einem gemeinsamen Grab beigesetzt werden. Diejenigen, die nach 1892 begraben worden waren, konnte man exhumieren lassen. Sie wurden in einem anderen Grab des neuen Friedhofs begraben.

Da im neueren Teil des alten Friedhofs seit der Eröffnung des neuen Friedhofs, der den Vorschriften entsprechend 200 Meter weit vom bewohnten Gebiet lag, keine Bestattungen mehr stattfanden und er sich in einem schlechten Zustand befand, beschäftigte man sich 40 Jahre später mit der Aufhebung auch dieses Friedhofsteils. Anfang der 60er Jahre wurde der Friedhof an die Gemeinde

verkauft und auf seinem Gebiet stehen heute verschiedene Institutionen: Kindergarten, Ladengeschäfte, Markplatz und Häuser. Viele Toten wurden exhumiert und ein Teil der Grabsteine wurde auch im neuen Friedhof aufgestellt. Die Mehrheit der Grabsteine wurde aber von den Familienangehörigen nach Hause getragen und mit der Zeit zu anderen Zwecken verwendet.

(Ende des I. Teils)

Ibolya Sax

Fényképek:

1. Régi, német feliratú sírkő
2. A régi temető a Solymár utcában

Dicsőség a legyőzötteknek

Az 1956-os forradalom és szabadságharc külföldi visszhangja

CLAES GILL
(Norvégia)

Gloria Victis!

Gloria Victis! Emlékezzetek az elesettekre, kik hült ajakkal ma is hirdetik: a győzelemnek végső percekig őrzött reménye életüknél mégis több nekik.

Gloria Victis! Emlékezzetek, kik élni megmaradtak, a halállal is dacolva, mivel a gyermeküknek holnap enni kell s szívük halk dobbanásán kívül semmi, semmi jel.

Fordította: *Tollas Tibor*

FRANCISCO DE MOREIRA
(Portugália)

Magyar katona monológja

(Részlet)

Uram, én soha nem szóltam Hozzád, De ma fohásszá értek a szavak. Nékik hittem, kik tagadtak Téged, S hagytam, hogy Tőled elszakítsanak.

S múlt éjjel egy gránát tűzcsóvája Felvillantotta a tiltott eget!
- Mellemben csaknem meghasadt szívem - Ma értem már: Miattad szenvedett.

Silány papír az elárult törvény, Fenn véres tűzszárnyak: Budapest ég. Ábel Káinra kést emel újra, Júdásnak egy Krisztus nem volt elég.

Rádólt iszonyatok romja alatt Vérzik Magyarország. Gyilkos óra. Uram, a hajnalra teszek hitet, Fordítsd szemeid a halandóra...

Lennék bár oroszlánszívű hős ma! Hitemet adván gyűlölet helyett, Fegyveremre a keresztet vésném, S győzelem jeléül a Te neved.

Gyermekkezek nyílnak föl fehéren. Liliomok balsors viharában, Máriához, Szent Istvánhoz sírnak, A nép hangját hallod e fohászbán.

Felkelők által elfoglalt tank 1956-ban

S ha a világ süket marad, – s tétlen Hagyja Magyarhont elpusztulni ma, Emlékezz meg a mi nevünkről Te, legalább Te, Portugália!

Kürtök harsannak, golyó záporoz, Egy csillag üzen messzi odaátról. Megállni bűn, ha az Isten szólít, Fegyverrel imádkozik, ki harcol.

Már hallom a Halál parancsszavát, Hű katonád az indulásra kész! Ütött az óra, s hogy megleltelek, Uram, már meghalni sem lesz nehéz!

Fordították: *Rónai Zoltán és Vári Ildikó*

Dicsőség a legyőzötteknek!

„A legázolt, bilincsbe vert Magyarország többet tett a szabadságért és igazságért, mint bármelyik nép a világon az elmúlt húsz esztendőben... A magára maradt Európában csak úgy maradhatunk hívek Magyarországhoz, ha soha és sehol el nem áruljuk, amiért a magyar harcosok az életüket adták, és soha, sehol – még közvetve sem – igazoljuk a gyilkosokat” – hangzanak Albert Camus súlyos szavai az 1956-os magyar forradalom és szabadságharcról. A francia író szavai a legismertebbek a magyar nép sárba tiprása ellen tiltakozó, velünk rokonszenvező írások közül, amelyek 1956 után keletkeztek Európában és a nagyvilágban. A világ szabadságszerető népeinek költői, írói felemelték szavukat a zsarnokság, az igazságtalanság és az államilag irányított terror ellen. Norvégiától Kínáig, Uruguaytól Kenyáig nagyon sokan megszólaltak – még a vasfüggönyön innen is.

Ezeket az írásokat – 43 ország íróinak, költőinek alkotásait – gyűjtötte egybe Tollas

Tibor szerkesztő a Gloria Victis című kötetbe, amely először 1966-ban jelent meg Münchenben.

„A magyarság, a bukott forradalmak és szabadságharcok népe ezer esztendőn át egyedül s magára hagyottan nemcsak hazáját védte testével és életével, hanem Európát is” – írja a szerkesztő a kötet zárszavában. – „Segítség helyett azonban mindig csak részvét jutott osztályrészül. Mégis ma a világ lelkiismeretének hangja ez a részvét: nem a hatalmak szólnak itt, hanem a fegyvertelen költők hajtának fejet az elnyomottak, a bebörtönzöttek, a halottak előtt s mondják? Gloria Victis, dicsőség a legyőzötteknek, kik győzhetetlenek.”

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 48. évfordulóján e nagyszerű kötetből idézünk fel négy írást tisztelegve a hősök emlékének.

F. A.

Gloria victis. Az 1956-os magyar szabadságharc költői visszhangja a nagyvilágban. Ötödik kiadás. Antológia Kiadó, Lakitelek, 2003.

FELIPE E. ROJAS
(Honduras)

Aggódó ének a magyar néphez

(Részlet)

Látom, hogy árad a sírás, az erekből kicsap a vér, egy nép reszket, de mégis óriás, haragja az egekig ér! Az igazságtételre eljött az óra, fáklyát emelni itt a pillanat, szólít a kürt harcra, riadóra! S kik nyugosznak már magyar föld alatt, érettük álljunk meg egy néma szóra; értük, kikben volt még hősi jellem harcolni Moszkva hordái ellen!

Polgárai a nagyvilágnak! Budapesten sötétek az árnyak, sötétje rágja csontunk, lelkünk... Magyarország, mi nem felejtünk!

Arassatok le sarló-kalapáccsal mind, kik az igazságot szeretjük! Idézzük most e népet, fiait ne feledjük, se szomorú helyét a nap alatt, és idézzük Mindszenty nevét, ki a börtönben is pásztor maradt...

Fordította: *Rónai Zoltán*

JUANA DE IBARBOURO
(Uruguay)

Prológus

Ezen a csupa csillag és csupa rózsá dél-amerikai karácsony éjszakán eloltottam karácsonyfámat, hogy Veled lehessen, mártír Magyarország, hogy legalább szimbolikusan egy legyek a Tied közül, egy asszony, aki imádkozik múltadért és jövődért, egy asszony, aki ugyan nem fegyvert tart kezében, hanem lantot, és aki soha nem átkozódik, hanem énekel. De most, amikor vérzel és kínoznak, most, amikor mindenki, aki szereti a nagy emberi erényeket, úgy közeledik Hozzád, mint a megfeszített Krisztushoz, itt térdelek sötétebe borult hazámban és kérem a soha el nem maradó isteni igazságszolgáltatást, könyörgöm Hozzád először életemben, hogy vértelen sorok haszontalan faragójából változtasson katonává a Te soraidban!

Mennyire szeretünk Téged, Magyarország! Az édes ifjúságtól kezdve, amikor álmunk voltál a ligeti és tabáni fák alatt, a Duna partján, amikor megnyerted szívünket boldog és romantikus varázsoddal.

Mennyit nőttél és mennyi hősiecs harcot vívtál azóta szabadságodért. Nagy szerelmed vagyok, büszke felséges értékeidre és megronthatatlan méltóságodra. És szent vagy, Magyarország, rettenthetetlenül dicsőséges, halántékodon a töviskoszorúval, mint a Megváltó a Kálvárián. Példája vagy azoknak a népeknek, melyek többre becsülik a halált a szolgaságnál, az éhséget a becstelen megadásnál, a véres harcot a lakájok jól táplált gyávaságánál.

Ezerszer szeretett Magyarország, akiért annyit sirunk, fogadd el szívemet és ha tudod, változtasd fegyverre vagy villámmá.

Montevideo, 1958. december 24-én

Fordította: *Keleméry Tamás*

Beregi kirándulások

Ha valaki szereti a falusi templomok nyugalmát, a vidék csöndjét, kíváncsi a Tiszára és annak népére, föltétlenül látogasson el Szabolcs-Szatmár-Bereg megyébe. Érdeemes a történelmi Magyarországhoz tartozó Kárpátalján bebarangolni a kisebb falvakat, megnézni a nagyobb városokat, Munkácsot, Ungvárt is. Ezek a területek műemlékekben rendkívül gazdagok. A honfoglalók hamar letelepedtek ebben a térségben, a XI. században már két várispánság is volt itt, Szabolcs és Borsova. (Újabb kutatások alapján azt tartják, hogy a Csák nembeli Szabolcs, Árpád fejedelem közeli rokona volt, és az ő nevét kapta a Tisza bal partján fekvő település és a megye.) Az egész terület először Borsova vármegye volt – ebből alakult ki a későbbi Bereg megye – amelynek nyugati határa a Tiszától délre, Dombrád vonalában volt, északkeleti határa pedig, az országhatárt is jelentő Havasok voltak. Itt erednek a Latorca és a Borsova folyók. A Tisza és a Borsova összefolyásának közelében Szent István király egy földvárat építtetett, amely a tatárjárás után tűnt el. Ez a fákban, vizekben gazdag vidék egykoron királyok vadászterülete volt. A természeti értékekből még a Tisza szabályozása után is elég sok minden megmaradt. Kirándulók lápokot, vizeket, réteket és erdőket egyaránt bejárhatnak itt.

Különös módon, a háborúk és a természeti csapások ellenére, ez a vidék sikeresen megőrizte az emlékeit. Templomai a magyar kultúra ékességei. Az egyház szervezetei az államalapítással egy időben jöttek létre ebben a régióban is. A megmaradt templomok zöme a XIV-XV. században épült. A templomépítkezések három nagy korszaka Nagy Lajos, Zsigmond király és Mátyás király uralkodásának idején volt. Szabolcsban található Mária-pócs, a Szűz Mária jelenéséről híres kegyhely. Katolikus templomát először 1328-ban említik a fennmaradt írások. Szatmárban föltétlenül érdemes megnézni a csegöldi görög katolikus templomot, vagy a sonkádi református templomot, amelynek a helyreállítását 1998-ban az Europa Nostra Bizottság díjával jutalmazták.

Beregben jellegzetes módon fából készült haranglábakat is építettek a templomok mellé, amelyek közül több ma is épségben megtalálható. Ezek közül föltétlenül érdemes megnézni az ukrán határ közelében fekvő Vámosatya református templomát és haranglábat, vagy a lónyai templomot. Lónya falu Bánk bán tulajdonában volt, és valószínűleg ő építtette az itt látható XIII. századi templomot. A hozzá tartozó fa haranglábat 1781-ben készítették. Vámosatya koragót stílusban épült templomáról először 1341-ből maradt fenn írás. A temp-

lomot a Gut-Keled nemzetség építtette. A 26,5 méter magas fa haranglábat 1691-ben állították fel. A templom és a harangláb a 2001-es nagy árvizet is szerencsésen átvészelt. Aki ide belép, elfelejti a kinti világ zajait.

Óriási élmény a csarodai és a tákosi templom megtekintése is. A csarodai XIII. századi

A szatmárcsekei temető kopjafái

téglatemplom az Árpád-kori falusi építészeti egyik legszebb alkotása. Freskóit az 1300-as évek végén festették. Különlegessége, hogy az ábrázolt egyházyaták mind mosolyognak. A szentek ilyen ábrázolása nagyon ritka. A képeket néhány évvel ezelőtt restaurálták, megóvásuk érdekében vakuval csak külön engedéllyel

A patocsfalú tákosi templom

fényképezhető. A templomban két helyen is érezhető a jótékony energia áramlása, vannak, akik feltöltődni, gyógyulást keresni járnak ide. Tákos alig 500 lelkes település, melynek különlegessége az 1760-as években fából épített, tapasztott, ún. „patocsfalú” temploma. Ennek a templomnak magyarlaktá területen, Ukrajnában van egy ikertestvére. Ebben a kicsi templomban is árad az energia, amelyet nem csak tapasztalati úton, hanem mérésekkel is igazoltak. Egyik padjának oldaltámláját faragott tulomadár fej díszíti. December 24-én, kará-

csenykor, délelőtt 10 órakor a napfény pontosan ezt a fejet világítja meg. Tákost, több más településhez hasonlóan, a legutóbbi nagy árvíz teljesen elöntötte, a templom is víz alá került. A megrongálódott házak helyén ma itt is tájba illő, komfortos házak állnak és az ország összefogásának köszönhetően a templomot is sikerült megmenteni.

Ezen a vidéken a magyar irodalom nagyjai előtt is tiszteleghetünk. Tiszacsécsén, Móricz Zsigmond szülőfalujában, az író szülőházában járhatunk (pontosabban annak hiteles másá-

ban), Szatmárcseken pedig Kölcsey Ferenc emlékházát és síremlékét tekinthetjük meg. Ezeknek a településeknek és helyeknek különleges hangulatuk van. Mindez fokozottan igaz az Európában egyedülálló, szatmárcsekei református temetőre. A hatalmas tölgyfákból kifaragott, csónak alakú, és egyben emberfejet is formázó fejfák döbbenetes erővel jelenítenek meg egy különös, ősi, mély vallásosságot, túlvilággal való kapcsolatot. Ennek a feltárásával egyébként, több hazai és külföldi kutató is foglalkozott már.

Érdeemes megkeresni Magyarországon a Petőfi-fát, ahonnan a hagyományok szerint a költő is nézte a vizek összefolyását. „Megállék a kanyargó Tiszánál Ott, hol a kis Túr siet beléje” – írta Petőfi a Tisza című versében. Álljunk meg pár percre mi is, és idézzük föl magunkban a költő sorait!

Túristvámban a vízimalom érdekes látványosságot, a mellette lévő kemping pedig pihenési, szórakozási lehetőséget kínál. Gergelyugornyan a homokzátonyon kialakított tiszai szabad strandon fürödhetünk, csónakázhatunk, horgászhatunk. A parton, a hatalmas gólyalábakon álló faházak mellett boltok és különböző éttermek, büfék sorakoznak. Nyári esteken gyakran rendeznek itt koncerteket is. Ez az üdülőterület elsősorban a szórakozni vágyó fiataloknak nyújt remek lehetőségeket. (Békeidőben nehéz elképzelni, hogy árvízkor a folyó itt is mindent elöntött. Szerencsére ennek már nem látni a nyomait.) Természetesen a felsoroltak mellett is sok egyéb látni és felfedezni való található ezen a vidéken.

Aki itt jár, ne hagyja ki Kárpátalját sem! A magyarlaktá területek meglátogatása sok tanulsággal járhat. A magyar-ukrán határon némi készpénz megkönnyítheti az akadálymentes be- és kilépést – természetesen nem a magyar határőrök vagy vámosok tartanak erre igényt. Ahol én mentem át, kifelé autónként 200, befelé 400 Ft volt a tarifa. Ezt a pénzt kifelé útlevelebe, visszafelé pedig az autóban, egy gyors mozdulattal elérhető helyre érdemes tenni. Így sok felesleges kérdezősködést meg lehet spórolni. Már persze, ha az ember nem akar vámköteles árut átcsempészni. Mert akkor nem segít a borralvaló sem. Forintot egyébként már a legelső falu vegyesboltjában is át lehet váltani hrvnyára, a művelet gyorsan és korrekten lebonyolítható. A magyarlaktá falvakon átve-

zető alsóbbrendű utak elég rossz minőségűek, a főútvonalak viszont jók.

Munkács várában a magyar történelem egy részével találkozhatunk. A belső udvar falán ma is tökéletesen olvasható a felirat: Rákóczi udvar. Ezt a várat az 1600-as évek végén Zrínyi Ilona védte a Habsburgok ellen, később Napóleon hadai elől idemenekítve, a magyar Szent Koronát őrizték itt. 1800 és 1801 között ebben a várban raboskodott Kazinczy Ferenc. Munkácsnak mindig komoly hadászati jelentősége volt. A várat egy titkos alagút kötötte össze a Latorca folyóval, amelyet azonban néhány évtizeddel ezelőtt a szovjet csapatok elzártak. A vár aljában ma is van egy laktanya. Ne lepődjünk meg, ha emiatt a várban is látunk sétálgató kiskatonát! Föltehetően arra ügyel, hogy a magasból senki ne fényképezze le a laktanyát.

Jellemző korunkra és az ottani viszonyokra, hogy a várat és a múzeumot enyhén szólva is hiányosan látták el magyar nyelvű ismertető anyagokkal. Hibás a környékbeli magyar és sváb népviselet bemutatása is. (Említettem, hogy ez a szomszédolás sok tanulsággal járhat.) Vigaszul annyit mondhatok, hogy némi utánajárással magyar nyelvű idegenvezetést is szervezhetünk magunknak. És hogy egyre több magyar kiránduló csoporttal találkozhatunk a várban.

Míg Munkácsnak elsősorban katonai, Ungvárnak kulturális szempontból volt és van nagy jelentősége. Az Ung folyó két partján elterülő város egyetemén ma is komoly képzés folyik. Ungvár eredendően szép belvárosa né-

hány helyen sajnós, még őrzi a szocialista idők „vívmányait”, bár szemmel láthatóan egyre jobban csinosodik. Van már Petőfi-szobra is, ami korábban elképzelhetetlen lett volna. A várban lévő múzeumra viszont ráférne egy alaposabb tatarozás. Magyar nyelvű kiadványokat itt se nagyon találunk, barátságos, segítőkész magyar teremőröket viszont igen.

Egy különleges felvétel a munkácsi várról

A vár tövében egy skanzenbe térhetünk be. Ahová, a magyar szót hallva, így invitált be az egyik tipikusan orosz (ukrán) hölgy: „Jöjjenek csak, van itt magyar ház!”... Hát, ez elég fontos helyzet volt. Már a nyelvemen volt a válság, hogy ez aztán igazán a legkevesebb, de mert a vendégjoggal nem illik visszaélni, inkább nem szóltam semmit. És jól tettem, mert

a skanzenben tényleg remek épületeket lehet látni. A magyar ház rendben van, a hegyi faházak, a szintén fából készült gyönyörű ortodox templom pedig lenyűgöző látványt nyújtottak. (A politikai változásokról meg nyilván nem a skanzen építői és dolgozói tehetnek.)

A városban működik a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség is, amely az egyik alapítója a Kárpáti Igaz Szó című napilapnak is. Az itteni magyarság még megmaradt erejét jelzi egy másik lap, a Kárpátalja című újság is. A nehézségek ellenére számos magyarokta település keményen küzd a beolvasás ellen. Tiszapéterfalván például évről évre ének-zene, néptánc és kézműves tábor rendeznek, amelyre már Magyarországról is egyre többen jönnek el. Az idei egy hetes nyári találkozón 100 kárpátaljai és mintegy 50 magyarországi gyerek vett részt. A jó dolgok mellett persze napestig sorolhatnánk az ott élő magyarok

gondjait is. De hagyjuk is ezt, mert az már egy másik cikk témája lehetne. Maradjunk a kirándulásoknál, amelyeket szívből ajánlok mindenkinek! Van valami ebben a szabolcsi, szatmári, beregi tájban, az emberekben, amiért érdemes idejönni. Jőmagam biztos, hogy visszatérek még.

Várhegyi Ferenc

Magyar katonai temető a Kárpátokban

Amiről egy megfakult fénykép mesél...

Hasenfratz János bácsi nemrégiben egy megfakult, sötét tónusú fényképet adott a kezembe. A képen katonának állnak – köztük ő is –, egy temető kapujában, valahol a Kárpátok erdeiben. Komor a kép, rövid, de tiszteletet keltő a magyarázat, amit hozzá fűzött, s amit most halottak napjához közeledvén ideidézek.

Hasenfratz János 1940-ben vonult be katonának. Egy hegyi tüzér alakulathoz került a Kárpátokba, egy Rahó nevű Tisza-menti városkába, ami ma Ukrajnához tartozik. A laktanyájuk a településtől 3-4 kilométerre volt, az erdőben. Innen vonultak ki nap mint nap a hegyekbe gyakorlatozni. Egy alkalommal véletlenül rábukkantak egy első világháborús magyar katonai temetőre. A sírokat szinte teljesen benőtte a növényzet, a kerítés dűledezett.

A gyakorlatot rögtön felfüggesztették, és három nap alatt becsülettel helyrehozták a sírkertet.

Bizonyára sokan gondoltak közülük akkor arra: ha egykoron elesnek a hazáért, lesznek majd, akik az ő sírjaikat is

gondozni fogják. S valóban később sokakat elragadott a halál a második világháború frontjain.

Sok-sok év telt el a Csodás-völgybeli gyakorlat óta. Vajon mi lett a régi temetővel? Gondozza-e valaki a sírokat, vagy ismét benőtte a rengeteg? Vannak-e magyarok még

azon a tájon, akik emléküket enyészni nem hagyják?

Kérdések, amikre talán senki sem tudja a választ.

Az első világháborúban elpusztult Gyóni Géza szavait küldjük hát a Csodás-völgybe megtisztelni a rég elporladt hősök emlékét:

„Boldog, ki itt jársz,
teéretted is / Megszenvedett,
ki lent nyugszik, a holt; / Véres
harcok verték fel a hírt,
/ De csak a béke katonája volt.”

Utóirat: Érdeklődésünkre a Honvédelmi Minisztérium Hadisírgon-

dozó Irodájától azt az információt kaptuk, hogy Oroszország után Ukrajnában is megkezdődött a magyar katonai temetők feltárása és helyrehozatala. Eddig három temetőt állítottak helyre: az ungvárit, az ökörmezőit és a vorochtaít.

F. A.

Tuti néni történetei

Vízbetörés

A bányairoda titkárságának ajtaja hosszú, keskeny, sötét folyosóról nyílt. Ahogyan az ilyen kis titkárságoknál szokás, ez a helyiség a tulajdonképpeni előszoba, innen lehet bejárni jobbra az igazgatói, balra a főmérnöki irodába.

Írógépem szakadatlan kopácsolása egy pillanatra elhallgatott, amikor Miklós bácsi kijött a főmérnöktől. Ő dolgozott másodmagával azon a munkahelyen, ahol meghatározott időre lyukasztani akartak egy külszíni vágatra, amit Nagykovácsiból hajtottak lefelé. Ez volt a terv, összekötni a Pilisszentiván-altárói bejáratot a nagykovácsi külszínnel.

Előttem ismeretlen labirintus volt a hegy belseje, melyben különböző szinteken folyt a bányaművelés, de a külszíni népesvonaton rendszeresen együtt utaztam a bányászokkal a tárói irodáig. A bánya belsejéről a műszaki leírások, s az általam gépelt telepítések alapján volt némi elképzelésem.

Ez a vidék szűkebb hazám. Én is a pilisvörösvári Bányatelepen születtem és ott is nőttem fel. Gyermekkoromban a pilisi hegyláncolat minden csúcsát és minden erdejét bejártam a többi bányászgyerekkel. Egy levegőt szívtunk; a Lipót-akna örökké füstölő meddőhányója felől a telep fölé ereszkedő gázos sifer-szagot. A régi bányatelep poros kis utcáin együtt keveredett lábunk nyoma a gesztenyefák alatt, még a késő esti órákban is, amikor „hunyót” játszottunk, vagy „adj király katonát!”

Miklós bácsi az idő tájt, mikor ez az eset történt, naponta bejárt a főmérnökhöz, megbeszélte az előrehaladást s a rályukasztás további terveit. Ilyenkor mindig volt hozzám is egy-két kedves, tréfás szava.

Aznap, hogy kijött a főmérnöktől, a kijáratú ajtó kilincsét fogva visszamosolygott rám. Nyár volt, meleg volt, tikkasztó hőség. Élire vasalt fehér vászonnadrágban, lyukacsos kihajtott nyakú fehér ingben, aranyfogait kivilantva válaszolt, amikor – tudja Isten, miért – önkéntelenül azt kérdeztem tőle:

– Miklós bácsi nem fél?

– Á, ilyen öreg róka, mint én vagyok? Nincs mitől félnék! Pár nap és rályukasztunk! Na, megyek is haza átöltözni, mert délutános vagyok, sietnem kell, hogy elérjem a népest. Jó szerencsét!

– Jó szerencsét, Miklós bácsi...

Nem fél... Nem fél... Kopogta fülembé az írógép visszhangja... De mitől is félne? Bennük talán már nincs szorongás, megszokták. Az is mindegy, milyen műszakba járnak, délelőtt, vagy délután? A bányában mindig éjszaka van.

A bányászok három műszakban jártak dolgozni. Műszakváltás előtt a bánya kürtjei mindig kétszer „fújtak”. Az első volt a jel arra, hogy mikor kell otthonról elindulni, a második, amikor a beszállás kezdődik, pontosan, precízen, fegyelmezetten.

Ezen a napon történt, a délutáni műszak első felében, még világos volt, amikor riadójelzést adott a bánya. Végtelennek tűnt az idő, amíg a riadót fújták. A riadójelzés a bányamentőknek szel;

– Baj van... siessetek... segítsetek...

– Baj van... siessetek... segítsetek...

Nem tudtuk, hogy mi történt, csak azt, hogy nagy baj van, halálos veszedelem. A bánya kürtje állandóan, szaggatottan jelzett. A levegőt betöltötte a szüntelenül bűgő segélykiáltás...

– Baj van... siessetek... segítsetek...

E mozgósító parañcsszóra megindult az egész külszíni vidék, mind a három falu. Azok is, akiknek a hozzátartozói éppen műszakon voltak és azok a bányászok is, akik otthon voltak. A bányászok, családtagok, gyerekek, öregek rohanva Pilisvörösvárról, Pilisszentivánról, Nagykovácsiból a táró irányába, futott a nép lélekszakadva fel a hegyoldalba. Mi történt? Jaj! Mi történt?

Az altárhoz érve elnémulva, döbbenet állt meg a bányamentők alkotta kordon mögött. A táró bejáratán ömlött, zuhogott kifelé a víz, olyan szélességben, amilyen a tárói bejárat torka. Zuhogott sárosan, zagyosan, tört fötéfákat, gerendákat, csilléket hömpölyögtetve. Sirás és jajveszékelés szakadt fel a torkokból.

– Mi van a bent rekedtekkel?

– Mi van a bányászokkal?

– Elzárta a víz a kijáratot!

– Ha leáll a légáram?

– Ha összedönti a víz az alámosott ácsolatokat?

A sok szívószerítő kérdésre nem volt felelet. A zúgó, jajveszékelő tömeggel szemben némán sötétlett a hegyoldal, ott vannak bent, a hegy mélyében az emberek, a délutánosok, a víz pedig zuhog, ömlik a táró torkán kifelé, mint kegyetlen, halált hozó zuhatag, amely áthatolhatatlan, ahol bemenni, a bányászokat megközelíteni nem lehet, amíg a hegy, a nagykovácsi hegy a gyomrában összegyűlt összes vizet ki nem okáda.

Várni kellett... várni. Mindenki érezte, tudta, életüket olt ki ez a várakozás...

A táró szája felett a fenyők, mint néma sorfal, sötét, szigorú rendben álltak, a velük szemben a bányamentők csapata, sötét, szigorú rendben sorakoztak, bevetésre várva, fegyelmezetten, elszántan.

Az irodában másnap reggel kezdték a jegyzőkönyvet diktálni.

Másnap reggel már köztudottá váltak az események. Reggel hatkor kezdődött a kihallgatás és éjjel kettőig tartott. Rögzíteni kellett a tényeket a szakértők, a műszakiai s bányabeli munkahelyekről kiszállók elmondása alapján. Éjfél utánra fáradt, kimerült agyamban összeállt a kép.

Az X. vágaton vízbetörés keletkezett. Oly nagymennyiségű víz zuhogott alá, hogy teljesen elzárt egy bányarészt a kivezető vágatoktól. A mentés a már víztelen területen is nehéz volt a csúszós iszapban, felszakadt sínek, elsodort csillék, talpfák, kilazult fötéfák kupacokba sodort ácsolatok, szén és meddő, zagy és vízsompok között.

A katasztrófa bekövetkeztekor az egyik szinten bent rekedt 34 bányász. Mártai Józsa szaladt fel innét – élete kockázatásával, akadályokon és zuhogó víztömegekben keresztül-gázolva – a Miklós bácsi vágatába, figyelmeztetni őt és társát, hogy azonnal jöjjenek le, mert betört a víz. Az otthagytott társai kiutat keresve elmenekültek egy olyan szintre, ahol eddig még nem volt széntermelés, de az iszapoló csövek már be voltak építve. S ez volt a szerencsésük. Mert bár az ő útjukat is elzárta a víz és szabályosan berekesztette őket iszappal és törmelékekkel, de felnyitották a már beépített csövet s ezen keresztül jött kintről a levegő. Az életet adó levegő.

A másik munkahelyen, Miklós bácsiéknál a víz egyre emelkedett.

A kihallgatás folyt.

A szemtanúk beszéltek.

A bányamentők fáradhatatlanul kutattak az eltűntek után.

Írógépem szünet nélkül kopogott.

Már dél volt, már délután, a gyerekeim otthon lesik az ajtót, várnak...

Már este van, vacsorát kéne adni...

Később már csak arra gondoltam; most már nem kell másra gondolni, csak az események hibátlan rögzítésére. A gyerekeim biztosan alszanak már.

Diktáltak és írtam. Közben lelki szeimeim előtt Józst láttam, ahogy felkapja a lámpát és ordítva rohan Miklós bácsiékhöz; menekülni! Menekülni! Fölrohant, vitte a hírt, de visszajönni már nem tudott. Egy közeli munkahelyről még két bányász futott oda, így ötven voltak már a Miklós bácsi vágatában. Öten voltak foglyok, a víz egyre zuhogott, zuhogott. S ez a halált hozó bányavíz nem elégedett meg azzal, hogy hömpölyögve elöntötte az alsó vágatokat, hanem emelkedett, egyre feljebb.

Ők ötven tudták már, mi vár rájuk, mert onnét nem volt kiút.

A víz egyre csak nőtt.

Már a derekukig ért. Kis kört alkotva egymásnak szemben álltak és egymás vállát átölelve összekapaszkodtak a sötétben. A lámpáik már régen elaludtak, fejük felett a légüres tér egyre fogyott, a víz egyre nőtt. Arcukat feléle emelték s talán reménykedtek. Talán az utolsó percig reménykedtek, hogy történik valami csoda, hogy hirtelen kiutat talál a zuhogó víz és levonul, hogy ők nem fognak megfuladni, mint a lyukba szorult patkányok, tartották, ölelték egymást, amíg erejük bírta, lélegeztek, amíg a víz össze nem csapott a fejük felett.

A jegyzőkönyvben ez nem így volt leírva, mert a jegyzőkönyv csak a tényeket rögzítette szárazon, hivatalosan, hogy „elindult futva

Tuti néni történetei

Tuti néni – Hoffer Károlyné született Dobozy Erzsébetet – a nagymamája nevezte el kedveskedő szóval Tutinak. Ismerősei, barátai azóta is így szólítják. A 80 éves idős asszony hosszú élete során sok mindent átélt, tapasztalt. E gazdag életpasztalet egy részével minket is megajándékoz most induló sorozatunkban, hol az általa írt – s eddig az íróasztala fiókjában porosodó – versek, novellák, riportok, hol a vele készült interjúk által.

Első történetünk egy riport, amit Tuti néni – aki húsz éven át dolgozott a szentiváni bánya irodájában – az ötven évvel ezelőtti tragikus vízbetörésről vetett papírra néhány évvel az események után.

A megdöbbentően életszerű és az eseményeket drámai hitelességgel bemutató írással tisztelünk minden szerencsétlenül járt pilisi bányász emléke előtt.

Mártai József vágár az Y. vágatba és közölte a vészhiért". Bányamentő volt és kötelességének érezte értesíteni őket, menteni, ha még az élete árán is.

S a kihallgatások órái alatt, míg szaporán kopogott az írógép, időnként újra meg újra felrémlett előttem Jósza alakja. Szépszáll fiatalember, fekete a haja, fekete a szeme, mint a fekete gyémánt. Szív alakú sápadt arca volt. Mikor néhány éve egy operettben együtt játszottunk, mint műkedvelők, ő volt a legbetyárabb betyár. Én voltam a fogadósné. Egyik jelenetnél, mikor a primadonna a betyár karjaiba ájult, mint egy pelyhet, úgy vitte ki, nagyokat kurjantva. Ezt a jelenetet mindig visszatapsolták. S ő újra bedobban a színpadra, kackiásan, fekete szemei villogtak... most ez volt az utolsó jelenete. Ez volt az utolsó nekifutás. A víz, mint sötét függöny csapott össze mögötte. Örökre.

A jegyzőkönyvet hajnali kettőkor ideiglenesen bezártuk.

A felnyitott iszapoló csövek mellett kuporgó bányászok kopogtatással életjelt adtak. Három szakaszosan jelezték; két hosszú, három rövid, két hosszú, három rövid, ami azt jelentette: „Élünk, itt vagyunk”. Élünk, itt vagyunk...

Holnap folytatjuk a jegyzőkönyvet, mondták a kivizsgálást folytató hatósági személyek. Tessék az iratokat elzárni, tessék hazamenni, lefeküdni, pihenni. Majd holnap folytatjuk a jegyzőkönyvet. Vagyis nem holnap, hanem még ma. Mert már hajnali két óra volt és dél előtt 8-kor ismét kopogni fog a gépem; „...Jegyzőkönyv... folytatólagosan felvéve, stb., stb...”

Egy bányamentő kísért haza. Némán mentünk hazáig, szóltanul. A kapuban kezét nyújtott. Jó szerencsét!

Hullafáradtan, ruhástól dőltem az ágyra. Ujjaim és csuklóim zsibbadtak. Az elalvás pillanataiban szinte hallottam, hogy csavarodnak, recsegnek, dőlnek a főtefák és láttam Józst rohanni, kezében a lámpával.

A vízbetörés következtében emberi sorsok kétféleképpen alakultak, akiket kimentettek, akik bent rekedtek.

Akiket kimentettek:

A sötét vágatban kuporogtak három napig. Lámpáikat eloltották, hogy ne fogyasszon oxigént. Felváltva kopogtatták a csövön a jeleket: két hosszú, három rövid. Két hosszú, három rövid... A csövön keresztül már másnap csokoládét, vizet, konyakot, kekszet eresztettek le a nagykovácsi külszínről, hogy élelemhez jussanak, amíg kimentik őket. A mérnökség dolgozói, s a környék összes bányamentői éjjelnappal szünet nélkül dolgoztak. Harmadnapra sikerült a rályukasztás.

Három nap múlva éppen a délutáni órákban, amikor a katasztrófa történt, az idő tájt tudta megközelíteni őket a bányamentők csapata. A nagykovácsi új vágat szája előtt már ott sorakoztak a mentőautók, az orvosok és az emberek, tömegek, tömegek...

Sápadtan jöttek. Lassan, támolyogva. De a saját lábukon. Volt, akit úgy vezettek, de jött, roskadozva. A szemüket behunyták, amikor felértek, mert nem bírták elviselni a nappali fényt. Egy nő is volt köztük, egy csillás,

a König Mancsi. Amikor kiért, össze-vissza kezdett csapkodni a kezeivel, mint a cséphadáró és hangosan kacagott, felváltva sirt és nevette, sirt és nevetett, nyugtató injekciót adtak neki, befektették az egyik mentőkocsiba. Olyan vitézül viselkedett, mondták a társai, míg lent volt a föld alatt, nem sirt, nem is panaszkodott, várt fegyelmezetten, türelmesen, mint a többi bányász.

Egy embert hoztak csak hordágyon, aki halva volt. Szívbenulás ölte meg. A többi lábbon jött, a saját lábán, egészen a mentőautóig...

Akik bent rekedtek:

Öten voltak, akik megfulladtak, Miklós bácsi és társai. Ezt a munkahelyet csak az ötödik napon tudták megközelíteni.

A „Rajk László” Jóreménység altáró ünnepélyes átadása. Az ünnepségen Rajk László is részt vett. 1954-ben a csillék helyett víz zúdult ki a bejáraton...

A bánya vezetőse önkéntes jelentkezést kért, aki vállalja a holttestek felkutatását és kihozását.

Kaposvári Gyula bácsi vállalta. Felvigyázó volt, úgy mondták „forhájér”. És bányamentő. Bányában megöregedett, nyugdíj előtt álló, tapasztalt, erős lelkű öreg bányász. De szüksége volt néhány deci rumra, hogy a feladatot végre tudja hajtani.

A feladat végrehajtását éjszaka bonyolították. Gyula bácsi egyszerű szavakkal mesélte el, hogy történt, még a jegyzőkönyvezés előtti percekben. Nekem úgy mondta el, ahogyan átélte.

„Miklós volt a legfölül. Tehát ő élt legtovább. Pedig ő volt a legidősebb. Az egyik főtefán fent a magasban még ráírta a napot, az órát, a percert és húzott egy keresztjelet odáig, ameddig a víz ért. Egymásra borulva fektüdtek, össze voltak kapaszkodva. Igen nehéz volt egymásról leválasztani őket. Ezt Gyula bácsi elvégezte, egyenként, pokrócba rakva ő vitte ki őket a legközelebbi vágatig. Azt mondta: Mikor a Miklóst, a vállamra fektettem, a karja lecsúszott, úgy megsuhintott. Miklós kám, ne vacakolj! Mindjárt kiviszlek! Tudtam, hogy ő az, mert megismertem a sok arany fogáról.”

Kortyolt a rumból.

„A testek már felismerhetetlenek voltak. Fel voltak puffadva, a ruha rájuk dagadt. Volt, akit a hajjáról ismertek fel, volt, akit a derékszárjáról.”

Gyula bácsi végig ott volt az azonosításnál.

A jegyzőkönyv lezárta az ötödik napon. Gyula bácsi aláírta, mind az öt példányt. Elnehezedett, durva, nagy keze nehézkesen nagy betűkkel írta; Kaposvári Gyula... Mikor kiment az ajtón, még visszanézett. Akkor látszott nagyon az arcán, hogy törődött, elfáradt, megöregedett, lehajtotta a fejét, úgy mondta csendesen: „Na, jó szerencsét!”. És kiment.

Az újonnan hajtott vágatrész, a rályukasztás helye úgy került a térképre: „felhagyott vágatrész”.

Nagykovácsiban, a Zsíros-hegy és Nagy-

szénás nyergében, bokrokkal, fákkal, tüskével sűrűn benőve megvan a lehajtott vágat betömedékelt, bedeszakázott nyílása. Fű és gaz nőtte be, olyan sűrűn, hogy az arra járók semmit se látnak belőle.

A víz lefolyt.

A bányát már régen bezárták.

Jósza is nagypapa lenne már, ha élne.

De nem él. Meghalt fiatalon.

A sírjánál hősként búcsúztatták. Azt mondták, hős volt. Hős bányász.

Jósza nem tudta, hogy ő egy hős. A bányában dolgozott úgy, mint az apja, a nagyapja, s ki tudja, még hány elődje. Bajbajutott társain segíteni akart, hiszen ő életben maradt volna, ha nem fut a Miklós bácsi munkahelyére, közölni a veszélyt. De ő segíteni akart, először segíteni, csak segíteni, nem magát menteni. Úgy diktálta az egyszerű becsületos fiatal szíve. Azt tette, amit tennie kellett...

/:tuti:/

Köszönet Klinger Jánosnak a riportához mellékelt fotóért. Ez a felvétel is szerepelni fog a pilisi bányászatról szóló, hamarosan megjelenő könyvben.

– a szerk.

Egy ősi táncról

Ha az elmúlt évtizedeket megnézzük, kiderül, hogy a nők sportja egyre nagyobb szerepet kap a gazdaságilag fejlett országokban. Ezt a – kétségkívül helyes – tendenciát, az Európai Unió és az Európa Parlament is kiemelten fontosnak tartja, és deklarációikban ezt több ízben is kinyilvánították. Megkerülhetetlen tehát, hogy Magyarországon is egyre komolyabban vegyük a nők sportját. A gazdaság fejlődésével remélhetőleg nálunk is egyre többen engedhetik meg maguknak a rendszeres sportolást, és bízhatunk abban is, hogy az ehhez szükséges szemléleti változás is lassan teret nyer.

Kedvcsinálónak most egy olyan mozgásformáról és egyben táncművészetről írunk, amely valószínűleg sok hölgy érdeklődését felkeltheti. Ezt az ősi művészetet, a hastáncot Pilis-vörösvárott ma két helyen, a Művelődési Házban és a Herkules Fitness Clubban is oktatják. Elsőként ez utóbbi helyen szerzett tapasztalatainkat osztjuk meg az olvasóval, majd pedig tisztázzuk, hogy valójában mi is a hastánc. Mert a legtöbb embernek valószínűleg téves elképzelései vannak erről a művészeti ágról.

Hétköznapi este, a Fitness Clubban. Csinos, fiatal lány a váróban, ő Kupovics Barbara az oktató, akit hamarosan lelkes hölgyek vesznek körül. Rövid beszélgetésünk során kiderül, hogy Kupovics Barbara szakvizsgával rendelkező táncos, aki amellett, hogy már három éve tanít, itthon és külföldön is sokszor fellépett már. Szerepelt Görögországban, Tunéziában, Egyiptomban, és Ausztráliában is.

– Itthon Vitális Annától és Tiától tanultam, ők idehaza a leghíresebb táncosok – mondja. – De tanultam külföldön is, és ez a mai napig is tart, mert állandóan fejlődni kell. A hastánc egy több ezer éves táncművészet, amely folyamatosan megújul. Több nagy stílusra bonthatjuk, az egyiptomi, a török és a libanoni ágakra, de ezen kívül is több változata ismeretes. Az egyiptomi tradicionális, a török modern, vidám, show jellegű, a libanoni pedig teljes egészében a látványra épít. Mi, magyarok elsősorban a nőiességet, a kecsességet vettük át a keleti mítoszról, bár kétségtelen, hogy nálunk is terjednek az elsősorban a látványra épített produkciók.

– Mit ad ez a tánc a művelőinek?

– Visszaadja a nőiességet. Segít, hogy szembenézzünk önmagunkkal, megtanít közönség előtt fellépni. Majdnem minden izomcsoportunkat megmozgatja, tehát fizikailag is nagyon hatásos mozgásforma. Egy idő után egyébként már nem is annyira fizikailag, inkább mentálisan nehéz a mozgás. Ez a tánc tehát segít a koncentráció képesség fejlesztésében is.

Nos, a látottak alapján elmondhatom, hogy az idejéről lányok-asszonyok nagyon igyekeznek. Szeretnék, hogy a tánc segítségével még jobban kiteljesedjen a nőiességük. Mert Kupovics Barbarához hasonlóan ők is ezt tartják a legfontosabbnak.

Engem azért valami nem hagyott nyugton. Úgy gondoltam, hogy kell itt még lenni valamilyen titoknak, fontos dolognak. Kérdésemre azonban, hogy ebben a táncban nem rejlik-e ősi, energetikai munka és tudás is, nem kaptam igazi feleletet. De szerencsére az egyik táncos később felhívta a figyelmemet egy könyvre. Így hát Tazz Richards: Hastánc című kötetének a segítségével mégiscsak a nyomába eredhettem a titoknak. Íme, a kutatás kivonatossága végreménye.

A „hastánc” szó, csak néhány országban használatos kifejezés, származási helyükön különböző

nevei vannak. Ez a szó néhány helyen megosztja a közvéleményt, mert vannak, akik úgy gondolják, hogy ez sértő hangulatú szó. Mások viszont úgy tartják, hogy a közel-keleti „beledi” szóból ered, amelynek a jelentése „haza, hazám”. Egyes nézetek szerint a has az erő és a teremtés forrása. A francia „Danse du ventre”, azaz a „gyomor tánc” kifejezés is talán ezt szimbolizálja.

Kupovics Barbara

A hastánc valószínűleg a világ legrégebbi ismert és feljegyzett táncformáiból alakult ki, és így nyilván szorosan kötődik a teremtésmítoszokhoz, a felsőbb erőkkel való kapcsolathoz. A régészeti feltárások során az ókori Egyiptomban és a suméroknál is találtak táncosokat ábrázoló tárgyakat. Ugyanez mondható el Görögországról is. A táncoknak mindig is nagyon fontos szerepük volt az emberiség történelmében. Gondolatokat, érzelmeket, történeteket fejeztek és fejeznek ki vele. De a tánc imitálta a termés elvetését, betakarítását is, segítette az áldást, a gyógyulást, felkészítette a nászszüzekre és a szülésre is. A tánc emellett világi szórakozást is jelentett és jelent. Ugyanakkor a vallásban is szerepet kapott. Az ókori Indiában a devadásik voltak a templomi táncosok, de valószínűsíthető, hogy másutt is voltak ilyenek. Az iszlám vallás például a „zar” nevű, a gonosz kiűzését szolgáló, gyógyító szertartási táncot tiltja, a „hadra” nevű, ugyancsak ezt a célt szolgáló tánc viszont engedi. A tánc nem idegen a kereszténységtől sem. A lutheri és epizkopális felekezeteknél ismeretes egy liturgiai tánc, amelyet az oltár előtt táncolnak.

A XI. században India északi részéből indultak el azok a vándorló cigányok, akik útjuk során az ősi táncokat megismertették a világgal, de ugyanakkor ők is felhasználták más népek táncait. A táncok tehát hatottak egymásra, ugyanúgy, ahogy manapság is. Spanyolországban például a 700 éves mór uralom alatt egy „zambra mora” nevű tánc terjedt el (a felsőtest és a csípő erőteljes mozgása jellemezte),

ebből alakult ki később a flamenco. A nagyvilág valószínűleg az 1800-as évek végén, a chicagói világiállításon találkozott először a mesés kelet táncival. (Bár az is tény, hogy már Napóleon is hozott hastáncosokat a katonák szórakoztatására.) Később, az 1940-es, 50-es években egyre több európai utazó is megismerte ezeket.

Ekkoriban Kairó volt a közel-keleti szórakoztatás kulturális központja, sokan csak azért utaztak oda, hogy a varázslatosnak, erotikusnak hitt táncokkal és táncosnőkkel találkozzanak. Közülük azonban nagyon sokan csalódtak. Kiderült, hogy álmaikkal ellentétben nem minden hastáncosnő gyönyörű, erotikus démon, akinek az a dolga, hogy az úri társaságot szórakoztassa. Nem is lehetett, mert a hastánc a nép tánc volt, mindenki, még férfiak is táncolták, nem csak a szépséges kiváltságosok. Ezzel együtt a hastánc egyre elfogadottabbá vált, legkiváltságos művelői pedig nemcsak nagy művészek, szépek is voltak. Ezek a táncok meghódították Európát is, a hívös Finnországban például legalább 20 ezer táncost tartanak nyilván.

De térjünk vissza az ókori Egyiptomba! Hagyományaik szerint az istenek, például Ozirisz és Hathor is táncoltak. Így nem csoda, hogy az egyiptomi papoknak is voltak táncuk. Szertartásaik során a csillagok táncában egyfajta körtáncot jártak, a bolygók mozgásának megfelelően. Egyes vélemények szerint ebből alakult ki a ma is ismeretes körtáncok.

Legalább ilyen érdekes, a marokkói berber törzsek által ma is táncolt „guadra”. (A guadra jelenti a női táncost, a táncot, és azt a dobort is, amelyet egy főzőedényből készítettek a zenéhez.) Ezt a táncot éjszaka, tűz mellett, holdfény alatt táncolják. A dobon a szívdobbanás ütemére játszanak a zenészek. A tánc célja az, hogy a jelenlévőket jó energiával, békével és spirituális szeretettel töltsék fel. Mindezek a táncoló guadra lelkéből áradnak ki és a kezein keresztül sugározza szét ezeket az energiákat. A guadra fátlyat visel, amely eltakarja a fejét, a vállát és a mellkasát. A fátlyol a sötétséget, az ismeretlent, a tudás hiányát jelzi.

Tánc közben a guadra a kezével megpróbálja kitűzni alóla a fényre, és amikor úgy érzi, eljött a pillanat, kezei kinyúlnak. Először a négy égtáj felé tiszteleg, majd a négy elemet, a földet, a tüzet, a vizet és a szelet köszönti. Megérinti a hasát, a szívét, a fejét, és áldást oszt a rajta keresztül átáramló energiákból. Majd az egyre jobban gyorsuló tánc során felfedi az arcát is. Ha a keze ekkor előrelel, akkor a jövőbe, ha hátra, akkor a múltba oszt áldást. Ha oldalra lendíti a kezét, akkor pedig a jelenbe. Ha a feje fölé nyúlik, a nap felé, ha lefelé, akkor a föld felé sugároz energiát. Ha egyik oldalról a másikra lendíti a kezét, akkor pedig a szeleknek és a vizeknek ad áldást. Mindenütt áramlanak az energiák, és mindenki feltöltődik ezektől.

Nos, ebből is látszik, hogy a hastánc, ha magas színvonalon művelik, jóval több lehet, mint egy kellemes testmozgás. Több lehet annál, hogy a hölgyek nőiessége kiteljesedik tőle, több lehet annál, hogy az emberek élvezik a magas színvonalú előadásokat. A hastánc egészségvédő, energiával feltöltő, gyógyító tánc is lehet, és mint ilyen, a magasabb szférákkal való kapcsolat egyik eszköze. És bár már a köztes célokért is érdemes kipróbálni, alighanem ez utóbbi az, amiért igazán érdemes művelni. Kitartást, és sok sikert kívánok hozzá.

Várhegyi Ferenc

Akik a téma bővebben is érdekel, az interneten a hastanclap.hu oldalon is kedvére böngészhet az információk között. Tazz Richards: Hastánc című könyvét pedig a városi könyvtárban is megtalálják. Ha pedig a gyakorlatban is szeretnék kipróbálni, a haladók kezd és csütörtök esténként 20 órától mehetnek. Kezdőknek pedig, november 5-én, este 20 órától indul a tanfolyam a Herkules Fitness Clubban. (A szerk.)

Dopping és valami más

Nagy kár, hogy az athéni olimpián első-sorban a doppingüggyek miatt kerültek reflektorfénybe a magyar sportolók. Nagy kár, hogy a magyar sportvezetők rosszul vizsgáltak az esetek kommunikálásában. És nagy kár, hogy nem tették meg mindent a botrányok elkerülése érdekében.

A doppinggal kapcsolatban számos cikk jelent meg a közelmúltban, sok rádió- és tévé-műsor foglalkozott a témával. Akik ez érdekelt, mostanáig már bőséges ismeretanyagot szerezhetett róla. Joggal gondolhatnánk, hogy ennyi idő alatt már mindazt elmondták a doppingolásról, amit tudni érdemes. De sajnos nem ez az igazság. Vannak olyan szempontok is, amelyekről még senki sem szólt. A cikk második részében abban a reményben ejtek szót ezekről, hogy az alábbiak talán elgondolkodtatnak néhány olvasót arról, hogy mennyire bonyolult a világ. És hogy milyen sokszor csak felületes információk alapján alkothatunk véleményt fontos dolgokról. Nemcsak doppingüggyekben.

De maradjunk a sportnál! Valószínűleg kevesen tudják, hogy már az ókori görög olimpiákon sem csak nemes lelkű, feddhetetlen ifjak küzdöttek a győzelemért. Kertész István, a TF sporttörténész tanára szerint már akkor is akadtak versenyzők, akik tiltott teljesítményfokozó szerekkel éltek. Sőt, volt bunda, korrupció és egyéb csalási kísérletek. Egy bajnok ugyanis hírnevet, élete végéig tartó jólétet és dicsőséget szerezhetett. Jó, ha tudjuk, hogy a sport már akkor is politikailag kényes terület volt. Hiszen az ún. olimpiai béke ragyogó alkalmat kínált, hogy a háborús csaták szünetében a diplomáciai ütközeteket vívják meg a szembenálló felek. (Persze nem mindig volt botrány, nem kellett mindig politizálni sem, de tagadhatatlan, hogy ez is a játékok része volt.)

Pierre de Coubertin bárónak, az újkori olimpiai mozgalom atyjának az volt az álma, hogy a sport legyen a béke, és az emberek közötti barátság megnyilvánulásának az eszköze. A sport a mai napig képes is eleget tenni ennek a feladatának. Ugyanakkor az egyre erősödő gazdasági és politikai érdekek miatt a küzdelmek sokszor átlépik a sportszerűség határait. Az eredmények javulásában nemcsak az edzőmódszerek, hanem a gyógyszeripar és az orvostudomány fejlődésének is nagy szerepe van. Ma már köztudott, hogy létezett, és alapos a gyanú, hogy ma is létezik államilag irányított doppingolás. Az előbbire az egykori NDK a klasszikus példa, amely agyondoppingolt sportolók sokaságát küldte a világversenyekre. És akik közül ma sokan súlyos egészségügyi problémákkal küzdenek. Mostanában pedig sokan nem értik, mitől ilyen jók a kínai sportolók, a bolgár súlyemelő, az amerikai atléták stb.

A sportban az állandóan növekvő eredménykénységet teljesítményspirálnak nevezük. Sok egyesület, versenyző, sportvezető, edző, orvos érdeke, hogy legyenek eredmények, mert erre fizetnek. Erre (is) ad pénzt az állam, erre ad pénzt a szponzor. (Tisztelet a kivételnek.) Ezért a színpalak mögött kíméletlen

gazdasági és politikai harc is zajlik. A pénzért folytatott csatának ékes bizonyítéka az, ami ma a profi kerékpáros versenyeken zajlik. Az elmúlt évtizedekben bekövetkezett 18 haláleset sem volt elég ahhoz, hogy megtisztuljon a sportág. Az óriási nyomás miatt egyre több egykori vagy aktív kerekess vallja be, hogy doppingolt. De hiába a tragédiák sora, a beismerő nyilatkozatok egyre nagyobb száma, a

legtöbbször még most is megszegik a szabályokat. EPO, vérdopping és még számtalan egyéb módszer ismeretes, amellyel be lehet csapni a világot. Ma már egyre többen beszélnek arról, hogy a géndopping is feltűnhet, ha ugyan fel nem tűnt már Sydneyben vagy Athénban.

A mai sportélet egyik legsúlyosabb problémája tehát valóban a dopping. A másik pedig a legális, vagy illegális szerencsejátékokon, fogadásokon, illetve csalásokkal, bundázással megszerezhető óriási pénzüsszegek csábítása. Kolumbiában néhány évvel ezelőtt agyonlőtték az egyik válogatott labdarúgót, Andrés Escobart. Escobar az 1994-es világbajnokságon az Egyesült Államok elleni találkozón öngölt rúgott. A kolumbiaiak kiestek, a házigazdák továbbjutottak. A közvélemény a mai napig úgy tudja, hogy elvakult szurkolók végeztek a játékoskal, mert nem tudták neki megbocsátani a vereséget. Ugyanakkor a mai napig sokan mondogatják, hogy valaki, vagy valaki, óriási pénzt veszítettek egy fogadáson emiatt... Ehhez képest az olasz és magyar totóbotrányok vagy a máig lezáratlan Tippmix ügy, szinte gyerekjátéknak tűnnek. Pedig itt sem kis összegekről van szó.

A nemzetközi szintű versenysportot tehát sok veszély fenyegeti. Mégis, fel kell tételeznünk, hogy a sportolók többsége becsületesen, a fair play szellemében készül a versenyekre. Ne feledjük, hogy mindig is voltak kivételes tehetségek, akik a saját erejükből jutottak a csúcsra. Őket segíti, hogy a dopping visszaszorítására a nemzetközi sportmozgalom is komoly lépéseket tett. Ma már mindenütt rendszeres végeznek szűrőpróbaszerű doppingellenőrzéseket. Mi a kötelessége tehát ebben a helyzetben a sportolóknak és a sportvezetőknek? A versenyzőknek tisztán kell dolgozniuk, a sportvezetőknek pedig biztosítaniuk kell

ehhez a feltételeket és ezzel párhuzamosan mindent meg kell tenniük a doppingolás visszaszorítása érdekében. És ha törik, ha szakad, mindent el kell követniük a versenyzők védelme érdekében.

Egy olimpián az országot képviselő sportoló hazájának legfontosabb képviselője. Emiatt olyan védelem jár neki, mint egy diplomatának. Személyes biztonságát, nyugodt pihenését garantálni kell. Étkezését felügyelni, folyamatos orvosi ellátását és jogi védelmét biztosítani kell. Nézzük meg, ebből a szempontból mi történt Athénban Fazekas Róberttel és Annus Adriánnal. A többi magyar versenyzőhöz hasonlóan ők is az olimpiai faluban laktak és több más nemzet sportolóihoz hasonlóan a közös konyháról étkeztek. A nagy hőség miatt az ő szobájukban is volt légkondicionáló berendezés.

Mindez egyébként teljesen elfogadott a nemzetközi olimpiai mozgalomban, a versenyzők egybehangzó véleménye szerint ez hozzátartozik a versenyek hangulatához. Mégsem minden ország él ezzel a lehetőséggel. Az Egyesült Államok versenyzői például ezúttal is elszeparált szállodában laktak. Külön szakácsok biztosították az étellemezésüket, FBI ügynökök a védelmüket. Hogy miért? Dr. Opál Sándor rendvédelmi szakértő szerint számtalan módja van annak, hogy egy versenyző ételbe vagy italába becsempésszenek valamit, amitől az illető vizeletmintája megváltozik. Szellőző, vagy légkondicionáló berendezésen keresztül olyan színtelen, szagtalan gázokat lehet bejuttatni a szoba légterébe, amelyek belélegezve szintén megváltoztatják a versenyző vizeletmintáját. Ha például Epstein-Baar vírussal megfertőznek valakit, néhány órán belül felborul a szervezet egyensúlya és elképesztő értékek jelennek meg a vizeletmintában. Mint ha nem is ugyanaz az ember szolgáltatva volna a mintát. A sportolókat (különösen az éremesélyes versenyzőket) tehát nagyon körültekintően kell óvni. Voltak országok, amelyek ezt meg is tették. A magyar csapat vezetői azonban vagy nem tudtak ezekről a rendvédelmi követelményekről, vagy nem gondoltak rá.

És amikor kipattant a botrány, kitért köztük a káosz is. Összevissza nyilatkoztak és az első napokban többen is elhatárolódtak a sportolóktól. Majd talán észre az itthoni nyomást - bekeményítették, és kétségbeesetten próbálták védeni Annusékat. Majd másfél hónap elteltével nyilvánosan bocsánatot kértek a világtól a magyarok állítólagos doppingolása miatt.

Hát ez minden, csak nem a versenyzők érdeke és jogi védelme. Ez kapkodás a javából. Holott, egyelőre még senki sem bizonyította be, hogy Fazekas Róbert és Annus Adrián doppingoltak. Egyelőre csak eljárási szabálytalanságokkal, illetve mintamanipulálással vádolják őket, amelyeket a NOB-nak és a WADA-nak nemzetközi bíróságon kell bebizonyítani. A magyar sportvezetők azonban ezzel a bocsánatkéréssel már előre ítéletet mondtak fölöttük. A bíróság ítélete előtt. Hát ez skandalum. Ha nem a saját két fülemmel hallom, nem hiszem el. Ez jogi nonszensz. Meg etikai is, mert ha nincs bizonyítékom, akkor hallgatok, ha meg van, arról nem hallgatok. Arról nem is beszélve, hogy a NOB és a WADA vádjai közül néhány elég gyenge lábon áll. Az Annusnál talált eltérő tesztoszteron szint például nem

bizonyít semmit. Fizikai erő kifejtés, vagy hús-étel fogyasztása esetén is változnak az értékek. Nem véletlenül mondta Dr. Kamuti Jenő, a NOB orvosi bizottságának a tagja, hogy ez nem bizonyít semmit. Vagy Dr. Bakanek György doppingszakértő, hogy a NOB-nak és a WADA-nak bravúrra lesz szüksége, hogy bizonyítsa a vádjait. Nézzük a másik oldalt! A WADA azt állítja, a magyarok manipulálták a vizeleteket. Csak éppen azt nem mondták meg meg másfél hónap elteltével, hogy hogyan. Pedig az ő laboratóriumukban az ő szakembereik végezték a vizsgálatokat. Ha ők nem láttak semmit, akkor a WADA öngólt rúgott, mert ez azt jelenti, hogy az emberei alkalmatlanok a feladatuk ellátására.

Ez utóbbit egyébként készségesen el is hiszem. Az olimpia után derült ki, hogy Tyler Hamiltonnak, a kerékpáros egyéni időfutam verseny amerikai olimpiai bajnokának az "A" mintája vérdoppingot mutatott ki. A "B" próba viszont már semmit, mert kiderült, hogy Hamilton lefagyasztott vérmintájából kihaltak a vörösvértestek, így a szükséges második vizsgálatot nem lehetett elvégezni. Az illetékesek hallgattak is erről, mint a sír, és ha Hamilton a néhány héttel későbbi spanyol versenyen nem bukik le, most sem tudnánk az esetről. Hamilton így megtarthatta az aranyérmét, és közben fennen bizonygatja az ártatlanságát. Dr. Arne Ljungqvist, a NOB orvosi bizottságának elnöke szerint a túlterhelt labor nem tudta tartani az előírásoknak megfelelő munkatempót. Dr. Kosztasz Georgakopoulosz a laboratórium vezetője szerint viszont ők nem hibáztak. Akkor meg mitől pusztultak ki a

vörösvértestek? Hát ennyit a mindennek felett álló doppingvizsgálatokról. És tudnék még sorolni régebbi és újabb keletű bakikat, amelyeket a doppingvizsgáló laboratóriumok követtek el az elmúlt években.

A NOB azt állítja, ha Annus aláveti magát a vérvizsgálatnak, tisztázhatta volna magát. Dr. Opál Sándor viszont azt mondja, hogy kriminológiai példák sokaságával tudja bizonyítani, hogy a vérvizsgálat sem elég megbízható módszer. Elmondása szerint sok olyan technológiát ismer, amelyekkel az embereknek a gén-térképét is lehet manipulálni.

Szóval egyik oldalról folyamatos tagadás-sal, a másik részről pedig meglehetősen bizonytalan vádakkal találjuk magunkat szemben. Középpont pedig a sokat hibázó magyar sportvezetők állnak. Akik tudtak az Annusékról írott névtelen levélről, de valószínűleg bíztak a versenyzők ártatlanságában. Ebben az esetben viszont a maximális rendvédelmi, egészségügyi és jogi védelmükről kellett volna gondoskodniuk, mert sejtették, hogy rászállnak a magyarokra. Ezt azonban elmulasztották, és emiatt ők maguk is kínos helyzetekbe kerültek. Nem csoda, hogy előzetes sportpolitikai stratégia híján doppingellenes küzdelemből, válságkezelésből, érdekvédelemből, sportdiplomáciából és kommunikációból is rosszul vizsgáztak.

Holott semmi új nincs a nap alatt. Ma is ugyanaz történik, mint pár ezer évvel ezelőtt. De hát úgy látszik, mi csak a saját kárunkon tanulunk. Mások meg közben jókat nevetnek rajtunk.

Várhegyi Ferenc

Hobby lovasok

Mindig öröm, ha arról írhatunk, hogy az emberek saját kedvtelésükből, önszervező módon sportolnak. Ezúttal néhány lelkes fiatalember kezdeményezéséről számolhatunk be, akik megszervezték az első vörösvári hobby lovasversenyt. A szervezők, dr. Krammer József, Hau Zoltán, Peller Gábor és Bogár Csaba évek óta lovagolnak, és hasonló rendezvényeken már többször is részt vettek. Így vetődött föl bennük az ötlet, miért ne tudnának ők is megszervezni egy ilyen versenyt? A gondolatot tett követte, és szeptember 26-án 30 lovas versengett egymással a vörösvári erdőben. Biatorbágyról, Monorról, Etyekről, Herceghalomról, Csákvárról is érkeztek indulók, akik remekül érezték magukat. Akadtak közülük olyanok, akik eddig jobbára csak sík vidéken lovagoltak, így számukra nagy élményt jelentettek a vörösvári dombok. Úde színfoltként western

lovasok is eljöttek Vörösvárra. A 7,5 km-es versenytáv valóban hobby lovasokhoz illett, hiszen a rangos távlovassal versenyek 60, 80, 100, sőt 120 km hosszúak is lehetnek. (A viadalt az Anivet Mezőgazdasági Bolt támogatta.)

Dr. Krammer József elmondta, hogy a jövőben szeretnék hagyományossá tenni a hobby lovasok számára kiírt versenyt. Terveik szerint díjugrató versennyel és militaryval (lovastusa) is bővítenék a programot. A szervezők örömmel vennék, ha a következő versenyen a mostaninál több vörösvári lovas venne részt. Szeretnék, ha ez az esemény elnyerné a város lakóinak a figyelmét. Az erdők adottak, a hangulat jó, a bográcsgulyás pedig finom. Ki tudna ellenállni ennyi csábításnak? A vendégek azt ígérték, jövőre is eljönnek. Most már a vörösvári lovasokon a sor.

Azt csak zárójelben jegyzem meg, hogy a lovaglás nagyon előkelő helyet foglal el a szabadidősportok között (is). Az ember és a ló kapcsolata a régmúlt időkre nyúlik vissza. Korábban talán idéztem már azt a lovas berkeken közismert mondást, mely szerint, aki a lovak történetét megírja, az megírja az emberiség történetét is. Mit jelent ma lovakkal foglalkozni? A mi világunkban elsősorban azt, hogy a ló segít közelebb kerülni a természethez, és megtanítja az embert, hogyan vállaljon felelősséget egy élőlényért. Egyre többen tudják, hogy a lovaglásnak testi-lelki gyógyító hatása is van. Sok érv szól tehát mellette. Pilisvörösvár és környéke egyébként ideális lehetőségeket kínál a lovaglásra. Érdemes volna minél több embernek kihasználni ezeket.

Várhegyi Ferenc

II. HARCMŰVÉSZETI BEMUTATÓ

a barátság jegyében

2004. november 13-án. 16 órai kezdettel

a Piliscsabai Mezőgazdasági és Erdészeti Szakképző Intézet sportcsarnokában (2081 Piliscsaba, József A. u. 2.)

SZERVEZŐ: Piliscsabai Fudóshin Karate Egyesület

RÉSZTVEVŐ HARCMŰVÉSZETI CSOPORTOK:

- Esztergomi Iaidó csoport
- Tűzmadár Egyesület Kung-fu csoportja, Pilisvörösvár
- Taekwon-dó, Hapkido csoport Pilisvörösvár
- Jiu-Jitsu Judó - Musashi Dojó
- A házigazda: Piliscsabai Fudóshin (Wado karate)

FELLÉPNEK MÉG A MŰSORBAN:

- Kiyó-Kito Taiko dobos csoport
- Iván Tünde - indiai tánc
- Hajnalcsillag hastánccsoport

BELEPŐ: 500 Ft, gyerekeknek. 250 Ft
A bevételt jótékony célokra fordítjuk!

Felhívjuk a vállalkozók figyelmét, hogy az előadás helyszínére még vásárolható reklámhelyek! Érdeklődni a 06-20-243 7587-es telefonszámon lehet.

Kiállítás

Tóth Éva – fiatal, pilisvörösvári festő – alig két éve kezdett el festeni, és máris sikerült élete első kiállítását megszerveznie. A kiállítás, melyet 2004. október 15. és 24. között lehetett a Kultúrházban megtekinteni, több mint harminc különböző témájú képet láthattak az érdeklődők.

Éva igen összetett személyiség, ez tükröződik képeiből is. Magát pragmatistának tartja, olyan embernek, aki önérejből éri el céljait, és állandó próbálkozásra képes.

– A Világ rengeteg gondolatot, témát, érzést közöl velem, melyeket nem lehet pontosan leírni, olyanok, melyeket érezni kell. Ha festek, nem érzem teljesen egyedül magam a gondolataimmal. Így elérhetem, hogy a kimondatlan dolgok, azaz a gondolatok is életre keljenek – vallja a festészeztől Tóth Éva. – A festészet segít elválasztani a fizikai valót a szellemi létől. Ha mentálisan megpróbálunk elválni a földi élettől, biztosak lehetünk, hogy nyitottabbak leszünk a környezetünkre. A festészet számomra álom, mert amikor lefekszünk aludni, és elkezdünk álmodni, akkor a fizikai testünk olyan állapotba kerül, amely, úgy mond előre engedni a test-lélek harcban a szellemünket. Az alkotás is ilyen érzés. Én azért élek, hogy fessek, képeimmel odaadom a szívemet a szíveknek.

Sax Ibolya

Helyreigazítás

Szeptemberi számunk 2. oldalán téves felirattal jelent meg az itt látható fénykép. Hoffer Károlyné hívta fel a figyelmünket arra, hogy a képen nem az egyik legényszállás látható, hanem az ún. tisztai kaszinó épülete. A tévedésért elnézést kérünk.

– a szerk.

Köszönet

A Napos Oldal Szociális Központ valamint az érintett szülők és hozzátartozók nevében ez úton fejezem ki köszönetemet a 2004. 10. 16-án megrendezésre került III. Zenésztalálkozó szervezőinek, a fellépő zenekaroknak

Szorongás és depresszió

Október 8-án került sor a Fidesz és a polgári körök rendezésében egy újabb előadásra. Közkívánatra egy országosan ismert orvost, Dr. Balla László pszichiátert hívtunk meg, ezúttal a Városi Könyvtárba.

A doktor úr előadásának témája a szorongás volt.

Megtudtuk, hogy jelenleg a világon több millió embert regisztrálnak, akinek hasonló betegsége van. A szorongás bizonyos helyzetekben normális jelenség, amely bárkivel előfordulhat (akár diákoknál egy vizsgára való felkészülésnél, vagy ha idegen, ismeretlen helyeken járunk, stb.). Az indok nélküli tartós félelem, viszolygás valamitől, az úgynevezett fóbiák a szorongásos betegségeknek okozói lehetnek. A pszichiáter elmondta, hogy milyen rögzös az út a szorongások kialakulásáig. Az ebben a betegségben szenvedő alany fokozatosan elszigetelődik előbb a családjától, majd barátaitól, távol tartja magát a társaságtól, általában sehohol senkivel nem érzi jól magát. A gyógyszerek szedése ugyan ideig óráig tompítja a tüneteket, de nem gyógyít, sőt egy idő után mélyíti a problémát. Így van ez az alkohollal is, mely pillanatnyi segítséget tud nyújtani a feszültségoldásban, de a szorongásokat nem szünteti meg.

A szorongás „édestestvére” a depresszió, melyet a legnagyobb lelki szenvedésnek nevezett az előadó. Tudatos védekezéssel a két lelki betegség kialakulása ellen még időben elkerülhetjük a bajt. Néha elég egy-két jó tanács, vagy pozitív példa, ami változathat életvitelünkön, szemléletünkön.

Szó került még az előadás során a pánikbetegségekről, melyek mostanában egyre több fiatalra is érintenek.

A hallgatóság feszült figyelemmel hallgatta az egyórás előadást, melyben kérdések, vélemények és tanácsok is elhangzottak. A jelenlévők visszajelzései szerint akár reggel is elhallgatták volna a megszívlelendő gondolato-

kat. Sokan felismerték magukban a tárgyalt tünetek valamelyikét és megfogadták maguknak, hogy jobban odafigyelnek lelki-teszt állapotukra, egészségükre.

Örülünk, hogy rendezvényünkkel a segítségükre lehettünk.

Dr. Gábeli Zoltánné

A lakosság bejelentése nyomán tisztelettel kérdezzük a közterület-felügyeletet, mikor járnak el a Dózsa Gy. utca elején fél éve vesztglő roncsautó ügyében.

Fotó: Rásonyi

Ajándék lónak...

Nem mindennapi látványban volt részük minap a pilisvörösvári járókelőknek.

Meg is álltak mindannyian, nehogy szem elől tévésszék azt a ritka csodabogarat, ami nagy robajjal, csattogással igyekezett feladatát ellátni.

Bizonyára Önök is láttak külföldi utazásaik során, akár Budapest belvárosában is olyan járdaszegély-takarító gépet, melynek két oldalán forgó kefe lazítja fel a leülepedett hordalé-

és minden támogatónak, hogy a rendezvény bevételéből az értelmi fogyatékkal élő gyermekeket és fiatalokat 300.000 Ft összegű adománnyal segítették. Az összeg felhasználásáról az újság következő számában részletes tájékoztatást adunk.

Kovácsné Selymes Erzsébet
intézményvezető

Margitsziget helyett Solymár?

Solymár szívesen látná a Margitszigetre tervezett uszodákat. A nagyközség vezetői úgy látják, hogy településük a Margitszigetnél alkalmasabb helyszín lenne a nemzeti uszoda bővítésére, ami a közelgő nemzetközi versenyek megrendezése miatt elkerülhetetlen.

Enczmann László polgármester így érvelt: Solymár autóbusszal és vonattal jól megközelíthető. A 10-es út kiszélesítése után pedig mindössze húsz percre lesz Budapest belvárosától.

– Ezen a területen már van egy PEMÜ sportpálya, egy 700-800 főt befogadó sportcsarnokkal, füves labdarúgópályával, szabadban álló kézilabdapályával és négy darab tenispályával. Egy rekreációs, sport-, kulturális, szabadidős központot képzelünk el – így a polgármester.

Forrás: Magyar Rádió Online 2004. október 15. (www.radio.hu)

kot, azt középre terelve egy szívó berendezésen át a tartályba gyűjti.

Am a pilisvörösvári Szabadság út hepehupaszfaltja, vagy a szegélykő hiánya lehet hogy nem tette alkalmassá a munkaterületet az „öregecskedő” gép működtetéséhez, ugyanis a kiszolgált matuzsálem egyre csökönyösebb lett, akár egy számár. A fölkevert köves, homokos törmelék egy az egyben a járdára hajtotta, betérítve azt, mint friss hó a lejtőt.

Annak idején régi Rakéta típusú porszívónk is hasonlóan viselkedett, ha megmakacsolta magát. A hangjával sose volt baj, csak a port nem szívta, inkább fújta.

Az eredményt felfedezve, a két dolgozó készségesen leugrott a gépről, elővette a söprűt és a lapátot és jól bevált kézimunkával pilanatok alatt rendet tettek.

Utólag tudtuk meg, hogy az idős gépcsodát ajándékba kaptuk Ausztriából. Lehet, hogy gondban leszünk, kinek adjuk tovább?

Dr. Gábeli Zoltánné

A FIDESZ ÉS A POLGÁRI KÖRÖK KÖZLEMÉNYEI

Meghívó

Dr. Szilávik János a Szent László Kórház specialista felvilágosító előadást tart az AIDS-ről a kultúrházban november 25-én (csütörtökön) 18.30-kor.

Szijaártó Péter, a Fidesz országgyűlési képviselője aktuálpolitikai kérdésekről tart előadást a kultúrházban december 2-án (csütörtökön) 18 órakor.

eMagyarország-pont a könyvtárban

Internethasználat percenként 2 forintért

„Internet: a világ megismerhető” – fogadja a felirat a városi könyvtár bejáratánál a művelődni, informálódni vágyó olvasókat. Azok számára, akik ez utóbbi miatt keresik fel a könyvtárat, ma már nélkülözhetetlen a világméretű információs pókháló, az Internet és azon belül is elsősorban a web és az e-mail használata. Biztos, alapos tudást az olvasók könyvekből nyerhetnek, friss információkhoz, adatokhoz azonban ezek révén juthatnak. A vörösvári városi könyvtárban nyár óta a korábnál jóval olcsóbban lehet igénybe venni a világháló nyújtotta szolgáltatásokat. Egymillió forintot nyertek ugyanis a közösségi Internet-hozzáférés fejlesztésére és eMagyarország Pontként történő működtetésére.

Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium az internethasználat elterjedésének növelése és az esélyegyenlőség lehetőségének megteremtésére hozta létre az eMagyarország hálózatot. Az eMagyar-

Szinte mindig foglaltak a gépek

ország-pontok az ország egész területét behálózva, közel azonos áron és színvonalon, rendszeres nyitva tartással biztosítják mindenkinek számára az internetezés lehetőségét. Június 15-e óta a vörösvári könyvtár is része a hálózatnak.

A könyvtár már eddig is rendelkezett széles sávú ADSL-kapcsolattal, a pályázaton nyert összeg lehetővé tette egy új multimédia számítógép beszerzését és a használati díj csökkentését. Korábban egy óra internetezésért 300 forintot kellett fizetnie az olvasóknak, ez júniustól 120 forintra (2 Ft/perce) csökkent.

Holicska Sándorné könyvtárvezető szerint felnőttek és gyerekek körében igen népszerűvé vált a könyvtárnak e korszerű szolgáltatása, a kézikönyvtári részben elhelyezett három gép szinte végig foglalt. A felnőttek főleg ügyintézésre, levelezésre használják az Internetet. A gyerekek chatelnek, játszanak, ritkábban házi feladatot készítenek. Sok a főiskolás, akik a vizsgáikra való felkészülésre, az ezekre való jelentkezésre, dolgozataik elkészítésére és elküldésére használják a világhálót. Jelenleg még ki tudják elégíteni az igényeket, de ha tovább nő az érdeklődés a szolgáltatás iránt, be kell vezetniük az időkorlátozást vagy az előjegyzést.

F. A.

A Városi Könyvtár nyitva tartása:

Hétfő: 8-tól 17 óráig

Kedd, szerda, csütörtök, péntek: 8-tól 19 óráig

Szombat: 8-tól 13 óráig (Internetszolgáltatás karbantartás miatt szünetel!)

További információ kapható a 330-486-os telefonszámon.

Az erő legyen veled

Új, erősebb motorok a Fiattól, akár nettó **545 000 Ft** kedvezménnyel!

Doblò Cargo 1.3 Multijet Ducato Power 146 LE

Ducato 11 Furgon 2.0 JTD **545 000 Ft** árengedménnyel, már nettó **2 990 000 Ft**-tól!

Ducato 2.8 JTD Power 146 LE, ABS-szel **350 000 Ft** árengedménnyel, a 2.8 JTD 127 LE áráért!

Doblò Cargo 1.3 Multijet dízelmotorral **200 000 Ft** árengedménnyel, nettó **2 280 000 Ft**-tól!

Az ajánlatok nettó áron értendők és 2004. december 31-ig, vagy a készlet erejéig érvényesek. Más akcióval nem vonhatók össze.

FIAT PREISZ Márkakereskedés és Szerviz

2084 Pilisszentiván, Bánki Donát u. 2.

Szalón: 06-26/367-937

Szerviz: 06-26/368-301

www.fiatpreisz.hu

e-mail: preisz@fiatmo.hu

FIAT

haszongépjárművek

AZ ARANYVÖLGYI IRODAHÁZBAN IRODÁK, A TELEPHELYEN ÜZEMCSARNOKOK BÉRELHETŐK

Solymáron, a 10-es főúttól 1 percre, a vasútállomás mellett.

Péter Kft., 2083 Solymár, Külső vasút út.

Tel: 06-20/ 9666-899, H-P 7-13 óráig,

fax: 06-26/339-195

KEDVES LEENDŐ ÜGYFELEINK!

A Hamar és Fia Kft. örömmel közli Önökkel, hogy minden szerdán 16 órától, az ortopédiai rendelés ideje alatt ORTOPÉD ÉS DIABETES CIPŐ méretvétele történik.

A kész cipőt a helyszínen adjuk át. Helye a gipszelő.

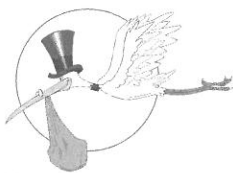
Gyártási idő 4 hét. 11 színből és 160 féle modellből lehet választani.

Házasságot kötöttek

10. 02. *Majnek Imre* és *Hajdu Ildikó*

Megérkeztek

08. 31. *Koskocsák Márk Mihály*,
Koskocsák Mihály és Szűcs Krisztina fia

08. 31. *Schuck Lívia*, Schuck Tibor és
Szvorény Krisztina leánya

08. 31. *Szakszon Ádám*, Szakszon
József és Tyukodi Edit fia

09. 12. *Hau Erika* és *Hau Viola*, Hau
János és Kutas Erika leányai

09. 15. *Birizsló Dóra*, Birizsló Gábor és
Botzheim Erika leánya

09. 15. *Kaáli Luca*, Kaáli György és
Krausz Mária leánya

09. 16. *Tóth Veronika*, Tóth Zoltán és
Őri Brigitta leánya

09. 22. *Stribik Kristóf Bence*, Stribik
József és Tyukodi Edit fia

09. 26. *Peller Vivien Éva*, Peller János
és Posovszki Éva leánya

10. 04. *Rest Nikolett*, Rest István és
Kedves Erika leánya

Vörösvári Újság
Berischwarer Zeitung

Pilisvörösvár Város Önkormány-
zatának közéleti havilapja

Felelős kiadó:

Holitska Sándorné
a Városi Könyvtár vezetője
Fő út 82. Tel.: 06-26-330-486

Felelős szerkesztő és
tördelőszerkesztő:

Fogarasy Attila
Tel.: 06-20-9948-733
E-mail: fogarasy@freestart.hu

Rovatszerkesztők:

Sax Ibolya, Várhegyi Ferenc,
Vörös Ildikó

A szerkesztőség címe:

Közösségi Ház, Fő út 127.
Tel.: 06-26-331-712
E-mail: vorosvariujzag@freestart.hu

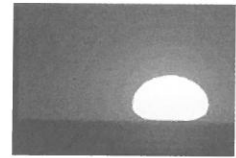
Készült a Komp Kft. nyomdájában
(Budapest, Hajdú u. 42-44).

(Tel.: 06-1-329-7655,
06-30-9420-049.)

ISSN 1417-6823

Megjelenik 1500 példányban.

Eltávoztak

09. 12. *Serbán János*, Man-
hertz Erzsébet férje, 50 éves,
Szabadság út 41.

09. 20. özv. *Hargita Péterné*,
sz. *Farkas Margit*, 85 éves,
Pozsonyi u. 11.

10. 05. *Dr. Rubányi István*,
58 éves, Fő út 60.

10. 10. *Peller Mária*, Peller
István felesége, 78 éves, Pozsonyi
u. 83.

10. 19. *Schreck György*, Guth
Mária férje, 53 éves, Szegfű
u. 48.

Köszönjük, hogy az
újságot árusítják:

Halmschláger élelmiszerboltok,
Havas kiskereskedés, Hidasí vegyes-
kereskedés, hírlapárusok, Koller
Elektronika, Krivinger zöldséges-
bolt, Krausz mezőgazdasági bolt,
Liget ABC, Margit minimarket,
Pataki élelmiszerbolt, Sikari gyógy-
szertár, Sváb pékség, Tácsik pékség,
Turmix bolt, Városi Könyvtár,
Vízöntő gyógyszertár,
Zöldcsibe vegyesbolt

A Vörösvári Újság következő számának
lapzárta: 2004. november 15.,
tervezett megjelenési ideje:
2004. november 27.

Hirdetési díjaink:

Hátsó borító: . . . . . 80 000 Ft
1/1 oldal . . . . . 40 000 Ft
1/2 oldal . . . . . 20 000 Ft
1/4 oldal . . . . . 10 000 Ft
1/8 oldal . . . . . 5000 Ft
1/16 oldal . . . . . 2500 Ft

Színes hirdetés: 25% felár
(Az árak az áfával együtt értendők!)

PÉNZJUTALOM A
NYOMRAVEZETŐNEK

Továbbra is *ötvenezer forint* jutal-
mat ajánlunk fel annak, aki a Ró-
mai Katolikus Plébániáról eltűnt
legrégibbi anyakönyv hollétéről ér-
demi információval tud szolgálni.

FONTOS PILISVÖRÖSVÁRI
WEBOLDALAK

A város hivatalos honlapja:
www.pilisvorosvar.hu

„A mi városunk” – híreket közlő,
információs, honismereti honlap:
www.vorosvar.hu

Linkgyűjtemény a vörösvári
vonatkozású oldalokról:
www.pilisvorosvar.lap.hu

Hírek a kistérségből:
www.pilisinfo.hu

HŰTŐGÉPSZERVIZ!

Hűtőgépek, fagyasztók javítása a hét
minden napján. 06-20-467-7693

BÉRELHETŐ

Hosszú távon a HOR Kft. solymári
telephelyén:

- szabad terület
- nyitott szín
- zárt raktár
- üzemsarnok
- irodaházban
  - irodahelyiség
  - bemutatóterem
(boltnak is alkalmas)

Érdeklődni:

Baliáné Kovács Zsuzsa
06-26-360-085
06-30-308-3072
06-20-999-7716

Állatorvosi Rendelő

Pilisvörösvár, Fő út 61.
(A T-Mobil bolt mellett)

Dr. Talpag Bálint

Tel.: 26 330 348, 06 30 2039413
H,Sz,P:9-11 és 15-18, K,Cs :15-18
Szombat 8-12

Chip behelyezése! Most bevezető áron!
HÍVÁSRA HÁZHOZ MEGYEK!

HA ÖN BIZALMAT AD, MI HITELT ADUNK ÖNNEK!

ENCZMANN ZSANNETT
06-20-3178-680

SEMÉLYI KÖLCSÖN
75.000 FORINTTÓL
3.000.000 FORINTIG

ŐSZI AJÁNLATOK A Fiat Preisz-nél

SEICENTO Actual 1.1

- piros, sárga és kék színekben
- hihetetlen kedvező áron, csak a készlet erejéig!

csak most **1 499 000 Ft!**

PANDA Actual 1.1

- most **100 000 Ft** kedvezménnyel
- már **1 845 000 Ft-tól!**

PUNTO Lusso

- speciális széria
- **400 000 Ft** értékű extra felszereltséggel
- már **2 299 000 Ft-tól!**

PUNTO Active vagy Dynamic

- klímával ellátott modellek
- **400 000 Ft** kedvezménnyel!

- Kedvezményes finanszírozás • 0% kezdő befizetés
- Használtautó beszámítás! További részletekkel várjuk szalonunkban!

FIAT Preisz

Márkakereskedés és Szerviz

2084 Pilisszentiván, Bánki Donát utca 2.
Szalon: 26/367-937 • Szerviz: 26/368-301

www.fiatpreis.hu

e-mail: preis@fiatmo.hu

BIZTONSÁGOS ÚT A JOGOSÍTVÁNYHOZ

Autó-, motor- és segédmotor-tanfolyam

Elmélet: **ÚJ HELYEN!** a Községi Házban
(Kultúrház) Pilisvörösvár, Fő út 127.

Akár 36 havi részletfizetés is!

A következő hétfői tanfolyam indul:

2004. 11. 05.

Oktatási napok:

péntek 17-20³⁰, szombat, vasárnap 8-13³⁰

Ügyfélfogadás:

Hétfő-szerda-péntek 18-20-ig, szombat: 10-12-ig

Pató Gábor, Pilisvörösvár, Béke u. 12.

Tel.: 06-26*331-898; Tel./fax/üz.:06-1-212-0464

SMS: 06-20-513-5950; E-mail: jogsivia@freemail.hu

Internet: jogsivia.hu

Részletes tájékoztatót ingyen és kötelezettség nélkül küldünk postán, faxon vagy e-mailben.

VÁSÁROLJON TÉLIGUMIT KEDVEZŐ ÁRON!

A FIAT Preisz-től!

- óriási választék, személy és kisteherautókra (5 féle téligumi, 16 féle méretben, raktárról azonnal)
- szezonban, nyújtott nyitvatartás (igény szerint akár 24.00 óráig)
- lecserélt nyári gumik ingyenes tárolása

Néhány példa a leggyakrabban használt méretekből.

Méret	LASSA	MATADOR	EUROTEC	AVON	PIRELLI
155/70 x 13	7 790 Ft	8 000 Ft	8 100 Ft	10 800 Ft	14 300 Ft
175/70 x 13	8 900 Ft	9 300 Ft	9 800 Ft	11 800 Ft	16 970 Ft
175/65 x 14	10 190 Ft	10 160 Ft	10 500 Ft	14 600 Ft	20 400 Ft
195/65 x 15	12 100 Ft	13 000 Ft	14 210 Ft	17 500 Ft	26 280 Ft
195/70 x 15C		16 000 Ft		23 200 Ft	

Az árak tartalmazzák az ÁFA-t. Az akció november 30-ig, vagy a készlet erejéig érvényes!

Idejében gondoljon a hidegebb napokra!

FIAT Preisz

Márkakereskedés és Szerviz

2084 Pilisszentiván, Bánki Donát utca 2.
Információ: 26/567-061

www.fiatpreis.hu

e-mail: preis@fiatmo.hu

Dzsébri Szoft Computer Szalon

Sulinet
expressz

axelero
internet
A MATÁV CSOPORT TAGJA

Üzletünkben számítógépek és számítástechnikai alkatrészek nagy választékát kínáljuk! Internet-előfizetések, telefonkészülékek. Analóg, ISDN, ADSL vonalak. Számítógépek 10% kezdőbefizetéssel, akár 36 hónapos futamidővel!

ADSL akció! Év végéig havidíj nélkül internetezhet!
Belépési díjat csak januárban kell fizetni!

2085 Pilisvörösvár, Fő út 75. (a rendőrséggel szemben)

Tel: 06-26-530-188 Fax: 06-26-334-153

info@dzsebriszoft.hu www.dzsebriszoft.hu

matáv Pont

Hivatalos partner

DZSÉBRI
SZOFT

Közeledik a karácsony, az ajándékozás ideje.

Mi is szeretnénk az ünnepek alkalmából meglepni Önöket egy kis aprósággal. Ez az apróság nem más, mint tavaly megkedvelt karácsonyfánkról egy kis csomag 20.000,- Ft vásárlás felett (csak decemberben!). Amit ebben az évben ezen felül nyújthatunk: novemberi akciónk egy **ingyenes javítás** minden 5000,- Ft vásárlás felett. Javításunk egy forrasztás erejéig szakadt láncra, karkötőre vonatkozik.

Természetesen az **internetes játékunk** még nem ért véget, ahol egy 179.000,- Ft értékű fehérarany gyűrűt sorsolunk ki gyémántokkal díszítve 2005. 01. 10-én. Ha még nem hallott róla, látogasson el a www.hbnekszer.hu-ra és játsszon!!! Szeretettel várjuk ebben az évben is!

Havas és Ben naim Kft. Ékszer-Drágakő

Címünk: Pilisvörösvár, Budai Nagy Antal u. 1. (a bányatelepi buszmegállónál) Tel.: 06-26-334-050

Honlap: www.hbnekszer.hu

Rózsaszínű zaffirokkal és gyémántokkal díszített gyűrű és karkötő

Miért érdemes ellátogatni az óbudai kertáruházunkba?

1. Mert ez Észak-Buda vezető kertészete. Nálunk 300 millió forint értékű készletből válogathat.

2. Mert itt mindig talál több száz nagyméretű, exkluzív növényt, amiből kész kertet építhet.

3. Mert a napjainkban olyan divatos mediterrán növények egyedülállóan széles választékát kínáljuk Önnek.

4. Mert több száz ritkaságot, növénykülönlegességet, törpe örökzöldet tartunk.

5. Mert agyag- és műanyag cserepek, speciális földkeverékek, görgeteg- és egyedi méretű kövek széles választékával tesszük Önnek tökéletessé a vásárlást.

6. Mert a profi kertépítők is nálunk vásárolnak, jöjjön el Ön is!

7. Mert 3 év alatt 30 ezer törzsvásárlónk nem tévedhet.

NEW GARDEN ÓBUDA

A 2004. szeptember 21-i 18 órákor kezdődött és október az 5-i 17.30 órákor kezdődött KPB-ülések képviselői jelenléte

	09-21-	10-05-
1 Müller János KPB elnök	*	*
2 Zbrás Pálné KPB tag	*	*
3 Molnár Sándor KPB tag	*	*
4 Havas Ferenc KPB tag	Nem jelezte	*
5 *Neubrandt István külsős tag	Nem jelezte	Nem jelezte
6 *Ludvig Károly külsős tag	*	*
7 *Gemela Márton külsős tag	Nem jelezte	Nem jelezte

A 2004. szeptember 21-i 18 órákor kezdődött KVB-ülés képviselői jelenléte

	09-21-
1 Krupp János KVB elnök	*
2 Havas Ferenc KVB tag	Nem jelezte
3 Keszthelyi László KVB tag	*
4 Halmschláger Antal KVB tag	Nem jelezte
5 * Tagscherer György külsős tag	*
6 * Toronyi Zoltán külsős tag	* 18:48
7 * Illés Sándor külsős tag	*

A 2004. szeptember 22-i 18 órákor kezdődött ÜB-ülés képviselői jelenléte

	09-22-
1 Pándi Gábor ÜB elnök	*
2 Falics János ÜB tag	*
3 Keszthelyi László ÜB tag	* 18:42
4 * Lukács Katalin külsős tag	*

A 2004. szeptember 27-i és az október 11-i 16 órákor kezdődött SZEB-ülések képviselői jelenléte

	09-27-	10-11-
1 Kárpáti János SZEB elnök	*	*
2 Kós Beatrix SZEB tag	*	*
3 Temesvári Anna SZEB tag	*	*
4 Krupp János SZEB tag	Távollétét jelezte	*
5 * Dr. Vachaja József külsős tag	*	*
6 * Ruszné Schuck Katalin külsős tag	*	*
7 * Dr. Radnai Zoltán külsős tag	*	*

A 2004. szeptember 21-i 19 órákor kezdődött és az október 11-i 18 órákor kezdődött OKB-ülések képviselői jelenléte

	09-21-	10-11-
1 Temesvári Anna OKB elnök	*	*
2 dr. Ujvári Hedvig OKB tag	*	Nem jelezte
3 Falics Jánosné OKB tag	Nem jelezte	Távollétét jelezte
4 Bruckner Katalin OKB tag	Nem jelezte	*
5 Müller Márton OKB tag	*	Távollétét jelezte
6 * Sax László külsős tag	*	*
7 * Oláh Imre külsős tag	*	*
8 * Láz József külsős tag	*	*

A 2004. szeptember 23-i nyílt-zárt és az október 5-i 18 órákor kezdődött képviselő-testületi ülések képviselői jelenléte

		09.23. nyílt ülés	09.23. zárt ülés	10.05. nyílt ülés
1	Grószné Krupp Erzsébet	*	*	*
2	Bruckner Katalin	*	*	*
3	Falics János	*	*	*
4	Falics Jánosné	*	*	Távollétét jelezte
5	Halmschláger Antal	Távollétét nem jelezte	Távollétét nem jelezte	Távollétét nem jelezte
6	Havas Ferenc	*	*	*
7	Kárpáti János	*	*	Távollétét jelezte
8	Keszthelyi László	18:24	*	18:19
9	Kós Beatrix	*	*	Távollétét jelezte
10	Krupp János	*	*	*
11	Molnár Sándor	*	*	*
12	Müller János	18:45	*	*
13	Müller Márton	*	*	19:00 jelezte
14	Pándi Gábor	*	*	*
15	Szakszon József	*	*	*
16	Temesvári Anna	*	*	*
17	dr. Ujvári Hedvig	18:20	*	*
18	Zbrás Pálné	*	*	*

A 2004. szeptember 20-i 18 órákor kezdődött SRB-ülés képviselői jelenléte

	09-20-
1 Bruckner Katalin SRB elnök	*
2 Müller János SRB tag	Nem jelezte
3 Müller Márton SRB tag	*
4 Pándi Gábor SRB tag	*
5 *Spanberger Zsolt külsős tag	Nem jelezte
6 * Preszl Gábor külsős tag	*

2004. október 18.
Önkormányzati Szervezési Csoport

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának 13/2004. (X. 07.) Kt.sz. rendelete

a talajterhelési díj érvényesítéséről

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2003. évi LXXXIX. törvény 21. §. (2) bekezdés felhatalmazása alapján a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díjról az alábbiak szerint rendelkezik:

1. § A rendelet hatálya

(1) A rendelet hatálya Pilisvörösvár Város közigazgatási területére terjed ki.

(2) A talajterhelési díj fizetési kötelezettsége azt a kibocsátót terheli, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá és szennyvízelhelyezést alkalmaz. Pilisvörösvár közcsatornával ellátott területén minden szennyvízkibocsátót terhel a díjfizetési kötelezettség, akinél a szennyvízhálózat kiépítésre került.

2. § A talajterhelési díj számítása

(1) A talajterhelési díj alapja a szolgáltatott víz mennyisége, csökkentve a meghibásodás, illetve locsolási célú felhasználásra igénybevett mennyiséggel.

(2) A talajterhelési díj számításának menete:

$$TTD = E \times A \times T \times V$$

TTD = a fizetendő éves talajterhelési díj.

E = (egységdíj) 120 Ft/m³

A = díjfizetési alap, egyéni lakossági vízfelhasználás (m³)

T = (területérzékenységi szorzó) 3

V = (veszélyeztetési szorzó) 1

$$TTD = 120 \text{ (Ft/m}^3\text{)} \times A \text{ (m}^3\text{)} \times 3 \times 1$$

$$TTD = 360 \times \text{víz m}^3$$

3. § Díjfizetési kedvezmények

(1) A talajterhelési díj megfizetésének maximum 50 %-os csökkentését igényelheti az a rászoruló kibocsátó, aki rendszeres önkormányzati szociális támogatásban részesül.

(2) A talajterhelési díj alapja csökkenthető a szennyvíztárolóból elszállított mennyiséggel, amennyiben a szállítást végző a tevékenység végzésére vonatkozó engedéllyel rendelkezik, valamint a szállító igazolja, hogy a szennyvizet jogszabályi előírásoknak megfelelően helyezte el és a kibocsátó az elszállítást számlával igazolja.

4. § Díjfizetés

(1) A talajterhelési díj fizetése negyedévenként történik, a tárgyévvel megelőző év tényleges teljes kibocsátási díj negyedének kiegyenlítésével.

(2) A tárgyévvel követő március 31-ig a tárgyévi tényleges kibocsátás illetve a díjelőleg különbözetét a kibocsátó kiegyenlíti, amennyiben túlfizetés történik, az összeg az első negyedévi befizetésben kompenzálásra kerül.

(3) A talajterhelési díj az önkormányzat környezetvédelmi alapjának bevételét jelenti, melyet az önkormányzat a talaj, valamint a felszín alatti vizek mennyiségi, minőségi védelmére használhat fel.

(4) A talajterhelési díjat az önkormányzat adóhatósága állapítja meg, tartja nyilván és szedi be az adóigazgatásról szóló szabályok szerint.

5. § Átmeneti rendelkezések

(1) A talajterhelési díj évenkénti százalékos bontásban kerül bevezetésre, így 2004. évben a talajterhelési díj 20 %-át, 2005. évben 40 %-át, a 2006. évben 50 %-át, a 2007. évben 75 %-át, 2008. évben 90 %-át, 2009. évtől 100 %-át köteles a kibocsátó megfizetni.

(2) A 2004. évi díjelőleg díj fizetési alapja 2004. szeptember 31-ig a 2003. év teljes vízfogyasztásának negyedrésze, majd 2004. december 31-ig ugyanazon negyedrésze.

6. § Záró rendelkezések

(1) A rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

(2) A rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik

A Rumpold-Bicske Kft. lakossági tájékoztatója

Zöldhulladék-szállítási akció!

Tájékoztatjuk a Tisztelt Lakókat, hogy Pilisvörösváron 2004. november 04-én és 05-én a felsorolt utcákban zöldhulladék-szállítási akciót szervezünk. Az akció keretében a matricával rendelkező háztartásoktól térítésmentesen elszállítjuk a kirakott kerti nyesevéket 60 x 120 cm-es méretben kötegelve, falevelet és egyéb komposztálható növényi hulladékot zsákban.

Ha az adott napon kollégáink nem tudják az egész területen begyűjteni a hulladékot, az elmaradt utcákban a következő napom kerül az elszállításra. Együttműködésüket köszönjük.

2004. november 04., csütörtök:

Szt. János u., Tó u., Tompa u., Munkácsy u., Kandó u., Vásár köz, Vársár tér, Kápolna u., Nagyváradi u., Szegfű u., Táncsics u., Mátyás kir. u., Pozsonyi u., Fürdő u., Fürdő köz, Vasút u., Attila u., Vasút köz, Görgey u., Ásvány-ház, Deák u., Klapka u., Ponty u., Pisztráng u., Fogas u., Keszeg u., Csuka u., Harcsa u., Kárász u., Seregély u., Gólya u., Sirály u., Fecske u., Sas u., Pihenő u., Derű u., Ivó u., Tó dűlő, Barackos u., Mandula u., Áfonya u., Zöldárok u., Szt. Erzsébet u., Szt. Erzsébet köz, Pe-

tőfi köz, Petőfi u., Szőlőkert köz, Lévai u., Szabadság út, Kisfaludy u., Jókai u., Vörösmarty u., Csokonai u., Bocskai u., Zrínyi u., Hunyadi u., Szondi u., Dobó u., Dugonics u., Tavasz u., Nyár u., Ősz u.

2004. november 05., péntek:

Fő út, Budai út, Piliscsabai u., Órhegy u., Várkert u., Szt. István u., Csobánkai u., Mária u., József A. u., Szt. Flórián u., Béke u., Törökút u., Báthory u., Madách u., Zöldfa u., Városház köz, Károly u., Hold u., Rózsa u., Tövis u., Diófa u., Határ u., Pacsirta u., Vágóhíd u., Vágóhíd köz., Árpád u., Rákóczi u., Gesztenye u., Vájár u., Budai N. A. utca, Bányakápolna u., Alkotmány u., Bányató u., Csalogány u., Orgona u., Ady E. u., Horgász sor, Remetei u., Arany J. u., Bartók B. u., Tűzoltó u., Honvéd u., Kodály Z. u., Erkel F. u., Akácfa u., Akácfa köz, Major u., Szőlőkert u., Eperjesi u., Eperjesi köz, Lőcsei u., Kálvária u., Dózsa Gy. u., Kossuth L. u., Kossuth köz, Iskola u., Hunyadi köz, Puskin u., Templom tér, Templom köz, Bem u., Solymár u., Széchenyi u., Régimeté u., Rákóczi köz, Semmelweis köz.

Rumpold-Bicske Kft.

FIGYELEM! November 1. (hétfő) helyett október 30-án (szombaton) lesz hulladék-szállítás!

2004. NOVEMBER

November 14. (vasárnap)	15 órától	Nemzetiségi délután a Közösségi Házban, folklórműsor, kézműves foglalkozások, kiállítás
November 20. (szombat)	9 óra	Hatodik Regionális Színházi Nap a Német Nemzetiségi Gimnáziumban
November 22. (hétfő)	14 órától	Második Regionális Német Nyelvű Vers-, Prózamondó és Énekverseny a Közösségi Házban
November 26. (péntek)	13 órától	Erzsébet–Katalin bál a Napos Oldal Szociális Központban
November 26. (péntek)	18:30	A Corvina Consort Együttes Balassi-élműsora a Cziffra György Zeneiskolában
November 26. (péntek)	19 órától	A Kolibri Versenytánc Egyesület gálaműsora a Közösségi Házban
November 27. (szombat)	20 órától	Svábbál a Bravi Buam zenekar közreműködésével a Közösségi Házban

Rendszeres programok a Közösségi Házban:

Minden hétfőn, csütörtökön	15:30 15:00	Akrobatikus rock and roll Akrobatikus rock and roll
Minden hétfőn és csütörtökön	16:00	Színpadai tánc és akrobatikus alapképzés fiataloknak
Minden kedden, pénteken	15 óra	Színházi szakkör
Minden kedden és csütörtökön	17:30	Kondicionáló Zenés Torna
Minden hétfőn	19 óra	Hastánc (Kezdőknek is)
Minden pénteken	16 óra	Német Nemzetiségi Gyermektánc
Minden szombaton	9 óra	Xantus Barbara Musical Stúdiója
Minden szerdán	14 óra 15 óra 17 óra	Kolibri (gyermekeknek) Kerámia szakkör Kosárfonó tanfolyam
Minden pénteken	19 óra	Kolibri (felnőtteknek)
Minden kedd, csütörtök	16 óra	Red Rock

Angolóra szabadon - a 26-330-486-os telefonon várjuk minden olyan angolul tudó jelentkezését, aki szívesen venne részt rendszeresen - anyanyelvi tanár szervezésében - egy kötetlen, beszélgetős, ingyenes angolórán a Városi Könyvtárban

A város kulturális programjairól tájékozódhatnak a www.pilisvorosvar.hu honlapon és a Vörösvári Újságban.

Továbbra is várjuk az intézményektől és civil szervezettől minden hónap 15-ig a következő havi programokat.

Meghívó

Szeretettel meghívjuk önt, családját és barátait a

PILISVÖRÖSVÁRI NÉMET NEMZETISÉGI NAPOK

rendezvényeire!

A négynapos rendezvény egyik fontos célja, hogy városunk nemzetiségi egyesületei, intézményei és a hagyományokat még fontosnak tartó családok között szorosabb együttműködés, kapcsolat alakuljon ki.

Program:

- *November 14-én* (vasárnap) 15 órakor a közösségi ház színháztermében:
Nemzetiségi műsor, német táncház
A közösségi ház emeleti termében: Ament Éva „Hagyomány és újjászületés” címmel sváb bútorkiállítás, kézműves-foglalkozások
Ezen a délutánon szerepelnek a Széchenyi úti óvoda, a Zrínyi utcai óvoda és a Gradus Óvoda óvodásai. Bemutatkozik a Templom téri, a Vásár téri általános iskola és a német nemzetiségi gimnázium is. Fellép továbbá a pilisvörösvári fúvószenekar, gyerek- és felnőtt tánccsoport, kórus, a solymári gyerektánccsoport és a Csolnoki Duó. A sváb nyelvtanfolyamosok pedig egy rövid jelenettel készülnek.
Kézműves foglalkozást a Gradus Egyesület, a Szent István utcai, a Szabadság utcai és a Rákóczi utcai óvoda és a Községi ház tartanak. A Templom Téri Általános Iskola kirakodóvásárral készül.
- *November 20-án* (szombaton) 9 órától a német nemzetiségi gimnáziumban:
Hatodik regionális német színházi nap
- *November 22-én* (hétfőn) 14 órától a közösségi házban:
Második német nyelvű regionális német vers-, prózamondó- és énekverseny
- *November 27-én* (szombaton) 20 órától a közösségi ház színháztermében:
Katalin-napi svábbál a Bravi Buam zenekarral
Előtte: népviseleti bemutató a régióból, gyerektánccsoport műsora
A kik eredeti sváb népviseletben érkeznek a bálba, azoknak a belépés díjtalan!

Német Nemzetiségi Önkormányzat

Einladung

Wir laden sie, ihre Familie und Freunde
Zu den Werischwarer Nationalitätentagen
herzlich ein.

Programm:

- *Am 14. November* (Samstag) um 15 Uhr im Kulturhaus:
Nationalitätenprogramm und Tanzhaus,
Handwerkstätigkeiten und die Ausstellung von schwäbischen Möbeln von Eva Ament mit dem Titel
„Tradition und Wiedergeburt”
- *Am 9. November* (Samstag) ab 9 uhr im Ungarndeutschen Wirtschaftsgymnasium:
Sechster regionaler deutscher Theater tag
- *Am 22. November* 22 (Montag) ab 14 uhr im Kulturhaus:
Zweiter regionaler Rezitationswettbewerb und Sängerwettbewerb
- *Am 27. November* (Samstag) ab 20 Uhr im Kulturhaus:
Schwabenball zum Kathreintag mit der Musikkapelle Bravi Buam
Davor: Trachtenschau aus der Region, Programm der Kindertanzgruppe

Diejenigen, die auf dem Ball in echter schwäbischen Tracht erscheinen, haben keine Eintrittskarte zu bezahlen!

Deutsche Minderheitenselbstverwaltung